

Luca

Despre viața lui Isus

1 ¹Preaalesule Teofil, mulți oameni au încercat să alcătuiască o relatare a evenimentelor care s-au întâmplat printre noi. Și ei au scris aceleași lucruri care ²ne-au fost transmise de oamenii care au fost martori oculari încă de la început și care I-au slujit lui Dumnezeu spunând și altora mesajul Său. ³Și eu, după ce am cercetat totul cu grijă, de la început, m-am gândit că ar fi bine să le scriu în ordine, pentru tine, preaalesule Teofil, ⁴pentru ca tu să știi că ceea ce ai fost învățat este adevărat.

Zaharia și Elisabeta

⁵Pe vremea lui Irod*, regele Iudeii, trăia un preot, numit Zaharia. Zaharia făcea parte din ceata preoțească a lui Abia¹. Soția sa se trăgea din familia lui Aaron și se numea Elisabeta. ⁶Amândoi erau oameni drepti înaintea lui Dumnezeu. Ei respectau fără greșea-lă toate legile și poruncile Domnului. ⁷Dar ei nu aveau copii, deoarece Elisabeta era sterilă; și atât ea, cât și soțul ei erau foarte bătrâni.

⁸Odată, pe când Zaharia slujea ca preot înaintea lui Dumnezeu, căci era rândul grupului lui să slujească în Templu*, ⁹el a fost ales prin tragere la sorți, potrivit obiceiului preoților, să intre în Templul Domnului și să ardă tămâie*. ¹⁰Când a venit vremea arderii tămâiei, toți oamenii se adunaseră afară și se rugau. ¹¹Atunci i s-a arătat lui Zaharia un înger al Domnului. Îngerul stătea la dreapta altarului tămâierii. ¹²Când a văzut îngerul, Zaharia a fost tulburat și l-a cuprins frica. ¹³Dar îngerul i-a spus: „Nu te teme, Zaharia! Rugăciunea ta a fost auzită și soția ta, Elisabeta, îți va naște un fiu. Îi vei pune numele Ioan. ¹⁴El îți va aduce bucurie și fericire. Și mulți oameni se vor bucura la nașterea sa, ¹⁵pentru că el va fi mare

¹1.5 *Abia* preoții evrei erau împărțiți în douăzeci și patru de cete sau grupuri. Vezi 1 Cr. 24.

Luke

Luke Writes About the Life of Jesus

1 ¹Most Honorable Theophilus: Many others have tried to give a report of the things that happened among us to complete God's plan. ²What they have written agrees with what we learned from the people who saw those events from the beginning. They also served God by telling people his message. ³I studied it all carefully from the beginning. Then I decided to write it down for you in an organized way. ⁴I did this so that you can be sure that what you have been taught is true.

Zechariah and Elizabeth

⁵During the time when Herod* ruled Judea, there was a priest named Zechariah. He belonged to Abijah's group.¹ His wife came from the family of Aaron. Her name was Elizabeth. ⁶Zechariah and Elizabeth were both good people who pleased God. They did everything the Lord commanded, always following his instructions completely. ⁷But they had no children. Elizabeth could not have a baby, and both of them were very old.

⁸Zechariah was serving as a priest before God for his group. It was his group's time to serve. ⁹The priests always chose one priest to offer the incense,* and Zechariah was the one chosen this time. So he went into the Temple* of the Lord to offer the incense. ¹⁰There was a large crowd outside praying at the time the incense was offered.

¹¹Then, on the right side of the incense table an angel of the Lord came and stood before Zechariah. ¹²When he saw the angel, Zechariah was upset and very afraid. ¹³But the angel said to him, "Zechariah, don't be afraid. Your prayer has been heard by God. Your wife Elizabeth will give birth to a baby boy, and you will name him John. ¹⁴You will be very happy, and many others will share your joy over his birth. ¹⁵He will be a great man for the Lord. He will never drink wine or

¹1:5 *Abijah's group* Jewish priests were divided into 24 groups. See 1 Chron. 24.

înaintea Domnului. El nu va bea niciodată vin sau alte băuturi alcoolice. El va fi plin de Duhul Sfânt* încă din pântecul mamei sale. ¹⁶Și îi va face pe mulți iudei să se întoarcă la Domnul, Dumnezeu lor. ¹⁷Ioan va merge înaintea Lui în duhul și puterea lui Ilie*. El va face pace între părinți și copii și pe cei neascultători îi va face să gândească la fel ca cei drepecți, pentru ca să pregătească un popor potrivit pentru Domnul.“

¹⁸Atunci Zaharia i-a spus îngerului: „Cum voi ști că aceste lucruri sunt adevărate? Eu sunt bătrân și soția mea este și ea în vârstă.“

¹⁹Îngerul i-a răspuns: „Eu sunt Gabriel, cel care stă înaintea lui Dumnezeu. Am fost trimis să vorbesc cu tine și să-ți aduc aceste vești bune. ²⁰Dar tu vei rămâne mut și nu vei putea vorbi până în ziua în care se vor întâmpla aceste lucruri, pentru că nu ai crezut cuvintele mele. Ele se vor întâmpla când va veni timpul lor.“

²¹Oamenii îl așteptau pe Zaharia și se întrebau de ce stătea atât de mult în Templu. ²²Când a ieșit, Zaharia nu putea să vorbească și ei și-au dat seama că avusese o viziune* în Templu. El le făcea semne, dar nu putea vorbi. ²³Când s-a sfârșit timpul slujirii sale, s-a dus acasă.

²⁴Ceva mai târziu, Elisabeta, soția lui, a rămas însărcinată și a stat retrasă timp de cinci luni. ²⁵Ea a zis: „Iată ce lucruri minunate a făcut Domnul pentru mine! În sfârșit, El S-a gândit la mine și m-a scăpat de rușinea de a nu avea copii, pe care o simțeam înaintea oamenilor.“

Fecioara Maria

²⁶În timpul celei de-a șasea luni de sarcină a Elisabetei, Dumnezeu l-a trimis pe îngerul Gabriel într-un oraș din Galileea, numit Nazaret, ²⁷la o fecioară logodită cu un bărbat pe nume Iosif, din familia lui David. Numele fecioarei era Maria. ²⁸Gabriel a venit la ea și i-a spus: „Salutări ție, care ai fost binecuvântată prin harul lui Dumnezeu; Domnul este cu tine!“

²⁹Dar aceste cuvinte au tulburat-o pe Maria și ea s-a întrebat ce înseamnă această urare.

³⁰Îngerul i-a spus: „Nu te teme, Maria, căci Dumnezeu vrea să te binecuvânteze. ³¹Vei rămâne însărcinată și vei naște un Fiu și Îi vei pune numele Isus. ³²El va fi mare și

liquor. Even before he is born, he will be filled with the Holy Spirit.*

¹⁶“John will help many people of Israel* return to the Lord their God. ¹⁷John himself will go ahead of the Lord and make people ready for his coming. He will be powerful like Elijah* and will have the same spirit. He will make peace between fathers and their children. He will cause people who are not obeying God to change and start thinking the way they should.”

¹⁸Zechariah said to the angel, “How can I know that what you say is true? I am an old man, and my wife is also old.”

¹⁹The angel answered him, “I am Gabriel, the one who always stands ready before God. He sent me to talk to you and to tell you this good news. ²⁰Now, listen! You will not be able to talk until the day when these things happen. You will lose your speech because you did not believe what I told you. But everything I said will really happen.”

²¹Outside, the people were still waiting for Zechariah. They were surprised that he was staying so long in the Temple. ²²Then Zechariah came outside, but he could not speak to them. So the people knew that he had seen a vision* inside the Temple. He was not able to speak. He could only make signs to the people. ²³When his time of service was finished, he went home.

²⁴Later, Zechariah’s wife Elizabeth became pregnant. So she did not go out of her house for five months. She said, ²⁵“Look what the Lord has done for me! He decided to help me. Now people will stop thinking there is something wrong with me.”

The Virgin Mary

²⁶⁻²⁷During Elizabeth’s sixth month of pregnancy, God sent the angel Gabriel to a virgin* girl who lived in Nazareth, a town in Galilee. She was engaged to marry a man named Joseph from the family of David.* Her name was Mary. ²⁸The angel came to her and said, “Greetings! The Lord is with you; you are very special to him.”

²⁹But Mary was very confused about what the angel said. She wondered, “What does this mean?”

³⁰The angel said to her, “Don’t be afraid, Mary, because God is very pleased with you. ³¹Listen! You will become pregnant and have a baby boy. You will name him Jesus. ³²He will be great.

va fi numit Fiul Celui Preaînalt. Domnul Dumnezeu Îi va da scaunul de domnie al strămoșului său David*; ³³El va domni pentru totdeauna peste familia lui Iacov și împărăția Sa nu se va sfârși niciodată.“

³⁴Atunci Maria l-a întrebat pe înger: „Cum se poate întâmpla lucrul acesta, când eu nu sunt măritată?“

³⁵Îngerul i-a răspuns: „Duhul Sfânt* va veni la tine și puterea Celui Preaînalt te va acoperi. Și Copilul sfânt care Se va naște va fi numit Fiul lui Dumnezeu. ³⁶De asemenea, ruda ta, Elisabeta, este și ea însărcinată și va avea un fiu, deși este bătrână. Femeia despre care oamenii spuneau că nu poate avea copii este în cea de-a șasea lună de sarcină. ³⁷Căci nimic nu este imposibil pentru Dumnezeu.“

³⁸Maria a spus: „Mă supun Domnului. Fie ca totul să mi se întâmple după cum ai spus.“ Apoi îngerul a plecat.

Maria o vizitează pe Elisabeta

³⁹Puțin după aceea, Maria s-a pregătit și a plecat în grabă spre o cetate din ținutul deluros al Iudeii. ⁴⁰A intrat în casa lui Zaharia și a salutat-o pe Elisabeta. ⁴¹Când Elisabeta a auzit salutul Mariei, copilul din ea a mișcat și Elisabeta a fost umplută de Duhul Sfânt. ⁴²Atunci ea a strigat: „Ești cea mai binecuvântată dintre toate femeile și binecuvântat este Copilul din pântecele tău! ⁴³Dar de ce mi se face onoarea ca mama Domnului meu să vină la mine? ⁴⁴În clipa în care am auzit salutul tău, copilul din mine a tresăltat de bucurie. ⁴⁵Tu ești binecuvântată pentru că ai crezut ceea ce ți-a spus Dumnezeu că se va întâmpla.“

Maria Îl laudă pe Domnul

⁴⁶Maria a spus:

⁴⁷„Sufletul meu Îl laudă pe Domnul și mi-e plină inima de bucurie, căci Dumnezeu este Mântuitorul meu.

⁴⁸ El Și-a arătat grija față de mine, umila Sa supusă.

De acum înainte, oamenii toți mă vor numi binecuvântată,

⁴⁹ pentru că Cel Atotputernic a făcut lucruri minunate pentru mine. Numele Său este sfânt.

People will call him the Son of the Most High God, and the Lord God will make him king like his ancestor David. ³³He will rule over the people of Jacob* forever; his kingdom will never end.”

³⁴Mary said to the angel, “How will this happen? I am still a virgin.”

³⁵The angel said to Mary, “The Holy Spirit* will come to you, and the power of the Most High God will cover you. The baby will be holy and will be called the Son of God. ³⁶And here’s something else: Your relative Elizabeth is pregnant. She is very old, but she is going to have a son. Everyone thought she could not have a baby, but she has been pregnant now for six months. ³⁷God can do anything!”

³⁸Mary said, “I am the servant of the Lord God. Let this thing you have said happen to me!” Then the angel went away.

Mary Visits Zechariah and Elizabeth

³⁹Mary got up and went quickly to a town in the hill country of Judea. ⁴⁰She went into Zechariah’s house and greeted Elizabeth. ⁴¹When Elizabeth heard Mary’s greeting, the unborn baby inside her jumped, and she was filled with the Holy Spirit.*

⁴²In a loud voice she said to Mary, “God has blessed you more than any other woman. And God has blessed the baby you will have. ⁴³You are the mother of my Lord, and you have come to me! Why has something so good happened to me? ⁴⁴When I heard your voice, the baby inside me jumped with joy. ⁴⁵What a great blessing is yours because you believed what the Lord said to you! You believed this would happen.”

Mary Praises God

⁴⁶Then Mary said,

⁴⁷“I praise the Lord with all my heart. I am very happy because God is my Savior.

⁴⁸ I am not important, but he has shown his care for me, his lowly servant.

From now until the end of time, people will remember how much God blessed me.

⁴⁹ Yes, the Powerful One has done great things for me. His name is very holy.

- ⁵⁰ El are milă față de oamenii care se tem de El, generație după generație.
- ⁵¹ El Și-a arătat puterea: i-a împrăștiat pe cei îngâmfați și gândurile lor de mândrie.
- ⁵² El a răsturnat conducători de pe scaunele lor de domnie și i-a înălțat pe cei smeriți.
- ⁵³ Pe cei flămânzi i-a săturat cu lucruri bune, iar pe bogați i-a alungat cu mâinile goale.
- ⁵⁴ El a venit în ajutorul lui Israel, poporul pe care El l-a ales ca să-I slujească. El nu a uitat niciodată să-Și arate îndurarea
- ⁵⁵ față de Avraam și urmașii lui din toate timpurile, după cum a promis strămoșilor noștri.“

⁵⁶Maria a stat cu Elisabeta aproape trei luni, apoi s-a întors acasă.

Nașterea lui Ioan

⁵⁷Când a venit timpul ca Elisabeta să nască, ea a născut un fiu. ⁵⁸Vecinii și rudele ei, auzind că Domnul a arătat mare milă față de ea, s-au bucurat împreună cu ea.

⁵⁹În cea de-a opta zi, copilul urma să fie circumcis* și numit Zaharia, la fel ca tatăl său. ⁶⁰Dar mama sa a spus: „Nu. Numele său va fi Ioan.“

⁶¹Ei au răspuns: „Nimeni din familia ta nu are numele acesta.“ ⁶²Apoi, prin semne, l-au întrebat pe tată ce nume vrea să-i pună copilului.

⁶³Zaharia a cerut o tăbliță de scris și a scris pe ea: „Numele lui este Ioan.“ Toți au rămas uimiți. ⁶⁴Imediat Zaharia a putut să vorbească din nou și a început să-L laude pe Dumnezeu. ⁶⁵Toți vecinii au fost cuprinși de frică și peste tot, în ținutul deluros al Iudeii, se vorbea despre aceste întâmplări. ⁶⁶Toți oamenii care au auzit aceste lucruri se minunau și se întrebau: „Ce va deveni acest copil?“, căci se vedea că Domnul era cu el.

Zaharia îl laudă pe Domnul

⁶⁷Atunci Zaharia, tatăl său, a fost umplut de Duhul Sfânt și a vorbit despre ce avea să se întâmple:

- ⁵⁰ He always gives mercy to those who worship him.
- ⁵¹ He reached out his arm and showed his power: He scattered those who are proud and think great things about themselves.
- ⁵² He brought down rulers from their thrones and raised up the humble people.
- ⁵³ He filled the hungry with good things, but he sent the rich away with nothing.
- ⁵⁴ God has helped Israel—the people he chose to serve him. He did not forget his promise to give us his mercy.
- ⁵⁵ He has done what he promised to our ancestors,* to Abraham* and his children forever.”

⁵⁶Mary stayed with Elizabeth for about three months and then went home.

The Birth of John

⁵⁷When it was time for Elizabeth to give birth, she had a boy. ⁵⁸Her neighbors and relatives heard that the Lord was very good to her, and they were happy for her.

⁵⁹When the baby was eight days old, they came to circumcise* him. They wanted to name him Zechariah because this was his father’s name. ⁶⁰But his mother said, “No, he will be named John.”

⁶¹The people said to Elizabeth, “But no one in your family has that name.” ⁶²Then they made signs to his father, “What would you like to name him?”

⁶³Zechariah asked for something to write on. Then he wrote, “His name is John.” Everyone was surprised. ⁶⁴Then Zechariah could talk again, and he began praising God. ⁶⁵And all their neighbors were afraid. In all the hill country of Judea people continued talking about these things. ⁶⁶Everyone who heard about these things wondered about them. They thought, “What will this child be?” They could see that the Lord was with him.

Zechariah Praises God

⁶⁷Then Zechariah, John’s father, was filled with the Holy Spirit.* He told the people a message from God about what would happen:

- 68 „Domnul, Dumnezeul lui Israel,
să fie binecuvântat,
pentru că a venit în ajutorul poporului
Său și l-a eliberat.
- 69 El ne-a dat un Mântuitor puternic,
născut din familia slujitorului său
David*,
- 70 după cum a promis,
prin sfinții Săi de demult.
- 71 Dumnezeu a promis să ne scape
de dușmanii noștri și să ne elibereze
din mâna tuturor celor ce ne urăsc.
- 72 El a promis că va arăta îndurare
față de strămoșii noștri și Își va aminti
de legământul sfânt făcut cu ei.
- 73 Acest legământ a fost promisiunea
făcută strămoșului nostru, Avraam,
74 că ne va elibera
de sub puterea dușmanilor noștri
și vom putea să-L slăvim fără teamă,
- 75 cu sfințenie și dreptate,
până la sfârșitul zilelor noastre.
- 76 Iar tu, copilul meu,
vei fi numit profet* al Celui Preaînalt,
căci vei merge înaintea Domnului,
ca să-i pregătești pe oameni
pentru venirea Sa.
- 77 Tu vei spune poporului Său
că poate fi mântuit prin iertarea
păcatelor,
- 78 datorită marii îndurări a lui Dumnezeu,
care va face ca o nouă zi
să ne lumineze de sus,
- 79 pentru a străluci deasupra celor
ce trăiesc în întuneric și în umbra morții
și să ne conducă pașii pe calea păcii.“

⁸⁰Și băiatul creștea și devenea din ce în ce mai puternic în duh. El a stat în locuri pustii, departe de oameni, până când a venit timpul să se arate înaintea poporului Israel.

Nașterea lui Isus

(Mt. 1:18–25)

2¹În vremea aceea, Cezar* August a dat poruncă să se facă recensământul locuitorilor țărilor aflate sub dominație romană.

- 68“Praise to the Lord God of Israel.*
God has come to help his people
and has given them freedom.
- 69 God has given us a powerful Savior
from the family of God’s servant, David.*
- 70 God said that he would do this.
He said it through his holy prophets* who
lived long ago.
- 71 God will save us from our enemies
and from the power of all those who hate us.
- 72 God said he would show mercy to our fathers.*
And he remembered his holy promise.
- 73 God made a promise to our father Abraham.*
- 74 God promised to free us
from the power of our enemies,
so that we could serve him without fear.
- 75 Now we can serve God in a holy
and right way as long as we live.
- 76“Now you, little boy, will be called
a prophet of the Most High God.
You will go first before the Lord
to prepare the way for him.
- 77 You will make his people know
that they will be saved.
They will be saved by having their sins
forgiven.
- 78“With the loving mercy of our God,
a new day¹ from heaven will shine on us.
- 79 God will help the people who live
in darkness, in the fear of death.
He will lead us in the way that goes
toward peace.”

⁸⁰And so the little boy John grew up and became stronger in spirit. Then he lived in areas away from other people until the time when he came out to tell God’s message to the people of Israel.

The Birth of Jesus Christ

(Mt. 1:18–25)

2¹It was about that same time that Augustus Caesar* sent out an order to all people in the countries that were under Roman rule. The order said that everyone’s name must be put on a list.

¹ 1:78 *new day* Literally, “dawn,” used here as a figure, probably meaning the Lord’s Messiah.

²Acesta a fost primul recensământ și a avut loc în vremea când Quirinius era guvernator în Siria. ³Toți oamenii au mers în localitățile în care se născuseră, pentru a fi înscriși pe liste.

⁴Așa că și Iosif a plecat din Nazaret, cetate din Galileea, spre Iudeea, în Betleem, cetatea lui David*, deoarece el se trăgea din familia lui David. ⁵Iosif s-a dus să se înscrie împreună cu Maria, care era logodită cu el și care acum era însărcinată. ⁶Când erau în Betleem, a venit timpul ca ea să nască. ⁷Astfel, Maria l-a născut pe primul său fiu. La han nu mai era loc, așa că Maria l-a înfășat în scutece și l-a culcat într-o iesle.

Păstorii vin la Isus

⁸În ținuturile acelea erau niște păstori care în noaptea aceea se aflau pe câmp, stând de veghe și păzindu-și turma. ⁹Un înger al Domnului a apărut înaintea lor și slava Domnului a strălucit în jurul lor. Păstorii erau copleșiți de spaimă. ¹⁰Îngerul le-a spus: „Nu vă temeți, căci vă aduc o veste bună, care va fi o mare bucurie pentru toți oamenii. ¹¹Astăzi, în cetatea lui David, s-a născut un Mântuitor pentru voi, care este Cristos*, Domnul. ¹²Îl veți recunoaște în felul următor: veți găsi un copil înfășat în scutece, într-o iesle.“

¹³Deodată, îngerului i s-a alăturat o mulțime de alți îngeri din ceruri. Ei îl laudau pe Dumnezeu și spuneau:

¹⁴„Slavă lui Dumnezeu din ceruri
și pace pe pământ,
printre oamenii plăcuți Lui.“

¹⁵După ce îngerii au plecat, întorcându-se în ceruri, păstorii și-au spus unii altora: „Să mergem la Betleem ca să vedem cum stau lucrurile cu această întâmplare pe care ne-a descoperit-o Dumnezeu.“

¹⁶Așa că au plecat în grabă, i-au găsit pe Maria și pe Iosif și au văzut copilul culcat în iesle. ¹⁷Când au văzut Copilul, păstorii au povestit tot ce li se spusese despre Acest Copil. ¹⁸Și toți cei care i-au auzit au fost uimiți de lucrurile pe care le spuneau păstorii. ¹⁹Maria a păstrat toate aceste lucruri în inima ei și se gândea mereu la ele. ²⁰Apoi păstorii s-au întors acasă, slăvind-L și lăudându-L pe Dumnezeu pentru toate lucrurile

²This was the first counting of all the people while Quirinius was governor of Syria. ³Everyone traveled to their own hometowns to have their name put on the list.

⁴So Joseph left Nazareth, a town in Galilee, and went to the town of Bethlehem in Judea. It was known as the town of David.* Joseph went there because he was from the family of David. ⁵Joseph registered with Mary because she was engaged to marry him. (She was now pregnant.) ⁶While Joseph and Mary were in Bethlehem, the time came for her to have the baby. ⁷She gave birth to her first son. She wrapped him up well and laid him in a box where cattle are fed. She put him there because the guest room was full.

Some Shepherds Hear About Jesus

⁸That night, some shepherds were out in the fields near Bethlehem watching their sheep. ⁹An angel of the Lord appeared to them, and the glory* of the Lord was shining around them. The shepherds were very afraid. ¹⁰The angel said to them, “Don’t be afraid. I have some very good news for you—news that will make everyone happy. ¹¹Today your Savior was born in David’s town. He is Christ,* the Lord. ¹²This is how you will know him: You will find a baby wrapped in pieces of cloth and lying in a feeding box.”

¹³Then a huge army of angels from heaven joined the first angel, and they were all praising God, saying,

¹⁴“Praise God in heaven,
and on earth let there be peace
to the people who please him.”

¹⁵The angels left the shepherds and went back to heaven. The shepherds said to each other, “What a great event this is that the Lord has told us about. Let’s go to Bethlehem and see it.”

¹⁶So they went running and found Mary and Joseph. And there was the baby, lying in the feeding box. ¹⁷When they saw the baby, they told what the angels said about this child. ¹⁸Everyone was surprised when they heard what the shepherds told them. ¹⁹Mary continued to think about these things, trying to understand them. ²⁰The shepherds went back to their sheep, praising God

pe care le văzuseră și le auziseră. Totul s-a întâmplat așa cum li se spusese.

²¹Când a împlinit opt zile, copilul a fost circumcis* și I s-a pus numele Isus. Acesta era numele pe care îngerul i-l dăduse înainte de a fi conceput.

Isus este adus în Templu

²²A venit timpul ca Maria și Iosif să facă ceea ce le cerea Legea lui Moise pentru a fi curățiți¹. Ei L-au dus pe Isus la Ierusalim, ca să-L prezinte Domnului, ²³după cum este scris în Legea Domnului: „Când primul născut într-o familie este băiat, acesta va fi pus deoparte pentru Dumnezeu.”² ²⁴De asemenea, Legea Domnului spune că trebuie oferită o jertfă. „Trebuie aduse două turturele sau doi pui de porumbel.”³

Simeon îl vede pe Isus

²⁵În Ierusalim trăia un om pe nume Simeon; el era un om drept și evlavios. El aștepta să vină vremea când Dumnezeu va aduce mângâiere popoului Israel. Duhul Sfânt* era cu el. ²⁶Duhul Sfânt i-a descoperit că el nu va muri înainte de a-L vedea pe Cristosul* Domnului. ²⁷Duhul l-a condus pe Simeon la Templu*. Când părinții L-au adus înăuntru pe Copilul Isus, ca să împlinescă cu privire la El ce porunceea Legea, ²⁸Simeon L-a luat în brațe și L-a laudat pe Dumnezeu, spunând:

²⁹„Acum, Doamne, poți lăsa slujitorul Tău să moară în pace, așa cum ai promis, ³⁰căci ochii mei au văzut mântuirea⁴ Ta,

³¹care a fost pregătită în prezența oamenilor din toate popoarele.

³²El este lumina care dezvăluie calea pentru neevrei și slava adusă popoului Tău, Israel.”

³³Tatăl și mama lui Isus erau uimiți la auzul lucrurilor care se spuneau despre El. ³⁴Simeon i-a binecuvântat și i-a spus Mariei: „Acest Copil este predestinat să fie cauza căderii sau a ridicării multor oameni

and thanking him for everything they had seen and heard. It was just as the angel had told them.

²¹When the baby was eight days old, he was circumcised,* and he was named Jesus. This name was given by the angel before the baby began to grow inside Mary.

Jesus Is Presented in the Temple

²²The time came for Mary and Joseph to do the things the law of Moses* taught about being made pure.¹ They brought Jesus to Jerusalem so they could present him to the Lord. ²³It is written in the law of the Lord: “When a mother’s first baby is a boy, he shall be called ‘special for the Lord.’”² ²⁴The law of the Lord also says that people must give a sacrifice*: “You must sacrifice two doves or two young pigeons.”³ So Joseph and Mary went to Jerusalem to do this.

Simeon Sees Jesus

²⁵A man named Simeon lived in Jerusalem. He was a good man who was devoted to God. He was waiting for the time when God would come to help Israel.* The Holy Spirit* was in him. ²⁶The Holy Spirit told Simeon that he would not die before he saw the Christ* from the Lord. ²⁷The Spirit led Simeon to the Temple.* So he was there when Mary and Joseph brought the baby Jesus to do what the Jewish law said they must do. ²⁸Simeon took the baby in his arms and thanked God:

²⁹“Now, Lord, you can let me, your servant, die in peace as you said.

³⁰I have seen with my own eyes how you will save your people.

³¹Now all people can see your plan.

³²He is a light to show your way to the other nations. And he will bring honor to your people Israel.”

³³Jesus’ father and mother were amazed at what Simeon said about him. ³⁴Then Simeon blessed them and said to Mary, “Many Jews will fall and many will rise because of this boy. He will be a

¹2.22 *curățiți* Legea lui Moise cerea ca la patruzeci de zile de la naștere, femeia să fie curățită printr-o ceremonie la Templu. Vezi Lv. 12:2-8. ²2.23 „Când ... pentru Dumnezeu.” Vezi Ex. 13:2, 12. ³2.24 Citat din Lv. 12:8. ⁴2.30 *mântuirea* numele Isus înseamnă Domnul este mântuire.

¹2:22 *pure* The law of Moses said that 40 days after a Jewish woman gave birth to a baby, she must be cleansed by a ceremony at the Temple. See Lev. 12:2-8. ²2:23 “When ... the Lord” See Ex. 13:2, 12. ³2:24 Quote from Lev. 12:8.

din Israel și să fie semnul din partea lui Dumnezeu care va fi respins de oameni.³⁵ Chiar sufletul tău va fi împovărat de o mare tristețe. Și gândurile ascunse ale multor oameni vor fi aduse la lumină.“

Ana îl vede pe Isus

³⁶Era acolo și o prorociță* pe nume Ana. Ea era fiica lui Fanuel, din familia lui Așer. Ana era în vârstă. Ea fusese căsătorită timp de șapte ani,³⁷ după care a rămas văduvă. La momentul acesta avea optzeci și patru de ani. Ea nu pleca niciodată de la Templu*; zi și noapte, Ana se închina¹ lui Dumnezeu cu post* și rugăciune.³⁸ Chiar atunci Ana a venit spre Isus și spre părinții Lui și I-a mulțumit lui Dumnezeu; ea a vorbit despre Isus tuturor celor ce așteptau eliberarea Ierusalimului.

Întoarcerea în Nazaret

³⁹Când Iosif și Maria au terminat de făcut ceea ce le cerea Legea Domnului, s-au întors în Galileea, în orașul lor, Nazaret.⁴⁰ Copilul creștea și devenea puternic. El era plin de înțelepciune și binecuvântările lui Dumnezeu erau peste El.

Isus în Templu la vârsta de doisprezece ani

⁴¹În fiecare an, părinții lui Isus mergeau la Ierusalim pentru sărbătoarea Paștelui*.⁴² Când Isus avea doisprezece ani, s-au dus la sărbătoare, ca de obicei.⁴³ După ce au trecut zilele sărbătorii, au pornit spre casă. Dar Isus a rămas în Ierusalim, fără ca părinții Lui să știe.⁴⁴ Ei au călătorit o zi întreagă, crezând că Isus era cu ei în grup. Și au început să-L caute printre prieteni și rude.⁴⁵ Când au văzut că nu îl găsesc, s-au întors la Ierusalim să-L caute.⁴⁶ După trei zile, L-au găsit în Templu*. Se afla în mijlocul învățătorilor, ascultându-i și punându-le întrebări.⁴⁷ Toți cei care îl auzeau erau uimiți de puterea Lui de înțelegere și de răspunsurile Sale.⁴⁸ Când L-au văzut părinții Lui, au fost foarte surprinși. Mama Lui I-a spus: „Copile, de ce ne-ai făcut asta? Tatăl Tău și cu mine am fost foarte îngrijorați în timp ce Te căutam.“

⁴⁹Dar Isus le-a răspuns: „De ce a trebuit să Mă căutați? Nu știți că Eu trebuie să fiu unde este lucrarea Tatălui Meu?“⁵⁰ Ei nu au înțeles răspunsul dat de El.

sign from God that some will not accept.³⁵ So the secret thoughts of many will be made known. And the things that happen will be painful for you—like a sword cutting through your heart.”

Anna Sees Jesus

³⁶Anna, a prophetess,* was there at the Temple.* She was from the family of Phanuel in the tribe of Asher. She was now very old. She had lived with her husband seven years³⁷ before he died and left her alone. She was now 84 years old. Anna was always at the Temple; she never left. She worshiped God by fasting* and praying day and night.

³⁸Anna was there when Joseph and Mary came to the Temple. She praised God and talked about Jesus to all those who were waiting for God to free Jerusalem.

Joseph and Mary Return Home

³⁹Joseph and Mary finished doing all the things that the law of the Lord commanded. Then they went home to Nazareth, their own town in Galilee.⁴⁰ The little boy Jesus was developing into a mature young man, full of wisdom. God was blessing him.

Jesus as a Boy

⁴¹Every year Jesus' parents went to Jerusalem for the Passover* festival.⁴² When Jesus was twelve years old, they went to the feast as usual.⁴³ When the feast days were finished, they went home, but Jesus stayed in Jerusalem. His parents did not know about it.⁴⁴ They traveled for a whole day thinking that Jesus was with them in the group. They began looking for him among their family and close friends,⁴⁵ but they did not find him. So they went back to Jerusalem to look for him there.

⁴⁶After three days they found him. Jesus was sitting in the Temple* area with the religious teachers, listening and asking them questions.⁴⁷ Everyone who heard him was amazed at his understanding and wise answers.⁴⁸ When his parents saw him, they wondered how this was possible. And his mother said, “Son, why did you do this to us? Your father and I were very worried about you. We have been looking for you.”

⁴⁹Jesus said to them, “Why did you have to look for me? You should have known that I must be where my Father's work is.”⁵⁰ But they did not understand the meaning of what he said to them.

¹ 2:37 *inchina* închinarea este o adorare, o cinstire a lui Dumnezeu, o slujire prin care I se aduce un omagiu Domnului.

¹ 2:49 *where ... work is* Or, “in my Father's house.”

⁵¹Apoi Isus S-a întors cu ei în Nazaret și a fost ascultător de părinții Săi. Mama Lui a păstrat aceste lucruri în inima ei. ⁵²Isus creștea în înțelepciune și în statură. El era pe placul lui Dumnezeu și al oamenilor.

⁵¹Jesus went with them to Nazareth and obeyed them. His mother was still thinking about all these things. ⁵²As Jesus grew taller, he continued to grow in wisdom. God was pleased with him, and so were the people who knew him.

Predica lui Ioan Botezătorul

(Mt. 3.1–12; Mc. 1.1–8; Ioan 1.19–28)

John Prepares the Way for Jesus

(Mt. 3:1–12; Mk. 1:1–8; Jn. 1:19–28)

3¹În al cincisprezecelea an de domnie al lui Tiberiu Cezar*,

3¹It was the 15th year of the rule of Tiberius Caesar.* These men were under Caesar:

Pilat din Pont era guvernator în Iudeea;
Irod* era conducător al Galileii;
Filip, fratele lui, conducător al Ituriei și al Trahonitei;
și Lisania era conducător al Abilenei.

Pontius Pilate, the governor of Judea;
Herod,* the ruler of Galilee;
Philip, Herod’s brother, the ruler of Iturea and Trachonitis;
Lysanias, the ruler of Abilene.

²Marii preoți* erau Ana și Caiafa. Dumnezeu i-a vorbit lui Ioan, fiul lui Zaharia, pe când acesta era în pustie. ³Ioan a mers prin tot ținutul din jurul râului Iordan și le spunea oamenilor să se boteze* ca să arate că vor să-și schimbe inima și viața, pentru ca păcatele să le fie iertate. ⁴Despre aceste lucruri fusese scris în cartea profetului* Isaia:

²Annas and Caiaphas were the high priests.* During this time John, the son of Zechariah, was living in the desert and received a message from God. ³So he went through the whole area around the Jordan River and told the people God’s message. He told them to be baptized* to show that they wanted to change their lives, and then their sins would be forgiven. ⁴This is like the words written in the book of Isaiah the prophet*:

„Iată glasul celui care strigă în pustie:
«Pregătiți calea Domnului,
neteziți-I cărările.

“There is someone shouting in the desert:
‘Prepare the way for the Lord.
Make the path straight for him.

⁵ Toate văile vor fi acoperite,
iar munții și dealurile vor fi nivelate,
drumurile cotite vor fi îndreptate,
iar cele pietroase vor fi netezite.

⁵ Every valley will be filled,
and every mountain and hill
will be made flat.
Roads with turns will be made straight,
and rough roads will be made smooth.

⁶ Și toți oamenii vor vedea
mântuirea trimisă de Dumnezeu.»“

⁶ Then everyone will see how God
will save his people!” *Isaiah 40:3–5*

Isaia 40.3–5

⁷Mulțimilor de oameni care veneau să fie botezați de el, Ioan le spunea: „Pui de șerpi, cine v-a prevenit să scăpați de mânia care vine? ⁸Trăiți astfel încât să dovediți că v-ați schimbat cu adevărat inima și viața. Și nu începeți să vă spuneți: «Tatăl nostru este Avraam.» Vă spun că Dumnezeu poate face copii ai lui Avraam chiar din aceste pietre. ⁹Toporul este deja la rădăcina copacilor. Orice copac care nu aduce roadă bună va fi tăiat și aruncat în foc.”

⁷Crowds of people came to be baptized by John. But he said to them, “You are all snakes! Who warned you to run away from God’s anger that is coming? ⁸Change your hearts! And show by your lives that you have changed. I know what you are about to say—‘but Abraham* is our father!’ That means nothing. I tell you that God can make children for Abraham from these rocks! ⁹The ax is now ready to cut down the trees.¹ Every tree that does not produce good fruit will be cut down and thrown into the fire.”

¹⁰Mulțimile de oameni l-au întrebat: „Atunci ce trebuie să facem?”

¹⁰The people asked John, “What should we do?”

¹ 3:9 trees Meaning the people who don’t obey God. They are like “trees” that will be cut down.

¹¹Ioan le-a răspuns: „Cel care are două haine să-i dea și celui care nu are nici una. La fel să facă și cel care are de mâncare.“

¹²Au venit și niște vameși* să fie botezați. Ei l-au întrebat pe Ioan: „Învățătorule, noi ce trebuie să facem?“

¹³El le-a răspuns: „Nu luați de la oameni taxe mai mari decât vi s-a poruncit.“

¹⁴Niște soldați l-au întrebat: „Noi ce trebuie să facem?“

Ioan le-a răspuns: „Nu luați bani cu sila de la nimeni. Nu acuzați pe nimeni pe nedrept. Și fiți mulțumiți de plata voastră.“

¹⁵Poporul spera și aștepta ca Cristos* să vină și cu toții se întrebau dacă nu cumva Ioan era Cristosul.

¹⁶Dar Ioan le-a răspuns tuturor: „Eu vă botez cu apă, dar vine cineva mai puternic decât mine. Eu nici măcar nu sunt demn să-I dezleg cureaua sandalelor. El vă va boteza cu Duhul Sfânt și cu foc. ¹⁷El va veni pregătit pentru treierat și va strânge grânele în hambarul Său, iar pleava o va arde într-un foc ce nu poate fi stins.“ ¹⁸Astfel, cu multe alte îndemnuri, Ioan a continuat să spună oamenilor Vestea Bună*.

Sfârșitul lucrării lui Ioan

¹⁹Ioan îi reproșa tetrarhului Irod relația cu Irodiada, soția fratelui său și toate celelalte lucruri rele pe care le făcuse Irod. ²⁰La toate acestea, s-a adăugat și trimiterea lui Ioan în închisoare.

Botezul lui Isus

(Mt. 3.13–17; Mc. 1.9–11)

²¹Înainte ca Ioan să fie închis, toți oamenii fuseseră botezați* de el. Isus a fost și El botezat. În timp ce El Se ruga, cerul s-a deschis ²²și Duhul Sfânt* S-a coborât asupra Lui sub forma unui porumbel. Și s-a auzit un glas din ceruri spunând: „Tu ești Fiul Meu iubit; în Tine Îmi găsesc plăcerea!“

Genealogia familiei lui Iosif

(Mt. 1.1–17)

²³Isus avea cam treizeci de ani când a început să-i învețe pe oameni. Oamenii credeau că El era fiul lui Iosif.

Iosif era fiul lui Eli. ²⁴Eli era fiul lui Matat. Matat era fiul lui Levi. Levi era fiul lui Melhi. Melhi era fiul lui Ianai. Ianai era

¹¹He answered, “If you have two shirts, share with someone who does not have one. If you have food, share that too.”

¹²Even the tax collectors* came to John. They wanted to be baptized. They said to him, “Teacher, what should we do?”

¹³He told them, “Don’t take more taxes from people than you have been ordered to collect.”

¹⁴The soldiers asked him, “What about us? What should we do?”

He said to them, “Don’t use force or lies to make people give you money. Be happy with the pay you get.”

¹⁵Everyone was hoping for the Christ* to come, and they wondered about John. They thought, “Maybe he is the Christ.”

¹⁶John’s answer to this was, “I baptize you in water, but there is someone coming later who is able to do more than I can. I am not good enough to be the slave who unties his sandals. He will baptize you with the Holy Spirit* and with fire. ¹⁷He will come ready to clean the grain.¹ He will separate the good grain from the straw, and he will put the good part into his barn. Then he will burn the useless part with a fire that cannot be stopped.” ¹⁸John said many other things like this to encourage the people to change, and he told them the Good News.*

How John’s Work Later Ended

¹⁹John criticized Herod* the ruler for what he had done with Herodias, the wife of Herod’s brother, as well as for all the other bad things he had done. ²⁰So Herod added another bad thing to all his other wrongs: He put John in jail.

Jesus Is Baptized by John

(Mt. 3:13–17; Mk. 1:9–11)

²¹When all the people were being baptized,* Jesus came and was baptized too. And while he was praying, the sky opened, ²²and the Holy Spirit* came down on him. The Spirit looked like a real dove. Then a voice came from heaven and said, “You are my Son, and I love you. I am very pleased with you.”

The Family History of Joseph

(Mt. 1:1–17)

²³When Jesus began to teach, he was about 30 years old. People thought that Jesus was Joseph’s son.

Joseph was the son of Eli. ²⁴Eli was the son of Matthat. Matthat was the son of Levi. Levi was

¹3:17 *clean the grain* Meaning that Jesus will separate the good people from those who are bad.

fiul lui Iosif. ²⁵Iosif era fiul lui Matatia. Matatia era fiul lui Amos. Amos era fiul lui Naum. Naum era fiul lui Esli. Esli era fiul lui Nagai. ²⁶Nagai era fiul lui Maat. Maat era fiul lui Matatia. Matatia era fiul lui Semei. Semei era fiul lui Iosif. Iosif era fiul lui Ioda.

²⁷Ioda era fiul lui Ioanan. Ioanan era fiul lui Resa. Resa era fiul lui Zorobabel. Zorobabel era fiul lui Salatiel. Salatiel era fiul lui Neri. ²⁸Neri era fiul lui Melhi. Melhi era fiul lui Adi. Adi era fiul lui Cosam. Cosam era fiul lui Elmodam. Elmodam era fiul lui Er. ²⁹Er era fiul lui Iose. Iose era fiul lui Eliezer. Eliezer era fiul lui Iorim. Iorim era fiul lui Matat. Matat era fiul lui Levi.

³⁰Levi era fiul lui Simeon. Simeon era fiul lui Iuda. Iuda era fiul lui Iosif. Iosif era fiul lui Ionam. Ionam era fiul lui Eliachim. ³¹Eliachim era fiul lui Melea. Melea era fiul lui Menaan. Menaan era fiul lui Matata. Matata era fiul lui Natan. Natan era fiul lui David. ³²David era fiul lui Iese. Iese era fiul lui Obed. Obed era fiul lui Boaz. Boaz era fiul lui Salmon. Salmon era fiul lui Naason.

³³Naason era fiul lui Aminadab. Aminadab era fiul lui Admin. Admin era fiul lui Arni. Arni era fiul lui Esrom. Esrom era fiul lui Fares. Fares era fiul lui Iuda. ³⁴Iuda era fiul lui Iacov. Iacov era fiul lui Isaac. Isaac era fiul lui Avraam. Avraam era fiul lui Tara. Tara era fiul lui Nahor. ³⁵Nahor era fiul lui Seruh. Seruh era fiul lui Ragau. Ragau era fiul lui Falec. Falec era fiul lui Eber. Eber era fiul lui Sala.

³⁶Sala era fiul lui Cainan. Cainan era fiul lui Arfaxad. Arfaxad era fiul lui Sem. Sem era fiul lui Noe. Noe era fiul lui Lameh. ³⁷Lameh era fiul lui Metusala. Metusala era fiul lui Enoh. Enoh era fiul lui Jared. Jared era fiul lui Maleleel. Maleleel era fiul lui Cainan. ³⁸Cainan era fiul lui Enos. Enos era fiul lui Set. Set era fiul lui Adam. Adam era fiul lui Dumnezeu.

Ispitirea lui Isus Cristos

(Mt. 4.1–11; Mc. 1.12–13)

4 ¹Isus, plin de Duhul Sfânt, S-a întors de la râul Iordan și a fost condus de Duhul în pustie. ²Acolo a fost ispitit de Diavolul

the son of Melchi. Melchi was the son of Jannai. Jannai was the son of Joseph. ²⁵Joseph was the son of Mattathias. Mattathias was the son of Amos. Amos was the son of Nahum. Nahum was the son of Esli. Esli was the son of Naggai. ²⁶Naggai was the son of Maath. Maath was the son of Mattathias. Mattathias was the son of Semein. Semein was the son of Josech. Josech was the son of Joda.

²⁷Joda was the son of Joanan. Joanan was the son of Rhesa. Rhesa was the son of Zerubbabel. Zerubbabel was the son of Shealtiel. Shealtiel was the son of Neri. ²⁸Neri was the son of Melchi. Melchi was the son of Addi. Addi was the son of Cosam. Cosam was the son of Elmadam. Elmadam was the son of Er. ²⁹Er was the son of Joshua. Joshua was the son of Eliezer. Eliezer was the son of Jorim. Jorim was the son of Matthat. Matthat was the son of Levi.

³⁰Levi was the son of Simeon. Simeon was the son of Judah. Judah was the son of Joseph. Joseph was the son of Jonam. Jonam was the son of Eliakim. ³¹Eliakim was the son of Melea. Melea was the son of Menna. Menna was the son of Mattatha. Mattatha was the son of Nathan. Nathan was the son of David. ³²David was the son of Jesse. Jesse was the son of Obed. Obed was the son of Boaz. Boaz was the son of Salmon. Salmon was the son of Nahshon.

³³Nahshon was the son of Amminadab. Amminadab was the son of Admin. Admin was the son of Arni. Arni was the son of Hezron. Hezron was the son of Perez. Perez was the son of Judah. ³⁴Judah was the son of Jacob. Jacob was the son of Isaac. Isaac was the son of Abraham. Abraham was the son of Terah. Terah was the son of Nahor. ³⁵Nahor was the son of Serug. Serug was the son of Reu. Reu was the son of Peleg. Peleg was the son of Eber. Eber was the son of Shelah.

³⁶Shelah was the son of Cainan. Cainan was the son of Arphaxad. Arphaxad was the son of Shem. Shem was the son of Noah. Noah was the son of Lamech. ³⁷Lamech was the son of Methuselah. Methuselah was the son of Enoch. Enoch was the son of Jared. Jared was the son of Mahalaleel. Mahalaleel was the son of Cainan. ³⁸Cainan was the son of Enos. Enos was the son of Seth. Seth was the son of Adam. Adam was the son of God.

Jesus Is Tempted by the Devil

(Mt. 4:1–11; Mk. 1:12–13)

4 ¹Jesus returned from the Jordan River. He was full of the Holy Spirit.* And the Spirit led him into the desert. ²There the devil tempted Jesus for

timp de patruzeci de zile. În tot timpul acesta, Isus nu a mâncat nimic. La sfârșitul acestor zile, I s-a făcut foame.

³Diavolul I-a spus: „Dacă ești într-adevăr Fiul lui Dumnezeu, poruncește acestei pietre să se transforme în pâine.”

⁴Isus i-a răspuns: „În Scripturi* este scris: «Oamenii nu vor trăi numai cu pâine.»”

Deuteronom 8.3

⁵Apoi Diavolul L-a dus pe un loc înalt și într-o clipă I-a arătat toate împărățiile lumii. ⁶Și I-a spus: „Îți voi da slavă și deplină autoritate peste toate aceste împărății. Această autoritate mi-a fost dată mie și o pot da oricui vreau. ⁷Dacă Te vei închina mie, va fi toată a Ta.”

⁸Isus i-a răspuns: „În Scripturi este scris:

«Trebuie să te închini Domnului Dumnezeului tău și numai Lui să-I slujești.»”

Deuteronom 6.13

⁹Apoi Diavolul L-a dus la Ierusalim și L-a pus pe locul cel mai înalt al Templului*. El I-a spus: „Dacă ești într-adevăr Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te de aici. ¹⁰Căci în Scripturi este scris:

«El va porunci îngerilor Săi să te păzească.» *Psalmul 91.11*

¹¹Și mai este scris:

«Ei te vor purta pe mâinile lor, astfel încât piciorul tău să nu se lovească de vreo piatră.»” *Psalmul 91.12*

¹²Dar Isus i-a răspuns: „Tot în Scripturi se spune:

«Să nu pui la încercare pe Domnul, Dumnezeul tău.»” *Deuteronom 6.16*

¹³După ce L-a ispitit în toate felurile, Diavolul a plecat, așteptând un timp mai potrivit.

Isus în Galileea

(Mt. 4.12–17; Mc. 1.14–15)

¹⁴Isus S-a întors în Galileea plin de puterea Duhului Sfânt. S-a dus vestea despre El în tot ținutul din jur. ¹⁵El îi învăța pe oameni în sinagogi* și era laudat de toată lumea.

40 days. Jesus ate nothing during this time, and when it was finished, he was very hungry.

³The devil said to him, “If you are the Son of God, tell this rock to become bread.”

⁴Jesus answered, “The Scriptures* say, ‘It is not just food that keeps people alive.’”

Deuteronomy 8:3

⁵Then the devil took Jesus and in a moment of time showed him all the kingdoms of the world. ⁶The devil said to him, “I will make you king over all these places. You will have power over them, and you will get all the glory.* It has all been given to me. I can give it to anyone I want. ⁷I will give it all to you, if you will only worship me.”

⁸Jesus answered, “The Scriptures say, ‘You must worship the Lord your God. Serve only him.’” *Deuteronomy 6:13*

⁹Then the devil led Jesus to Jerusalem and put him on a high place at the edge of the Temple* area. He said to him, “If you are the Son of God, jump off! ¹⁰The Scriptures say,

‘God will command his angels to take care of you.’” *Psalm 91:11*

¹¹It is also written,

‘Their hands will catch you so that you will not hit your foot on a rock.’” *Psalm 91:12*

¹²Jesus answered, “But the Scriptures also say,

‘You must not test the Lord your God.’” *Deuteronomy 6:16*

¹³The devil finished tempting Jesus in every way and went away to wait until a better time.

Jesus Begins His Work in Galilee

(Mt. 4:12–17; Mk. 1:14–15)

¹⁴Jesus went back to Galilee with the power of the Spirit.* Stories about him spread all over the area around Galilee. ¹⁵He began to teach in the synagogues,* and everyone praised him.

Necredința locuitorilor din Nazaret*(Mt. 13:53–58; Mc. 6:1–6)*

¹⁶Apoi S-a dus în Nazaret, unde crescuse. În ziua sabatului* S-a dus la sinagogă*, după cum obișnuia. Isus S-a ridicat să citească ¹⁷și I s-a dat cartea profetului* Isaia. El a deschis cartea la locul unde era scris:

- ¹⁸„Duhul Domnului este în Mine.
El M-a ales pe Mine
să duc vestea bună celor săraci.
El M-a trimis să spun celor captivi
că pot fi liberi,
să spun celor orbi că pot vedea din nou
și să îi eliberez de suferință
pe cei împovărați.
- ¹⁹ Dumnezeu M-a trimis să vestesc
vremea în care Domnul
Își va arăta bunătatea față de
oameni.“ *Isaia 61.1–2*

²⁰Apoi Isus a închis cartea, a dat-o înapoi îngrijitorului și S-a așezat. Toți oamenii din sinagogă se uitau cu atenție la El. ²¹Isus le-a spus: „Astăzi s-au împlinit aceste cuvinte din Scriptură* pe care le-ați auzit.“

²²Toți oamenii spuneau lucruri bune despre El și toți erau uimiți de cuvintele frumoase pe care le spunea. Ei se întrebau: „Nu este El fiul lui Iosif?“

²³Isus le-a spus: „Știu că Îmi veți aminti proverbul ce spune: «Doctore, vindecă-te pe tine însuși. Fă și aici, în orașul tău, ceea ce am auzit că ai făcut în Capernaum.»“

²⁴Apoi le-a zis: „Vă spun adevărul: nici un profet nu este acceptat în localitatea sa natală. ²⁵Vă amintiți de vremea lui Ilie, când nu a plouat în Israel timp de trei ani și șase luni și a fost o mare foamete în toată țara? Erau multe văduve în Israel în vremea aceea. ²⁶Dar Ilie nu a fost trimis la nici una dintre aceste văduve, ci la o văduvă din Sarepta, oraș din ținutul Sidonului. ²⁷Și erau mulți leproși* în Israel pe vremea profetului Elisei*, dar nici unul dintre ei nu a fost vindecat, în afară de Naaman, sirianul.“

²⁸Când au auzit aceste cuvinte, toți cei din sinagogă s-au mâniat foarte tare. ²⁹Oamenii s-au ridicat și L-au alungat pe Isus din cetate. Ei L-au dus la marginea dealului pe care era construită cetatea și au vrut să-L arunce în prăpastie. ³⁰Dar Isus a trecut printre ei și a plecat de acolo.

Jesus Goes to His Hometown*(Mt. 13:53–58; Mk. 6:1–6)*

¹⁶Jesus traveled to Nazareth, the town where he grew up. On the Sabbath* day he went to the synagogue* as he always did. He stood up to read. ¹⁷The book of Isaiah the prophet* was given to him. He opened the book and found the place where this is written:

- ¹⁸“The Spirit of the Lord has come to me.
God chose me to tell good news to the poor.
He chose me to tell prisoners that they are free
and to tell the blind that they can see again.
He sent me to free those who
have been treated badly
- ¹⁹ and to announce that the time
has come for the Lord to show his kindness.”
Isaiah 61:1–2

²⁰Jesus closed the book, gave it back to the helper, and sat down. As everyone in the synagogue watched him closely, ²¹he began to speak to them. He said, “While you heard me reading these words just now, they were coming true!”

²²Everyone said good things about Jesus. They were amazed to hear him speak such wonderful words. They said, “How is this possible? Isn’t he Joseph’s son?”

²³Jesus said to them, “I know you will tell me the old saying: ‘Doctor, heal yourself.’ You want to say, ‘We heard about the things you did in Capernaum.* Do those same things here in your own hometown!’” ²⁴Then he said, “The truth is, a prophet is not accepted in his own hometown.

^{25–26}“During the time of Elijah* it did not rain in Israel for three and a half years. There was no food anywhere in the whole country. There were many widows in Israel during that time. But the fact is, Elijah was sent to none of those widows in Israel. He was sent only to a widow in Zarephath, a town in Sidon.

²⁷“And there were many people with leprosy* living in Israel during the time of the prophet Elisha.* But none of them were healed; the only one was Naaman. And he was from the country of Syria, not Israel.”

²⁸When the people in the synagogue heard this, they were very angry. ²⁹They got up and forced Jesus to go out of town. Their town was built on a hill. They took Jesus to the edge of the hill to throw him off. ³⁰But he walked through the middle of the crowd and went away.

Vindecarea unui om posedat de un duh rău
(Mc. 1:21–28)

³¹Apoi Isus S-a dus în Capernaum, o cetate din Galileea. În ziua sabatului*, El îi învăța pe oameni. ³²Ei erau uimiți de învățătura Lui, pentru că Isus vorbea cu autoritate. ³³În sinagogă,* se afla un om care avea în el un duh rău. El striga cu voce tare: ³⁴„Ah! Ce vrei de la noi, Isuse din Nazaret? Ai venit aici pentru a ne distruge? Știu cine ești: Tu ești Sfântul lui Dumnezeu!“ ³⁵Isus l-a certat și i-a spus: „Taci! Și ieși afară din omul acesta!“ Atunci, demonul* l-a aruncat pe om la pământ, în mijlocul tuturor și a ieșit din el fără să-i facă nici un rău.

³⁶Toți oamenii erau uimiți și au început să vorbească între ei: „Ce fel de învățatură este aceasta? El le poruncește cu putere și autoritate duhurilor rele, iar ele ies afară.“ ³⁷Și vestea despre Isus s-a răspândit în tot ținutul acela.

Vindecarea soacrei lui Simon
(Mt. 8:14–17; Mc. 1:29–34)

³⁸Isus a plecat din sinagogă* și a intrat în casa lui Simon. Soacra lui Simon avea febră mare. Cei din casă L-au rugat pe Isus să o ajute. ³⁹Isus S-a aplecat asupra ei, a certat febra, iar aceasta a ieșit din femeie. Imediat ea s-a ridicat și a început să le slujească.

Vindecarea mai multor bolnavi

⁴⁰La apusul soarelui, toți oamenii care aveau rude sau prieteni bolnavi i-au adus la Isus. El Și-a pus mâinile peste fiecare dintre ei și i-a vindecat. ⁴¹Din mulți dintre ei au ieșit demoni* care strigau și ziceau: „Tu ești Fiul lui Dumnezeu!“ Dar Isus i-a certat și nu i-a lăsat să vorbească, pentru că ei știau că El este Cristosul*.

Isus merge în alte cetăți
(Mc. 1:35–39)

⁴²Când s-a crăpat de ziuă, Isus a plecat într-un loc pustiu. Dar mulțimile de oameni Îl căutau și au venit în locul unde Se afla El. Ei nu vroiau să-L lase să plece. ⁴³Dar Isus le-a spus: „Trebuie să merg și în alte cetăți și să le spun oamenilor Vestea Bună despre Împărăția lui Dumnezeu. Acesta este scopul pentru care am fost trimis.“

⁴⁴Și El a continuat să predice în sinagogile* din Iudeea.

Jesus Frees a Man From an Evil Spirit
(Mk. 1:21–28)

³¹Jesus went to Capernaum, a city in Galilee. On the Sabbath* day he taught the people. ³²They were amazed at his teaching because he spoke with authority.

³³In the synagogue* there was a man who had an evil spirit from the devil inside him. The man shouted with a loud voice, ³⁴“Jesus of Nazareth! What do you want with us? Did you come here to destroy us? I know who you are—God’s Holy One!” ³⁵But Jesus warned the evil spirit to stop. He said, “Be quiet! Come out of the man!” The evil spirit threw the man down on the ground in front of everyone. Then the evil spirit left the man and did not hurt him.

³⁶The people were amazed. They said to each other, “What does this mean? With authority and power he commands evil spirits and they come out.” ³⁷And so the news about Jesus spread to every place in the whole area.

Jesus Heals Peter’s Mother-in-Law
(Mt. 8:14–17; Mk. 1:29–34)

³⁸Jesus left the synagogue* and went to Simon’s¹ house. Simon’s mother-in-law was very sick. She had a high fever. They asked Jesus to do something to help her. ³⁹He stood very close to her and ordered the sickness to go away. The sickness left her, and she got up and began serving them.

Jesus Heals Many Others

⁴⁰When the sun went down, the people brought their sick friends to Jesus. They had many different kinds of sickness. Jesus laid his hands on each sick person and healed them all. ⁴¹Demons* came out of many people. The demons shouted, “You are the Son of God.” But Jesus gave a strong command for the demons not to speak, because they knew he was the Christ.*

Jesus Goes to Other Towns
(Mk. 1:35–39)

⁴²The next day Jesus went to a place to be alone. The people looked for him. When they found him, they tried to stop him from leaving. ⁴³But he said to them, “I must tell the Good News* about God’s kingdom* to other towns too. This is why I was sent.”

⁴⁴Then Jesus told the Good News in the synagogues* in Judea.

¹4:38 *Simon* Simon’s other name was Peter. Also in 5:3, 4, 5, 10.

Pescuirea minunată*(Mt. 4.18–22; Mc. 1.16–20)*

5¹Isus stătea lângă Marea Ghenezaretului. Oamenii se înghesuiau în jurul Lui și ascultau Cuvântul lui Dumnezeu. ²El a văzut două bărci la marginea lacului. Pescarii coborâseră și își spălau plasele de pescuit. ³Isus S-a urcat într-una dintre bărci, care era a lui Simon¹, și l-a rugat să o depărteze puțin de mal. Apoi S-a așezat și, din barcă, a început să-i învețe pe oameni.

⁴Când a terminat de vorbit, i-a spus lui Simon: „Scoate barca în larg, unde sunt ape adânci și aruncă plasele pentru a prinde pește.”

⁵Simon I-a răspuns: „Stăpâne, am muncit din greu toată noaptea și nu am prins nimic. Dar pentru că Tu ne spui asta, vom arunca din nou plasele.” ⁶Când au aruncat plasele în apă, au prins foarte mulți pești. Plasele li se rupeau, ⁷așa că i-au chemat pe tovarășii lor din cealaltă barcă să vină și să-i ajute. Ei au venit și au umplut ambele bărci, atât de mult încât bărcile au început să se afunde.

⁸Când Simon Petru a văzut aceasta, a căzut la picioarele lui Isus și a spus: „Doamne, pleacă de la mine, pentru că sunt un om păcătos!” ⁹A spus aceste cuvinte pentru că și el, și toți cei care erau cu el au fost uimiți de cât de mulți pești prinseseră. ¹⁰Iacov și Ioan, fiii lui Zebedei, care erau tovarășii lui Simon, erau de asemenea uimiți.

Isus i-a spus lui Simon: „Nu te teme! De acum încolo vei fi pescar de oameni, nu de pești!”

¹¹Ei au dus bărcile la mal, au lăsat totul și L-au urmat pe Isus.

Vindecarea unui om bolnav de lepră*(Mt. 8.1–4; Mc. 1.40–45)*

¹²Isus Se afla într-o cetate în care locuia un om plin de lepră.* Când L-a văzut pe Isus, el a căzut cu fața la pământ și L-a rugat: „Doamne, dacă vrei, Tu mă poți vindeca.”

¹³Isus Și-a întins mâna și l-a atins, spunând: „Vreau. Fii vindecat!” Imediat lepra l-a părăsit. ¹⁴Apoi Isus i-a poruncit să nu spună nimănui ce s-a întâmplat. „Dar du-te la preot”, i-a spus Isus, „și adu-I lui Dumnezeu jertfa pentru vindecarea ta, după

Jesus Chooses Some Followers*(Mt. 4:18–22; Mk. 1:16–20)*

5¹As Jesus stood beside Lake Galilee,¹ a crowd of people pushed to get closer to him and to hear the teachings of God. ²Jesus saw two boats at the shore of the lake. The fishermen were washing their nets. ³Jesus got into the boat that belonged to Simon. He asked Simon to push off a little from the shore. Then he sat down in the boat and taught the people on the shore.

⁴When Jesus finished speaking, he said to Simon, “Take the boat into the deep water. If all of you will put your nets into the water, you will catch some fish.”

⁵Simon answered, “Master, we worked hard all night trying to catch fish and caught nothing. But you say I should put the nets into the water, so I will.” ⁶The fishermen put their nets into the water. Their nets were filled with so many fish that they began to break. ⁷They called to their friends in the other boat to come and help them. The friends came, and both boats were filled so full of fish that they were almost sinking.

^{8–9}The fishermen were all amazed at the many fish they caught. When Simon Peter saw this, he bowed down before Jesus and said, “Go away from me, Lord. I am a sinful man!” ¹⁰James and John, the sons of Zebedee, were amazed too. (James and John worked together with Simon.)

Jesus said to Simon, “Don’t be afraid. From now on your work will be to bring in people, not fish!”

¹¹The men brought their boats to the shore. They left everything and followed Jesus.

Jesus Heals a Sick Man*(Mt. 8:1–4; Mk. 1:40–45)*

¹²One time Jesus was in a town where a very sick man lived. This man was covered with leprosy.* When the man saw Jesus, he bowed before Jesus and begged him, “Lord, you have the power to heal me if you want.”

¹³Jesus said, “I want to heal you. Be healed!” Then he touched the man, and immediately the leprosy disappeared. ¹⁴Then Jesus said, “Don’t tell anyone about what happened. But go show

¹5:3 *Simon* cel de-al doilea nume al lui Petru.¹5:1 *Galilee* Literally, “Gennesaret.”

cum v-a poruncit Moise. Aceasta va arăta oamenilor că ai fost vindecat.“

¹⁵Vestea despre Isus se răspândea cu repeziciune și tot mai mulți oameni veneau să-L asculte și să fie vindecați de bolile lor. ¹⁶Dar de multe ori Isus Se ducea în locuri pustii și Se ruga.

Vindecarea unui om paralizat

(Mt. 9.1–8; Mc. 2.1–12)

¹⁷Într-o zi, când Isus îi învăța pe oameni, erau acolo și farisei* și învățători ai Legii veniți din toate orașele din Galileea, din Iudeea și din Ierusalim. Domnul I-a dat lui Isus puterea să vindece. ¹⁸Niște oameni au venit cărând un om paralizat pe o targă. Ei au încercat să-l ducă și să-l lase în fața lui Isus. ¹⁹Dar, din cauza mulțimii, nu au reușit să-l aducă înăuntru. Așa că s-au suit pe acoperiș și au coborât targa prin acoperiș, până au ajuns în mijlocul oamenilor, în fața lui Isus. ²⁰Văzând credința lor, Isus a spus: „Prietene, păcatele tale sunt iertate!“

²¹Învățătorii Legii și fariseii au început să comenteze și să spună în inima lor: „Cine este acesta de spune asemenea lucruri împotriva lui Dumnezeu? Cine altcineva poate ierta păcatele, în afară de Dumnezeu?“

²²Dar Isus știa ce gândeau și i-a întrebat: „De ce gândiți astfel în inimile voastre? ²³Ce este mai ușor? Să spui: «Păcatele tale sunt iertate!» sau: «Ridică-te și mergi!»? ²⁴Dar veți vedea că Fiul omului* are pe pământ puterea de a ierta păcatele.“ El a spus omului paralizat: „Îți spun: ridică-te, ia-ți targa și du-te acasă!“

²⁵Chiar atunci, omul s-a ridicat în fața lor, și-a luat targa și s-a dus acasă, laudându-L pe Dumnezeu. ²⁶Toți oamenii erau copleșiți de uimire și Îl laudau pe Dumnezeu. Ei erau plini de teamă și de respect și spuneau: „Astăzi am văzut lucruri de necrezut!“

yourself to the priest.¹ And offer a gift to God for your healing like Moses* commanded. This will show people that you are healed.”

¹⁵But the news about Jesus spread more and more. Many people came to hear him and to be healed of their sicknesses. ¹⁶Jesus often went away to other places to be alone so that he could pray.

Jesus Heals a Crippled Man

(Mt. 9:1–8; Mk. 2:1–12)

¹⁷One day Jesus was teaching the people. The Pharisees* and teachers of the law were sitting there too. They had come from every town in Galilee and Judea and from Jerusalem. The Lord was giving Jesus the power to heal people. ¹⁸There was a man who was paralyzed, and some other men were carrying him on a mat. They tried to bring him and put him down before Jesus. ¹⁹But there were so many people that they could not find a way to Jesus. So they went up on the roof and lowered the crippled man down through a hole in the ceiling. They lowered the mat into the room so that the crippled man was lying before Jesus. ²⁰Jesus saw how much faith they had and said to the sick man, “Friend, your sins are forgiven.”

²¹The Jewish teachers of the law and the Pharisees thought to themselves, “Who is this man who dares to say such things? What an insult to God! No one but God can forgive sins.”

²²But Jesus knew what they were thinking and said, “Why do you have these questions in your minds? ^{23–24}The Son of Man* has power on earth to forgive sins. But how can I prove this to you? Maybe you are thinking it was easy for me to say, ‘Your sins are forgiven.’ There’s no proof that it really happened. But what if I say to the man, ‘Stand up and walk’? Then you will be able to see that I really have this power.” So Jesus said to the paralyzed man, “I tell you, stand up! Take your mat and go home!”

²⁵The man immediately stood up in front of everyone. He picked up his mat and walked home, praising God. ²⁶Everyone was completely amazed and began to praise God. They were filled with great respect for God’s power. They said, “Today we saw amazing things!”

¹ 5:14 *show yourself to the priest* The law of Moses said a priest must decide when a person with leprosy was well.

Levi (Matei) Îl urmează pe Isus*(Mt. 9.9-13; Mc. 2.13-17)*

²⁷După aceea, Isus a ieșit și a văzut un vameș, pe nume Levi, stând în locul de primire a taxelor. Isus i-a spus: „Vino după Mine!”

²⁸Levi a lăsat totul, s-a ridicat și L-a urmat.

²⁹Levi a dat o masă mare pentru Isus acasă la el. Împreună cu ei mâncau mulți vameși* și alți oaspeți. ³⁰Fariseii* și învățătorii Legii s-au dus supărați la ucenicii lui Isus și i-au întrebat: „De ce mâncați și beți cu vameșii și cu alți oameni păcătoși?”

³¹Isus le-a răspuns: „Nu oamenii sănătoși au nevoie de doctor, ci cei bolnavi. ³²Eu nu am venit să le cer celor drepti să se schimbe, ci am venit să le cer celor păcătoși să-și schimbe inima și viața.”

Întrebarea despre post*(Mt. 9.14-17; Mc. 2.18-22)*

³³Ei I-au spus: „Ucenicii lui Ioan postesc* și se roagă adesea, și la fel fac și ucenicii fariseilor*; dar ucenicii Tăi mănâncă și beau tot timpul.”

³⁴Isus le-a răspuns: „Puteți voi cere oaspeților mirelui să postească atunci când mirele este cu ei? ³⁵Dar va veni vremea când mirele va fi luat de lângă ei și atunci vor posti.”

³⁶Isus le-a spus apoi această pildă: „Nimeni nu rupe un petic dintr-o haină nouă pentru a-l coase la una veche. Dacă ar face lucrul acesta, ar strica haina cea nouă, iar peticul nu s-ar potrivi la haina veche. ³⁷Și nimeni nu pune vin nou în burdufuri vechi. Dacă ar face una ca asta, burdufurile vechi s-ar sparge. Vinul s-ar vărsa, iar burdufurile s-ar rupe. ³⁸Vinul nou trebuie pus în burdufuri noi. ³⁹Nimeni nu vrea să bea vin nou după ce a băut vin vechi, pentru că se gândește: «Vinul vechi este mai bun.»”

Spicele de grâu și sabbatul*(Mt. 12.1-8; Mc. 2.23-28)*

6¹Într-o zi de sabbat*, Isus trecea prin niște lanuri de grâu. Ucenicii Lui rupeau spice de grâu, le frecau în mână, apoi le mâncau. ²Unii dintre farisei* au spus: „De ce faceți ceea ce nu e permis să faceți în ziua sabbatului?”

³Isus le-a răspuns: „Nu ați citit ce a făcut David*? Când lui și celor care erau cu el li s-a făcut foame, ⁴David a intrat în Casa lui Dumnezeu, a luat pâinea care fusese oferită

Levi (Matthew) Follows Jesus*(Mt. 9:9-13; Mk. 2:13-17)*

²⁷After this Jesus went out and saw a tax collector* sitting at his place for collecting taxes. His name was Levi. Jesus said to him, “Follow me!”

²⁸Levi got up, left everything, and followed Jesus.

²⁹Then Levi gave a big dinner at his house for Jesus. At the table there were many tax collectors and some other people too. ³⁰But the Pharisees* and those who taught the law for the Pharisees began to complain to the followers of Jesus, “Why do you eat and drink with tax collectors and other sinners?”

³¹Jesus answered them, “It is the sick people who need a doctor, not those who are healthy. ³²I have not come to ask good people to change. I have come to ask sinners to change the way they live.”

Jesus Is Not Like Other Religious Leaders*(Mt. 9:14-17; Mk. 2:18-22)*

³³They said to Jesus, “John’s followers often fast* and pray, the same as the followers of the Pharisees.* But your followers eat and drink all the time.”

³⁴Jesus said to them, “At a wedding you can’t ask the friends of the bridegroom* to be sad and fast while he is still with them. ³⁵But the time will come when the groom will be taken away from them. Then his friends will fast.”

³⁶Jesus told them this story: “No one takes cloth off a new coat to cover a hole in an old coat. That would ruin the new coat, and the cloth from the new coat would not be the same as the old cloth. ³⁷Also, no one ever pours new wine into old wineskins.* The new wine would break them. The wine would spill out, and the wineskins would be ruined. ³⁸You always put new wine into new wineskins. ³⁹No one who drinks old wine wants new wine. They say, ‘The old wine is just fine.’”

Jesus Is Lord Over the Sabbath Day*(Mt. 12:1-8; Mk. 2:23-28)*

6¹One time on a Sabbath* day, Jesus was walking through some grain fields. His followers picked the grain, rubbed it in their hands, and ate it. ²Some Pharisees* said, “Why are you doing that? It is against the law of Moses* to do that on the Sabbath day.”

³Jesus answered, “You have read about what David* did when he and the people with him were hungry. ⁴David went into God’s house. He took the bread that was offered to God and ate it. And

lui Dumnezeu, a mâncat-o și a dat și celor care erau cu el. Legea spune că numai preoții pot mânca această pâine.“⁵Apoi Isus le-a spus: „Fiul omului* este Domn chiar și al sabatului.“

Omul cu mâna deformată

(Mt. 12:9-14; Mc. 3:1-6)

⁶Într-o altă zi de sabat*, Isus a intrat într-o sinagogă* și îi învăța pe oameni. Acolo se afla un om a cărui mână dreaptă era deformată. ⁷Învățătorii Legii și fariseii* se uitau la Isus să vadă dacă va vindeca pe cineva în ziua sabatului, ca să aibă motiv să-L acuze. ⁸Isus le cunoștea gândurile, dar i-a spus omului cu mâna deformată: „Ridică-te și stai în fața tuturor!“ Omul s-a ridicat și a stat în picioare. ⁹Apoi Isus i-a întrebat: „Ce permite Legea să faci într-o zi de sabat? Să faci bine sau rău? Să salvezi sau să distrugi o viață?“ ¹⁰Isus a privit în jur, la fiecare dintre ei, apoi i-a spus omului: „Întinde-ți mâna!“ El a întins-o și mâna i-a fost vindecată. ¹¹Dar fariseii și învățătorii Legii s-au înfuriat foarte tare și au vorbit între ei despre ce ar putea să-I facă lui Isus.

Alegerea celor doisprezece apostoli

(Mt. 10:1-4; Mc. 3:13-19)

¹²În acele zile, Isus S-a dus pe munte să Se roage. El a petrecut întreaga noapte rugându-Se lui Dumnezeu. ¹³Când s-a făcut ziuă, i-a chemat pe ucenicii Săi și a ales doisprezece dintre ei. Pe aceștia i-a numit apostoli*. ¹⁴Ei erau: Simon, pe care l-a numit și Petru, Andrei, fratele lui Petru, Iacov și Ioan, Filip, Bartolomeu, ¹⁵Matei, Toma, Iacov, fiul lui Alfeu, Simon, căruia i se spunea ZeLOTUL*, ¹⁶Iuda, fiul lui Iacov, și Iuda Iscarioteanul, care până la urmă L-a trădat pe Isus.

Diferite vindecări

(Mt. 4:23-25; 5:1-12)

¹⁷Isus a coborât de pe munte împreună cu ei și S-a oprit într-un loc neted. Acolo se aflau mulți dintre ucenicii Lui și o mulțime de oameni din toată Iudeea, din Ierusalim și din cetățile din apropierea Tirului și Sidonului. ¹⁸Cu toții veniseră să-L asculte și să fie vindecați de bolile lor. Iar cei chinuți de duhuri rele au fost și ei vindecați. ¹⁹Mulțimea de oameni încerca să-L atingă

he gave some of the bread to the people with him. This was against the law of Moses, which says that only the priests can eat that bread.”⁵Then Jesus said to the Pharisees, “The Son of Man* is Lord over the Sabbath day.”

Jesus Heals a Man on the Sabbath Day

(Mt. 12:9-14; Mk. 3:1-6)

⁶On another Sabbath* day Jesus went into the synagogue* and taught the people. A man with a crippled right hand was there. ⁷The teachers of the law and the Pharisees* were watching Jesus closely. They were waiting to see if he would heal on the Sabbath day. They wanted to see him do something wrong so that they could accuse him. ⁸But Jesus knew what they were thinking. He said to the man with the crippled hand, “Get up and stand here where everyone can see.” The man got up and stood there. ⁹Then Jesus said to them, “I ask you, which is the right thing to do on the Sabbath day: to do good, or to do evil? Is it right to save a life or to destroy one?”

¹⁰Jesus looked around at all of them, then said to the man, “Hold out your hand.” The man held out his hand, and it was healed. ¹¹The Pharisees and the teachers of the law got so mad they couldn’t think straight. They talked to each other about what they could do to Jesus.

Jesus Chooses His Twelve Apostles

(Mt. 10:1-4; Mk. 3:13-19)

¹²A few days later, Jesus went out to a mountain to pray. He stayed there all night praying to God. ¹³The next morning he called his followers. He chose twelve of them and called them apostles.* These are the ones he chose: ¹⁴Simon (Jesus named him Peter), Andrew, brother of Peter, James, John, Philip, Bartholomew, ¹⁵Matthew, Thomas, James, the son of Alphaeus, Simon, called the Zealot,* ¹⁶Judas, the son of James, and Judas Iscariot (the one who gave Jesus to his enemies).

Jesus Teaches and Heals the People

(Mt. 4:23-25; 5:1-12)

¹⁷Jesus and the apostles* came down from the mountain. Jesus stood on a flat place. A large crowd of his followers was there. Also, there were many people from all around Judea, Jerusalem, and the seacoast cities of Tyre* and Sidon.* ¹⁸They all came to hear Jesus teach and to be healed of their sicknesses. He healed the people who were troubled by evil spirits. ¹⁹Everyone was

pentru că din El ieșea o putere care îi vindeca pe toți.

²⁰Isus Și-a ridicat privirea spre ucenicii Lui și a spus:

„Binecuvântați sunteți voi, cei săraci,
pentru că a voastră este Împărăția lui
Dumnezeu!

²¹ Binecuvântați sunteți voi,
care acum sunteți flămânzi,
pentru că veți fi săturați!
Binecuvântați sunteți voi,
care acum plângeți, pentru că veți râde!

²²Binecuvântați sunteți voi, când oamenii vă urăsc, vă alungă din sinagogle* lor, vă insultă și vă batjocoresc numele din cauza Fiului omului! ²³În ziua aceea, să fiți fericiți și să tresăltați de bucurie, pentru că răsplata voastră este mare în ceruri! Strămoșii acestor oameni s-au purtat la fel față de profeți*.

²⁴Dar, vai de voi, cei bogați, pentru că voi v-ați primit deja mângâierea!

²⁵Vai de voi, cei ce sunteți sătui acum, pentru că veți ajunge flămânzi! Vai de voi, cei ce râdeți acum, pentru că veți fi triști și veți plânge!

²⁶Vai de voi, când toți oamenii spun lucruri frumoase despre voi, pentru că strămoșii lor s-au purtat la fel cu profeții mincinoși!*

Iubirea dușmanilor
(Mt. 5:38–48; 7:12a)

²⁷Dar vouă, cei ce ascultați, vă spun: iubiți-vă dușmanii! Faceți bine celor ce vă urăsc! ²⁸Binecuvântați-i pe cei ce vă blestemă! Rugați-vă pentru cei ce se poartă rău cu voi! ²⁹Dacă cineva te lovește peste un obraz, întoarce-i și obrazul celălalt. Dacă cineva vrea să-ți ia haina, lasă-l să-ți ia și cămașa. ³⁰Dă oricui îți cere ceva. Și dacă cineva ia un lucru care este al tău, nu-l cere înapoi. ³¹Purtați-vă cu ceilalți oameni așa cum ați vrea să se poarte ei cu voi. ³²Dacă îi iubiți doar pe cei ce vă iubesc, de ce considerați că meritați să fiți laudați? Și păcătoșii îi iubesc pe cei care-i iubesc pe ei. ³³Dacă faceți bine doar celor ce vă fac bine, ce laudă credeți că meritați? Și păcătoșii fac la

trying to touch him, because power was coming out from him. Jesus healed them all.

²⁰Jesus looked at his followers and said,

“What great blessings there are
for you who are poor.
God’s kingdom* belongs to you.

²¹ What great blessings there are
for you who are hungry now.
You will be filled.
What great blessings there are
for you who are crying now.
You will be happy and laughing.

²²“People will hate you because you belong to the Son of Man.* They will make you leave their group. They will insult you. They will think it is wrong even to say your name. When these things happen, know that God will bless you. ²³You can be happy then and jump for joy, because you have a great reward in heaven. The ancestors* of those people did the same things to the prophets.*

²⁴“But how bad it will be for you rich people,
because you had your easy life.

²⁵ How bad it will be for you people who are
full now,
because you will be hungry.
How bad it will be for you people who are
laughing now,
because you will be sad and cry.

²⁶“How bad it is when everyone says nothing but good about you. Just look at the false prophets.* Their ancestors always said good things about them.

Love Your Enemies
(Mt. 5:38–48; 7:12a)

²⁷“I say to you people who are listening to me, love your enemies. Do good to those who hate you. ²⁸Ask God to bless the people who ask for bad things to happen to you. Pray for the people who are mean to you. ²⁹If someone hits you on the side of your face, let them hit the other side too. If someone takes your coat, don’t stop them from taking your shirt too. ³⁰Give to everyone who asks you for something. When someone takes something that is yours, don’t ask for it back. ³¹Do for others what you want them to do for you.

³²“If you love only those who love you, should you get any special praise for doing that? No, even sinners love those who love them! ³³If you do good only to those who do good to you, should you get any special praise for doing that? No,

fel. ³⁴Iar dacă împrumutați doar celor de la care sperați să primiți înapoi, meritați să fiți laudați? Și păcătoșii împrumută altor păcătoși, pentru a primi înapoi aceeași sumă. ³⁵Voi însă, iubiți-i pe dușmanii voștri, faceți-le bine și împrumutați-le fără să așteptați nimic în schimb. Atunci răsplata voastră va fi mare și veți fi fiii ai Celui Preaînalt; căci El Însuși este bun și cu cei nerecunoscători și răi. ³⁶Fiți plini de milă, așa cum Tatăl vostru este plin de milă.

Paiul și bârna

(Mt. 7.1–5)

³⁷Nu-i judecați pe alții și nu veți fi judecați. Nu-i condamnați pe alții și nu veți fi condamnați. Iertați-i pe alții și veți fi iertați. ³⁸Dați și vi se va da. Vi se va da o măsură bună, îndesată și clătinată, atât de mult, încât va da și pe dinafară. Cu aceeași măsură cu care măsurați altora vi se va măsura și vouă.“

³⁹Și Isus le-a spus o pildă: „Poate un orb să arate drumul unui alt orb? Nu vor cădea amândoi în șanț? ⁴⁰Nici un elev nu este mai mare decât profesorul său. Dar dacă este bine pregătit, el poate ajunge asemenea profesorului său.

⁴¹De ce vezi tu paiul din ochiul fratelui tău, dar nu vezi bârna din ochiul tău? ⁴²Cum poți spune fratelui tău: «Frate, dă-mi voie să iau paiul acela din ochiul tău», când nu vezi bârna din ochiul tău? Ipocritule, scoate mai întâi bârna din ochiul tău și apoi vei putea să vezi destul de bine pentru a scoate paiul din ochiul fratelui tău.

Pomul și roada

(Mt. 7.17–20; 12.34b–35)

⁴³Nu există pom bun care să facă roade rele și nu există pom rău care să facă roade bune. ⁴⁴Fiecare pom este cunoscut după fructele sale. Nu se culeg smochine din spinii și nici nu se culeg struguri din mărăcini. ⁴⁵Omul bun scoate lucruri bune din comoara păstrată în inima sa. Iar omul rău scoate lucruri rele din răutatea care este în inima lui, pentru că gura rostește ceea ce se revărsă din inima omului.

even sinners do that! ³⁴If you lend things to people, always expecting to get something back, should you get any special praise for that? No, even sinners lend to other sinners so that they can get back the same amount!

³⁵“I’m telling you to love your enemies and do good to them. Lend to people without expecting to get anything back. If you do this, you will have a great reward. You will be children of the Most High God. Yes, because God is good even to the people who are full of sin and not thankful. ³⁶Give love and mercy the same as your Father gives love and mercy.

Be Careful About Criticizing Others

(Mt. 7:1–5)

³⁷“Don’t judge others, and you will not be judged. Don’t condemn others, and you will not be condemned. Forgive others, and you will be forgiven. ³⁸Give to others, and you will receive. You will be given much. It will be poured into your hands—more than you can hold. You will be given so much that it will spill into your lap. The way you give to others is the way God will give to you.”

³⁹Jesus told them this story: “Can a blind man lead another blind man? No. Both of them will fall into a ditch. ⁴⁰Students are not better than their teacher. But when they have been fully taught, they will be like their teacher.

⁴¹“Why do you notice the small piece of dust that is in your friend’s eye, but you don’t see the big piece of wood that is in your own eye? ⁴²You say to your friend, ‘Let me get that little piece of dust out of your eye.’ Why do you say this? Can’t you see that big piece of wood in your own eye? You are a hypocrite.* First, take the wood out of your own eye. Then you will see clearly to get the dust out of your friend’s eye.

Only Good Trees Produce Good Fruit

(Mt. 7:17–20; 12:34b–35)

⁴³“A good tree does not produce bad fruit. And a bad tree does not produce good fruit. ⁴⁴Every tree is known by the kind of fruit it produces. You won’t find figs on thorny weeds. And you can’t pick grapes from thornbushes! ⁴⁵Good people have good things saved in their hearts. That’s why they say good things. But those who are evil have hearts full of evil, and that’s why they say things that are evil. What people say with their mouths comes from what fills their hearts.

Casa zidită pe stâncă*(Mt. 7:24–27)*

⁴⁶De ce Îmi spuneți: «Doamne, Doamne!», dar nu faceți ce vă spun Eu? ⁴⁷Vă voi spune cu cine se aseamănă cel ce vine la Mine, ascultă cuvintele Mele și le împlinește: ⁴⁸este ca un om care a construit o casă. El a săpat adânc și a pus temelie pe stâncă, iar când au venit apele cu putere peste acea casă, nu au putut s-o clintescă, pentru că a fost bine construită. ⁴⁹Dar cine ascultă cuvintele Mele și nu le împlinește, este ca un om care a construit o casă pe pământ, fără temelie. Apele au venit peste casă și aceasta s-a prăbușit îndată. Și din ea nu a rămas decât o ruină.“

Vindecarea slujitorului unui centurion*(Mt. 8:5–13; Ioan 4:43–54)*

7¹Când a terminat de zis ceea ce dorește să le spună oamenilor, Isus S-a dus în Capernaum. ²Acolo locuia un centurion* care avea un slujitor bolnav, la care ținea foarte mult și care era pe moarte. ³Când centurionul a auzit de Isus, a trimis la El câțiva conducători iudei mai în vârstă, ca să-L roage să vină și să salveze viața slujitorului său. ⁴Ei s-au dus la Isus, L-au rugat din inimă și I-au spus: „Centurionul merită să faci acest lucru pentru el, ⁵pentru că iubește poporul nostru și el este cel ce ne-a construit sinagoga.“

⁶Isus a plecat cu ei. Nu era departe de casă, când centurionul a trimis la El niște prieteni să-I spună: „Doamne, nu Te deranja. Nu merit ca Tu să-mi intri în casă. ⁷De aceea nici nu am îndrăznit să vin la Tine. Poruncește doar, și slujitorul meu va fi vindecat. ⁸Și eu sunt un om care ascultă ordine și, de asemenea, am soldați care ascultă de mine. Dacă spun unuia: «Du-te!», el se duce. Când spun altuia: «Vino!», el vine. Când spun slujitorului meu: «Fă lucrul acesta!», el îl face.“

⁹Când a auzit aceste cuvinte, Isus a rămas foarte impresionat de centurion. El S-a întors spre mulțimea care Îl urma și a zis: „Vă spun că nu am văzut atât de multă credință nici măcar în Israel!“

¹⁰Când s-au întors acasă, cei ce fuseseră trimiși la Isus l-au găsit pe slujitor sănătos.

Two Kinds of People*(Mt. 7:24–27)*

⁴⁶“Why do you call me, ‘Lord, Lord,’ but you don’t do what I say? ⁴⁷The people who come to me, who listen to my teachings and obey them—I will show you what they are like: ⁴⁸They are like a man building a house. He digs deep and builds his house on rock. The floods come, and the water crashes against the house. But the flood cannot move the house, because it was built well.

⁴⁹“But the people who hear my words and do not obey are like a man who builds a house without preparing a foundation. When the floods come, the house falls down easily and is completely destroyed.”

Jesus Heals an Officer’s Servant*(Mt. 8:5–13; Jn. 4:43–54)*

7¹Jesus finished saying all these things to the people. Then he went into Capernaum.* ²In Capernaum there was an army officer.* He had a servant who was very sick; he was near death. The officer loved the servant very much. ³When he heard about Jesus, he sent some older Jewish leaders to him. He wanted the men to ask Jesus to come and save the life of his servant. ⁴The men went to Jesus. They begged Jesus to help the officer. They said, “This officer is worthy to have your help. ⁵He loves our people and he built the synagogue* for us.”

⁶So Jesus went with them. He was coming near the officer’s house when the officer sent friends to say, “Lord, you don’t need to do anything special for me. I am not good enough for you to come into my house. ⁷That is why I did not come to you myself. You need only to give the order, and my servant will be healed. ⁸I know this because I am a man under the authority of other men. And I have soldiers under my authority. I tell one soldier, ‘Go,’ and he goes. And I tell another soldier, ‘Come,’ and he comes. And I say to my servant, ‘Do this,’ and my servant obeys me.”

⁹When Jesus heard this, he was amazed. He turned to the people following him and said, “I tell you, this is the most faith I have seen anywhere, even in Israel.”*

¹⁰The group that was sent to Jesus went back to the house. There they found that the servant was healed.

Învierea fiului văduvei din Nain

¹¹În ziua următoare, Isus S-a dus într-o cetate numită Nain. Ucenicii Lui și o mare mulțime de oameni mergeau cu El. ¹²Când S-a apropiat de poarta cetății, a văzut un om mort care era dus să fie îngropat. Mama lui era văduvă și acesta era singurul ei fiu. Multă lume din oraș era cu ea. ¹³Când a văzut-o, Domnului I s-a făcut milă de ea și i-a spus: „Nu plânge!” ¹⁴Apoi S-a apropiat și a atins sicriul. Oamenii care îl duceau s-au oprit. Apoi Isus a spus: „Tinare, îți spun: ridică-te!” ¹⁵Tânărul s-a ridicat și a început să vorbească. Isus l-a redat mamei lui.

¹⁶Toți au fost cuprinși de uimire și L-au slăvit pe Dumnezeu, spunând: „Printre noi a venit un mare profet” și: „Dumnezeu a venit să-Și ajute poporul!”

¹⁷Vestea aceasta despre Isus s-a răspândit în toată Iudeea și în toate împrejurimile.

Isus și Ioan Botezătorul

(Mt. 11.2–19)

¹⁸Ucenicii lui Ioan s-au dus și i-au spus despre toate aceste lucruri. Atunci Ioan a chemat pe doi dintre ucenicii lui ¹⁹și i-a trimis la Isus să-L întrebe: „Tu ești Cel ce trebuie să vină sau să așteptăm pe altul?”

²⁰Când aceștia au ajuns la Isus, I-au spus: „Ioan Botezătorul ne-a trimis să Te întrebăm: «Tu ești Cel ce trebuie să vină sau să așteptăm pe altul?»”

²¹Chiar atunci Isus a vindecat mulți oameni de boli, de chinuri și de duhuri rele. Și multor orbi le-a redat vederea. ²²Așa că Isus le-a răspuns ucenicilor lui Ioan: „Duceți-vă și spuneți-i lui Ioan ce ați văzut și ați auzit: orbii văd din nou, cei șchiopi pot să meargă, cei bolnavi de lepră* sunt curățiți, surzii aud, morții sunt aduși la viață, iar săracilor le este predicată Vestea Bună*.” ²³Bindecuvântat este cel care Mă poate accepta.“

²⁴După ce au plecat trimișii lui Ioan, Isus a început să vorbească mulțimii despre Ioan: „Ce doreați să vedeți când v-ați dus în pustie? O trestie bătută de vânt? ²⁵Nu? Atunci ce doreați să vedeți? Un om îmbrăcat în haine frumoase? Nu, oamenii care poartă haine frumoase și trăiesc în lux locuiesc în palatele împăraților. ²⁶Atunci, ce ați ieșit să vedeți? Un profet*? Într-adevăr, și vă spun că ați văzut mai mult decât un profet! ²⁷Ioan este cel despre care este scris:

Jesus Brings a Woman's Son Back to Life

¹¹The next day Jesus and his followers went to a town called Nain. A big crowd was traveling with them. ¹²When Jesus came near the town gate, he saw some people carrying a dead body. It was the only son of a woman who was a widow. Walking with her were many other people from the town. ¹³When the Lord saw the woman, he felt very sorry for her and said, “Don’t cry.” ¹⁴He walked to the open coffin and touched it. The men who were carrying the coffin stopped. Jesus spoke to the dead son: “Young man, I tell you, get up!” ¹⁵Then the boy sat up and began to talk, and Jesus gave him back to his mother.

¹⁶Everyone was filled with fear. They began praising God and said, “A great prophet* is here with us!” and “God is taking care of his people.”

¹⁷This news about Jesus spread all over Judea and to all the other places around there.

John Sends Men to Ask Jesus a Question

(Mt. 11:2–19)

¹⁸John’s followers told him about all these things. John called for two of his followers. ¹⁹He sent them to the Lord to ask, “Are you the one we heard was coming, or should we wait for someone else?”

²⁰So the men came to Jesus. They said, “John the Baptizer* sent us to you with this question: ‘Are you the one who is coming, or should we wait for someone else?’”

²¹Right then Jesus healed many people of their sicknesses and diseases. He healed those who had evil spirits and made many who were blind able to see again. ²²Then he said to John’s followers, “Go tell John what you have seen and heard: The blind can see. The crippled can walk. People with leprosy* are healed. The deaf can hear. The dead are brought back to life. And the Good News* is being told to the poor. ²³What great blessings there are for those who don’t have a problem accepting me.”

²⁴When John’s followers left, Jesus began talking to the people about John: “What did you people go out into the desert to see? Someone who is weak, like a stem of grass¹ blowing in the wind? ²⁵Really, what did you expect to see? Someone dressed in fine clothes? Of course not. People who wear fancy clothes and live in luxury are all in kings’ palaces. ²⁶So what did you go out to see? A prophet*? Yes, John is a prophet. But I tell you, he is more than that. ²⁷This Scripture* was written about him:

¹7:24 stem of grass Literally, “reed.”

«Iată, Îl trimit pe mesagerul Meu
înaintea Ta.
El Îți va pregăti calea.» *Maleahi 3.1*

²⁸Vă spun că dintre toți oamenii nu este nici unul mai presus decât Ioan. Cu toate acestea, chiar și omul cel mai puțin important din Împărăția lui Dumnezeu este mai mare decât el.

²⁹(Toți oamenii care l-au ascultat, chiar și vameșii*, au recunoscut că învățătura lui Dumnezeu este bună și toți au fost botezați* cu botezul lui Ioan. ³⁰Dar fariseii* și învățătorii Legii nu au acceptat planul lui Dumnezeu pentru ei, refuzând să fie botezați de Ioan.) ³¹Atunci cu ce să compar oamenii din generația aceasta? Cu ce se aseamănă ei? ³²Ei sunt asemenea copiilor care stau în piață și strigă unii către alții:

«V-am cântat un cântec vesel,
dar nu ați dansat.
V-am cântat un cântec trist,
dar nu ați plâns.»

³³Pentru că Ioan Botezătorul nu mănâncă la fel ca ceilalți oameni și nu bea vin, voi spuneți că are un duh rău în el. ³⁴Fiul omului* mănâncă și bea ca toți ceilalți oameni, iar voi spuneți: «Iată, este un om mândăcios și bețiv, prieten al vameșilor și al păcătoșilor.» ³⁵Dar înțelepciunea este dovedită dreaptă prin lucrurile pe care le face.¹

Femeia păcătoasă

³⁶Un fariseu* L-a invitat pe Isus la masă. Isus S-a dus la el acasă și S-a așezat la masă. ³⁷În cetate era atunci o femeie păcătoasă. Când a aflat ea că Isus mânca în casa fariseului, a cumpărat un vas de alabastru* cu parfum. ³⁸Ea stătea în spatele lui Isus, la picioarele Lui, și plângea. Și a început să-I spele picioarele cu lacrimile ei. Apoi I le-a șters cu părul ei. I-a sărutat picioarele și a turnat parfum pe ele. ³⁹Fariseul care Îl invitase a văzut lucrurile acestea și și-a spus: „Dacă omul acesta ar fi profet*, ar ști cine este femeia care Îl atinge și că este o păcătoasă.“

⁴⁰Dar Isus i-a răspuns: „Simon, am să-ți spun ceva.“

Simon a spus: „Te ascult, Învățătorule.“

¹ 7.35 „Dar înțelepciunea ... le face.“ lit. „Înțelepciunea este îndreptățită de către toți copiii ei.“

‘Listen! I will send my messenger ahead of you.
He will prepare the way for you.’ *Malachi 3:1*

²⁸I tell you, no one ever born is greater than John. But even the least important person in God’s kingdom* is greater than John.”

²⁹(When the people heard this, they all agreed that God’s teaching was good. Even the tax collectors* agreed. These were the people who were baptized* by John. ³⁰But the Pharisees* and experts in the law refused to accept God’s plan for themselves; they did not let John baptize them.)

³¹“What shall I say about the people of this time? What can I compare them to? What are they like? ³²They are like children sitting in the marketplace. One group of children calls to the other children and says,

‘We played flute music for you,
but you did not dance;
we sang a sad song,
but you did not cry.’

³³John the Baptizer came and did not eat the usual food or drink wine. And you say, ‘He has a demon* inside him.’ ³⁴The Son of Man* came eating and drinking. And you say, ‘Look at him! He eats too much and drinks too much wine! He is a friend of the tax collectors and other bad people!’ ³⁵But wisdom is shown to be right by those who accept it.”

Simon the Pharisee

³⁶One of the Pharisees* asked Jesus to eat with him. Jesus went into the Pharisee’s house and took a place at the table.

³⁷There was a sinful woman in that town. She knew that Jesus was eating at the Pharisee’s house. So the woman brought some expensive perfume in an alabaster* jar. ³⁸She stood at Jesus’ feet, crying. Then she began to wash his feet with her tears. She dried his feet with her hair. She kissed his feet many times and rubbed them with the perfume.

³⁹When the Pharisee who asked Jesus to come to his house saw this, he thought to himself, “If this man were a prophet,¹ he would know that the woman who is touching him is a sinner!”

⁴⁰In response, Jesus said to the Pharisee, “Simon, I have something to say to you.”

Simon said, “Let me hear it, teacher.”

¹ 7:39 *prophet* A prophet often knows things that are hidden to other people.

⁴¹Isus a zis: „Doi oameni datorau bani unui cămătar. Unul dintre ei îi datora cinci sute de monede de argint*, iar celălalt cincizeci. ⁴²Nici unul dintre ei nu avea bani să-i plătească. Dar cămătarul i-a iertat pe amândoi de datoriile lor. Care dintre cei doi oameni îl va iubi mai mult?“

⁴³Simon a răspuns: „Bănuiesc că cel care datora mai mulți bani.“

„Ai judecat bine“, i-a spus Isus. ⁴⁴Apoi, întorcându-Se spre femeie, i-a spus lui Simon: „Vezi tu femeia aceasta? Am intrat în casa ta și nu Mi-ai dat apă să-Mi spăl picioarele. Dar ea Mi-a spălat picioarele cu lacrimile ei și Mi le-a șters cu părul ei. ⁴⁵Tu nu M-ai primit cu o sărutare, dar ea, de când am intrat, n-a încetat să-Mi sărute picioarele. ⁴⁶Tu nu Mi-ai uns capul cu untdelemn, dar ea Mi-a uns picioarele cu parfum. ⁴⁷De aceea îți spun: multele ei păcate sunt iertate, pentru că a arătat mare dragoste. Dar cel căruia i se iartă puțin, iubește puțin.“

⁴⁸Apoi Isus i-a spus femeii: „Păcatele îți sunt iertate!“

⁴⁹Cei care erau la masă cu El și-au spus: „Cine este Acesta de poate să ierte chiar și păcatele?“

⁵⁰Dar El i-a spus femeii: „Credința ta te-a mântuit; mergi în pace!“

Isus proclamă Vestea Bună

8¹După aceea, Isus a trecut prin câteva cetăți și sate. El le spunea oamenilor un mesaj de la Dumnezeu, Vestea Bună* despre Împărăția lui Dumnezeu. Cei doisprezece apostoli* erau cu El. ²Cu ei mai erau și niște femei care fuseseră vindecate de duhuri rele și de diferite boli: Maria, căreia i se spunea și Magdalena, din care ieșiseră șapte duhuri rele; ³Ioana, soția lui Cuza, administratorul lui Irod, Suzana și multe altele. Aceste femei i-au ajutat cu ce aveau pe Isus și ucenicii Lui.

Pilda semănătorului

(Mt. 13:1–17; Mc. 4:1–12)

⁴Când s-a strâns o mare mulțime, pentru că au venit la Isus mulți oameni din toate cetățile, El le-a spus această pildă:

⁴¹Jesus said, “There were two men. Both men owed money to the same banker. One man owed him 500 silver coins.* The other man owed him 50 silver coins. ⁴²The men had no money, so they could not pay their debt. But the banker told the men that they did not have to pay him. Which one of those two men will love him more?”

⁴³Simon answered, “I think it would be the one who owed him the most money.”

Jesus said to him, “You are right.” ⁴⁴Then he turned to the woman and said to Simon, “Do you see this woman? When I came into your house, you gave me no water for my feet. But she washed my feet with her tears and dried my feet with her hair. ⁴⁵You did not greet me with a kiss, but she has been kissing my feet since I came in. ⁴⁶You did not honor me with oil for my head, but she rubbed my feet with her sweet-smelling oil. ⁴⁷I tell you that her many sins are forgiven. This is clear, because she showed great love. People who are forgiven only a little will love only a little.”

⁴⁸Then Jesus said to her, “Your sins are forgiven.”

⁴⁹The people sitting at the table began to think to themselves, “Who does this man think he is? How can he forgive sins?”

⁵⁰Jesus said to the woman, “Because you believed, you are saved from your sins. Go in peace.”

The Group With Jesus

8¹The next day, Jesus traveled through some cities and small towns. Jesus told the people a message from God, the Good News about God’s kingdom.* The twelve apostles* were with him. ²There were also some women with him. Jesus had healed these women of sicknesses and evil spirits. One of the women was named Mary Magdalene.¹ Seven demons had come out of her. ³Also with these women were Joanna, the wife of Chuza (the manager of Herod’s* property), Suzanna, and many other women. These women used their own money to help Jesus and his apostles.

A Story About a Farmer Sowing Seed

(Mt. 13:1–17; Mk. 4:1–12)

⁴A large crowd came together. People came to Jesus from every town, and he told them this story:

¹8:2 *Magdalene* Meaning “from Magdala,” a town by Lake Galilee.

⁵„Semănătorul a ieșit să-și semene sămânța. În timp ce semăna, o parte din sămânță a căzut lângă drum. Oamenii au călcat pe ea, păsările cerului au mâncat din ea. ⁶Altă parte a căzut pe pământ pietros. După ce a crescut, s-a veștejit, pentru că nu avea umezeală. ⁷Altă parte din sămânță a căzut printre spini. Spinii au crescut împreună cu ea și au înăbușit-o. ⁸Și altă parte din sămânță a căzut pe pământ bun. A crescut și a adus rod înșutit.“

După ce a spus aceste lucruri, Isus a strigat: „Cine are urechi de auzit, să audă!“

⁹Ucenicii Săi L-au întrebat care este înțelesul acestei pilde.

¹⁰Isus le-a spus: „Voi ați fost aleși să cunoașteți tainele Împărăției lui Dumnezeu, dar celorlalți li se vorbește în pilde, pentru ca:

«Deși privesc, ei să nu vadă
și deși aud, să nu înțeleagă.» *Isaia 6:9*

Înțelesul pildei semănătorului

(Mt. 13:18-23; Mc. 4:13-20)

¹¹Acesta este înțelesul pildei: sămânța este Cuvântul lui Dumnezeu. ¹²Semințele de lângă drum reprezintă oamenii care aud cuvântul, apoi vine Diavolul și ia învățătura din inimile lor, ca ei să nu creadă și să nu fie mântuiți. ¹³Semințele care au căzut pe pământ pietros reprezintă oamenii care aud cuvântul și îl primesc cu bucurie, dar ei nu au rădăcină. Ei cred pentru un timp, dar când vin necazurile, renunță și se îndepărtează de Dumnezeu. ¹⁴Sămânța care a căzut printre spini reprezintă oamenii care aud cuvântul, dar sunt sufocați de griji, de bogății și de plăcerile vieții. Sămânța aceasta nu reușește nicidecum să aducă rod. ¹⁵Sămânța care a căzut pe pământ bun reprezintă oamenii cu inima sinceră și bună. Când aud cuvântul, ei îl păstrează în sufletele lor și aduc roadă în răbdare.

Folosirea înțelepciunii

(Mc. 4:21-25)

¹⁶Nimeni, după ce aprinde lampa, n-o acoperă cu un vas și nici n-o pune sub pat, ci o pune pe un suport, astfel încât cei care intră să vadă lumina. ¹⁷Fiindcă tot ceea ce este ascuns va fi descoperit; și tot ce este acum secret va fi făcut cunoscut și adus la

⁵“A farmer went out to sow seed. While he was scattering the seed, some of it fell beside the road. People walked on the seed, and the birds ate it all. ⁶Other seed fell on rock. It began to grow but then died because it had no water. ⁷Some other seed fell among thorny weeds. This seed grew, but later the weeds stopped the plants from growing. ⁸The rest of the seed fell on good ground. This seed grew and made 100 times more grain.”

Jesus finished the story. Then he called out, “You people who hear me, listen!”

⁹Jesus’ followers asked him, “What does this story mean?”

¹⁰He said, “You have been chosen to know the secret truths about God’s kingdom.* But I use stories to speak to other people. I do this so that:

‘They will look,
but they will not see;
and they will listen,
but they will not understand.’ *Isaiah 6:9*

Jesus Explains the Story About Seed

(Mt. 13:18-23; Mk. 4:13-20)

¹¹“This is what the story means: The seed is God’s teaching. ¹²Some people are like the seed that fell beside the path. They hear God’s teaching, but then the devil comes and causes them to stop thinking about it. This keeps them from believing it and being saved. ¹³Others are like the seed that fell on rock. That is like the people who hear God’s teaching and gladly accept it. But they don’t have deep roots. They believe for a while. But when trouble comes, they turn away from God.

¹⁴What about the seed that fell among the thorny weeds? That is like the people who hear God’s teaching, but they let the worries, riches, and pleasures of this life stop them from growing. So they never produce a crop.¹ ¹⁵And what about the seed that fell on the good ground? That is like the people who hear God’s teaching with a good, honest heart. They obey it and patiently produce a good crop.

Use the Understanding You Have

(Mk. 4:21-25)

¹⁶“No one lights a lamp and then covers it with a bowl or hides it under a bed. Instead, they put the lamp on a lampstand so that the people who come in will have enough light to see. ¹⁷Everything that is hidden will become clear. Every secret thing will be made known, and

¹ 8:14 *produce a crop* Meaning to do the good things God wants his people to do.

lumină. ¹⁸Fiți atenți deci cum ascultați, pentru că celui ce are i se va da mai mult. Dar celui ce nu are i se va lua și ceea ce crede că are.“

Mama și frații lui Isus

(Mt. 12:46–50; Mc. 3:31–35)

¹⁹Mama și frații lui Isus au venit să-L vadă, dar nu au putut să ajungă la El din cauza mulțimii. ²⁰Cineva I-a spus: „Mama și frații Tăi stau afară și vor să Te vadă.“

²¹Dar Isus a răspuns: „Mama și frații Mei sunt cei ce ascultă Cuvântul lui Dumnezeu și îl împlinesc.“

Potolirea furtunii

(Mt. 8:23–27; Mc. 4:35–41)

²²Într-una din zile, Isus S-a urcat într-o corabie împreună cu ucenicii Lui. El le-a spus: „Să trecem pe malul celălalt al lacului.“ Și au plecat în larg. ²³Pe când barca înainta, Isus a adormit. O furtună mare s-a pornit pe lac. Corabia lor a început să se umple cu apă și ei erau în primejdie. ²⁴Așa că ucenicii au venit și L-au trezit pe Isus, strigând: „Stăpâne, Stăpâne, ne scufundăm!“

Atunci El S-a ridicat și a certat vântul și valurile. Furtuna s-a oprit și valurile s-au liniștit. ²⁵Apoi Isus i-a întrebat: „Unde vă este credința?“

Dar ei erau speriați și uimiți și își spuneau unul altuia: „Cine este Acesta care poruncește până și vântului și apei și este ascultat de ele?“

Vindecarea unui om posedat de dururi rele

(Mt. 8:28–34; Mc. 5:1–20)

²⁶Isus și ucenicii Lui au ajuns cu corabia în ținutul gherghesenilor, care este pe malul opus Galileii. ²⁷Când Isus a coborât pe mal, L-a întâmpinat un om din cetate, care era posedat de demoni*. Mult timp el nu purtase haine și nici nu locuise într-o casă, ci locuia printre morminte. ^{28–29}Isus a poruncit duhului să iasă din omul acela pe care pusese

everyone will see it. ¹⁸So think carefully about what you are hearing. The people who have some understanding will receive more. But those who do not have understanding will lose even what they think they have.”

Jesus' Followers Are His True Family

(Mt. 12:46–50; Mk. 3:31–35)

¹⁹Jesus' mother and brothers came to visit him. But they could not get close to him, because there were so many people. ²⁰Someone said to Jesus, “Your mother and your brothers are standing outside. They want to see you.”

²¹Jesus answered them, “My mother and my brothers are those who listen to God's teaching and obey it.”

Jesus' Followers See His Power

(Mt. 8:23–27; Mk. 4:35–41)

²²One day Jesus and his followers got into a boat. He said to them, “Come with me across the lake.” And so they started across. ²³While they were sailing, Jesus slept. A big storm blew across the lake, and the boat began to fill with water. They were in danger. ²⁴The followers went to Jesus and woke him. They said, “Master! Master! We will drown!”

Jesus got up. He gave a command to the wind and the waves. The wind stopped, and the lake became calm. ²⁵He said to his followers, “Where is your faith?”

They were afraid and amazed. They said to each other, “What kind of man is this? He commands the wind and the water, and they obey him.”

Jesus Frees a Man From Evil Spirits

(Mt. 8:28–34; Mk. 5:1–20)

²⁶Jesus and his followers sailed on across the lake. They sailed to the area where the Gerasene people live, across from Galilee. ²⁷When Jesus got out of the boat, a man from that town came to him. This man had demons* inside him. For a long time he had worn no clothes. He did not live in a house but in the caves where the dead are buried.

^{28–29}The demon inside the man had often seized him, and he had been put in jail with his hands and feet in chains. But he would always break the

stăpânire de mult timp. Omul fusese pus în închisoare, cu lanțuri la mâini și la picioare, dar întotdeauna reușise să scape din lanțuri și fusese dus de demon în pustie. Atunci omul a căzut la picioarele lui Isus și a strigat: „Ce ai cu mine Isuse, Fiul Dumnezeului Cel Preaînalt? Te rog, nu mă chinui!”

³⁰Isus l-a întrebat: „Cum te numești?”

El a răspuns: „Legiune”¹ pentru că în el intraseră mai mulți demoni. ³¹Demonii L-au rugat pe Isus să nu le poruncească să se ducă în întunericul etern.² ³²Pe munte era o turmă mare de porci care pășteau. Demonii L-au rugat pe Isus să-i lase să intre în ei. Isus le-a dat voie. ³³Demonii au ieșit din om și au intrat în porci. Apoi turma s-a repezit în jos, de pe râpă, direct în lac. Și toți porcii s-au înecat.

³⁴Când oamenii care aveau grijă de porci au văzut ce se întâmplase, au alergat și au povestit în cetate și prin sate cele văzute. ³⁵Oamenii au ieșit să vadă ce se întâmplase. Au venit la Isus și l-au găsit pe omul din care fuseseră scoși demonii stând la picioarele Lui. Era îmbrăcat și gândirea îi era limpede. Atunci oamenii au fost cuprinși de frică. ³⁶Cei care au văzut ce se întâmplase au povestit și altora cum a fost vindecat omul posedat de demoni. ³⁷Toți oamenii din ținutul gherghesenilor L-au rugat pe Isus să plece de la ei, pentru că erau toți înspăimântați. Atunci Isus S-a urcat în corabie și a plecat. ³⁸Dar omul din care ieșiseră duhurile L-a rugat să-l ia cu El.

Isus i-a răspuns: ³⁹„Întoarce-te acasă și povestește-le oamenilor tot ce a făcut Dumnezeu pentru tine.”

Omul a plecat și a spus în toată cetatea ce făcuse Isus pentru el.

Isus redă viața unei fetițe și vindecă o femeie bolnavă
(Mt. 9.18–26; Mc. 5.21–43)

⁴⁰Când S-a întors Isus în Galileea, mulțimea L-a primit cu bucurie, căci toți Îl așteptau. ⁴¹Chiar atunci a venit un bărbat, pe nume Iair, care era conducătorul sinagogii*. El a căzut la picioarele lui Isus și L-a rugat să meargă la el acasă. ⁴²Singura lui fiică, în vârstă de doisprezece ani, era pe moarte.

chains. The demon inside him would force him to go out to the places where no one lived. Jesus commanded the evil spirit to come out of the man. When the man saw Jesus, he fell down before him, shouting with a loud voice, “What do you want with me, Jesus, Son of the Most High God? Please, don’t punish me!”

³⁰Jesus asked him, “What is your name?”

The man answered, “Legion.”¹ (He said his name was “Legion” because many demons had gone into him.) ³¹The demons begged Jesus not to send them into the bottomless pit.² ³²On that hill there was a big herd of pigs eating. The demons begged Jesus to allow them to go into the pigs. So he allowed them to do this. ³³Then the demons came out of the man and went into the pigs. The herd of pigs ran down the hill into the lake, and all were drowned.

³⁴The men who were caring for the pigs ran away and told the story in the fields and in the town. ³⁵People went out to see what had happened. They came to Jesus and found the man sitting there at the feet of Jesus. The man had clothes on and was in his right mind again; the demons were gone. This made the people afraid. ³⁶The men who saw these things happen told the others all about how Jesus made the man well. ³⁷All those who lived in the area around Gerasa asked Jesus to go away because they were afraid.

So Jesus got into the boat to go back to Galilee. ³⁸The man he had healed begged to go with him. But Jesus sent him away, saying, ³⁹“Go back home and tell people what God did for you.”

So the man went all over town telling what Jesus had done for him.

Jesus Gives Life to a Dead Girl and Heals a Sick Woman
(Mt. 9:18–26; Mk. 5:21–43)

⁴⁰When Jesus went back to Galilee, the people welcomed him. Everyone was waiting for him. ^{41–42}A man named Jairus came to him. He was a leader of the synagogue.* He had only one daughter. She was twelve years old, and she was dying. So Jairus bowed down at the feet of Jesus and begged him to come to his house.

¹ 8:30 *legiune* în armata romană, o legiune avea șase mii de soldați. ² 8:31 *întunericul etern* lit. abis.

¹ 8:30 “*Legion*” This name means very many. A legion was about 6000 men in the Roman army. ² 8:31 *bottomless pit* Literally, “the abyss,” something like a deep hole where evil spirits are kept.

În drum spre casa lui Iair, mulțimea se înghesuia în jurul lui Isus. ⁴³Se afla acolo și o femeie care avea o hemoragie de doisprezece ani. Ea își cheltuise tot ce avea cu doctorii, dar nici unul nu reușise s-o vindece. ⁴⁴Ea a venit pe la spatele lui Isus și s-a atins de poala hainei Lui. Imediat hemoragia i s-a oprit. ⁴⁵Isus a întrebat: „Cine M-a atins?”

Când toți au negat, Petru a spus: „Învățătorule, mulțimile se înghesuie în jurul Tău, toți Te împing și Tu mai întreb: «Cine M-a atins?»!»

⁴⁶Dar Isus a spus: „Cineva M-a atins, pentru că am simțit o putere ieșind din Mine.” ⁴⁷Când a văzut că nu a rămas neobservată, femeia a venit tremurând și a căzut înaintea Lui. Acolo, în fața tuturor oamenilor, ea a spus de ce L-a atins pe Isus și a povestit cum a fost imediat vindecată. ⁴⁸Atunci Isus i-a spus: „Fiică, credința ta te-a vindecat. Du-te în pace!”

⁴⁹În timp ce El încă vorbea, a venit cineva din casa conducătorului sinagogii și i-a spus: „Fiica ta a murit. Nu-L mai deranja pe Învățătorul!”

⁵⁰Dar Isus l-a auzit și i-a spus lui Iair: „Nu te teme! Crede doar și fiica ta va fi vindecată.”

⁵¹Când au ajuns în casă, Isus nu a lăsat pe nimeni să intre cu El, în afară de Petru, Ioan, Iacov și de mama și tatăl fetei. ⁵²Toți plângeau și o jeleau. Isus a spus: „Nu mai plângeți! Fata nu e moartă, ci doarme.”

⁵³Toți au râs de El, căci știau că ea murise. ⁵⁴Dar Isus a luat-o de mână și i-a spus: „Copilă, ridică-te!” ⁵⁵Duhul ei s-a întors în ea și imediat fata s-a ridicat. Isus le-a spus să-i dea ceva să mănânce. ⁵⁶Părinții fetei erau din cale afară de uimiți. Dar Isus le-a spus să nu povestească nimănui despre cele întâmplate.

Trimiterea celor doisprezece

(Mt. 10.5–15; Mc. 6.7–13)

9¹Isus i-a adunat laolaltă pe cei doisprezece ucenici și le-a dat putere și autoritate peste demoni* și puterea de a vindeca boli. ²Apoi i-a trimis să predice lumii despre Împărăția lui Dumnezeu și să vindece pe cei bolnavi. ³Isus le-a spus: „Nu luați nimic pentru drum: nici toiag, nici traistă, nici mâncare, nici bani, și nu luați haine în plus cu voi. ⁴Când intrați într-o casă, rămâneți acolo până când vine timpul să plecați.

While Jesus was going to Jairus' house, the people crowded all around him. ⁴³A woman was there who had been bleeding for twelve years. She had spent all her money on doctors,¹ but no doctor was able to heal her. ⁴⁴The woman came behind Jesus and touched the bottom of his coat. At that moment, her bleeding stopped. ⁴⁵Then Jesus said, “Who touched me?”

They all said they had not touched him. And Peter said, “Master, people are all around you, pushing against you.”

⁴⁶But Jesus said, “Someone touched me. I felt power go out from me.” ⁴⁷When the woman saw that she could not hide, she came forward, shaking. She bowed down before Jesus. While everyone listened, she told why she touched him. Then she said that she was healed immediately when she touched him. ⁴⁸Jesus said to her, “My daughter, you are made well because you believed. Go in peace.”

⁴⁹While Jesus was still speaking, someone came from the house of the synagogue leader and said, “Your daughter has died! Don't bother the teacher anymore.”

⁵⁰Jesus heard this and said to Jairus, “Don't be afraid! Just believe and your daughter will be well.”

⁵¹Jesus went to the house. He let only Peter, John, James, and the girl's father and mother go inside with him. ⁵²Everyone was crying and feeling sad because the girl was dead. But Jesus said, “Don't cry. She is not dead. She is only sleeping.”

⁵³The people laughed at him, because they knew that the girl was dead. ⁵⁴But Jesus held her hand and called to her, “Little girl, stand up!” ⁵⁵Her spirit came back into her, and she stood up immediately. Jesus said, “Give her something to eat.” ⁵⁶The girl's parents were amazed. He told them not to tell anyone about what happened.

Jesus Sends His Apostles on a Mission

(Mt. 10:5–15; Mk. 6:7–13)

9¹Jesus called his twelve apostles* together. He gave them power to heal sicknesses and power to force demons* out of people. ²He sent them to tell about God's kingdom* and to heal the sick. ³He said to them, “When you travel, don't take a walking stick. Also, don't carry a bag, food, or money. Take for your trip only the clothes you are wearing. ⁴When you go into a

¹ 8:43 She had spent ... doctors Some Greek copies do not have these words.

⁵Și dacă oamenii nu vă primesc cu bucurie, la plecarea din localitatea aceea, scuturați-vă și praful de pe picioare. Acesta va fi un avertisment pentru ei.“

⁶Ei au plecat și au mers din sat în sat, spunând Vestea Bună* și vindecând oamenii în fiecare loc.

Nedumerirea lui Irod

(Mt. 14.1–12; Mc. 6.14–29)

⁷Guvernatorul Irod* a auzit despre toate lucrurile care se întâmplau. El a fost din cale afară de nedumerit, pentru că unii oameni spuneau că Ioan a înviat din morți, ⁸alții că s-a arătat Ilie, iar alții ziceau că a înviat unul dintre profeții* din trecut. ⁹Dar Irod a spus: „Eu i-am tăiat capul lui Ioan. Cine este Cel despre care aud toate aceste lucruri?“ Și căuta să-L vadă pe Isus.

Înmulțirea pâinilor

(Mt. 14.13–21; Mc. 6.30–44; Ioan 6.1–14)

¹⁰Când s-au întors, apostolii* I-au povestit lui Isus despre tot ceea ce făcuseră. Atunci, Isus i-a luat cu El într-o cetate numită Betsaida, unde puteau să fie singuri. ¹¹Dar mulțimile au aflat și s-au dus pe urmele Lui. Isus le-a primit și le-a vorbit despre Împărăția lui Dumnezeu și i-a vindecat pe cei care aveau nevoie de vindecare.

¹²Dar ziua era pe sfârșite. Cei doisprezece au venit la El și I-au spus: „Acesta este un loc izolat. Spune oamenilor să plece și să meargă prin satele și pe la gospodăriile din împrejurimi pentru a căuta mâncare și un loc unde să doarmă.“

¹³Dar Isus le-a spus: „Dați-le voi să mănânce.“

Ei au răspuns: „Nu avem decât cinci pâini și doi pești. Vrei să mergem să cumpărăm mâncare pentru toți oamenii aceștia?“ ¹⁴(Acolo erau cam cinci mii de bărbați.)

Isus le-a spus ucenicilor: „Așezați-i în grupuri de câte cincizeci.“

¹⁵Așa au și făcut și au spus tuturor oamenilor să se așeze. ¹⁶Isus a luat cele cinci pâini și cei doi pești, și-a ridicat ochii spre cer și I-a mulțumit lui Dumnezeu. Apoi le-a împărțit și le-a dat ucenicilor ca să le dea oamenilor. ¹⁷Toți oamenii au mâncat și s-au săturat. Și cu ce a rămas de la masă au umplut douăsprezece coșuri.

house, stay there until it is time to leave. ⁵If the people in the town will not welcome you, go outside the town and shake the dust off your feet¹ as a warning to them.”

⁶So the apostles went out. They traveled through all the towns. They told the Good News* and healed people everywhere.

Herod Is Confused About Jesus

(Mt. 14:1–12; Mk. 6:14–29)

⁷Herod* the ruler heard about all these things that were happening. He was confused because some people said, “John the Baptizer has risen from death.” ⁸Others said, “Elijah* has come to us.” And some others said, “One of the prophets* from long ago has risen from death.” ⁹Herod said, “I cut off John’s head. So who is this man I hear these things about?” Herod continued trying to see Jesus.

Jesus Feeds More Than 5000

(Mt. 14:13–21; Mk. 6:30–44; Jn. 6:1–14)

¹⁰When the apostles* came back, they told Jesus what they had done on their trip. Then he took them away to a town called Betsaida. There, he and his apostles could be alone together. ¹¹But the people learned where Jesus went and followed him. He welcomed them and talked with them about God’s kingdom.* He healed the people who were sick.

¹²Late in the afternoon, the twelve apostles came to Jesus and said, “No one lives in this place. Send the people away. They need to find food and places to sleep in the farms and towns around here.”

¹³But Jesus said to the apostles, “You give them something to eat.”

They said, “We have only five loaves of bread and two fish. Do you want us to go buy food for all these people?” There are too many! ¹⁴(There were about 5000 men there.)

Jesus said to his followers, “Tell the people to sit in groups of about 50 people.”

¹⁵So the followers did this and everyone sat down. ¹⁶Then Jesus took the five loaves of bread and two fish. He looked up into the sky and thanked God for the food. Then he broke it into pieces, which he gave to the followers to give to the people. ¹⁷They all ate until they were full. And there was a lot of food left. Twelve baskets were filled with the pieces of food that were not eaten.

¹ 9:5 *shake the dust off your feet* A warning. It would show that they were finished talking to these people.

Mărturia lui Petru despre Isus*(Mt. 16.13–19; Mc. 8.27–29)*

¹⁸Odată, pe când Isus Se ruga singur, ucenicii au venit la El. Isus i-a întrebat: „Cine spun oamenii că sunt Eu?”

¹⁹Ei au răspuns: „Unii spun că ești Ioan Botezătorul; alții că ești Ilie; iar alții spun că ești unul dintre profeții* din trecut care a înviat.”

²⁰Isus i-a întrebat: „Dar voi cine ziceți că sunt?”

Petru a răspuns: „Tu ești Cristosul* lui Dumnezeu!”

²¹Dar Isus i-a avertizat să nu spună nimă-nui lucrul acesta.

Prima vestire a suferințelor*(Mt. 16.21–28; Mc. 8.30–9.1)*

²²El a spus: „Fiul omului* va suferi multe, va fi respins de conducătorii iudei, de marii preoți și de învățătorii Legii, va fi omorât și în a treia zi va învia.”

²³Apoi Isus a continuat prin a le spune tuturor: „Dacă vrea cineva să vină după Mine, să renunțe la sine însuși. El trebuie să-și ducă în fiecare zi crucea care i-a fost dată și să Mă urmeze. ²⁴Pentru că cine vrea să-și salveze viața o va pierde. Dar cine își va pierde viața pentru Mine o va salva. ²⁵La ce i-ar folosi unui om să câștige întreaga lume, dacă se distruge pe el însuși sau este pierdut? ²⁶Dacă cuiva îi este rușine de Mine sau de învățătura Mea, atunci și Mie Îmi va fi rușine de el. Îmi va fi rușine de el când Mă voi întoarce în slava Mea, în slava Tatălui și a sfinților îngeri. ²⁷Dar Eu vă spun adevărul: sunt câțiva aici care nu vor muri până nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu.”

Schimbarea la față*(Mt. 17.1–8; Mc. 9.2–8)*

²⁸Cam la opt zile după ce a spus aceste cuvinte, Isus i-a luat cu El pe Petru, Ioan și Iacov și S-a dus pe munte să Se roage. ²⁹În timp ce Se ruga, înfățișarea Lui s-a schimbat, iar hainele Sale au devenit de un alb strălucitor. ³⁰Și deodată au apărut doi bărbați care vorbeau cu Isus. Cei doi bărbați erau Moise și Ilie. ³¹Ei apăruseră în slavă și vorbeau cu Isus despre moartea Lui, care urma să aibă loc în Ierusalim. ³²Petru și cei ce erau cu el dormeau adânc. Dar când s-au trezit, au văzut slava lui Isus și pe cei doi

Peter Says Jesus Is the Christ*(Mt. 16:13–19; Mk. 8:27–29)*

¹⁸One time Jesus was praying alone. His followers came together there, and he asked them, “Who do the people say I am?”

¹⁹They answered, “Some people say you are John the Baptizer. Others say you are Elijah.* And some people say you are one of the prophets* from long ago that has come back to life.”

²⁰Then Jesus said to his followers, “And who do you say I am?”

Peter answered, “You are the Christ* from God.”

²¹Jesus warned them not to tell anyone.

Jesus Says He Must Die*(Mt. 16:21–28; Mk. 8:30–9:1)*

²²Then Jesus said, “The Son of Man* must suffer many things. He will be rejected by the older Jewish leaders, the leading priests, and teachers of the law. And he will be killed. But after three days he will be raised from death.”

²³Jesus continued to say to all of them, “Whoever wants to be my follower must say no to themselves and what they want to do. They must accept the cross* that is given to them every day and follow me. ²⁴Those who try to keep the life they have will lose it. But those who give up their life for me will save it. ²⁵It is worth nothing for you to have the whole world if you yourself are destroyed or lost. ²⁶Don’t be ashamed of me and my teaching. If that happens, I’ will be ashamed of you when I come with my divine greatness* and that of the Father and the holy angels. ²⁷Believe me when I say that some of you people standing here will see God’s kingdom* before you die.”

Jesus Is Seen With Moses and Elijah*(Mt. 17:1–8; Mk. 9:2–8)*

²⁸About eight days after Jesus said these things, he took Peter, John, and James and went up on a mountain to pray. ²⁹While Jesus was praying, his face began to change. His clothes became shining white. ³⁰Then two men were there, talking with him. They were Moses* and Elijah.* ³¹They also looked bright and glorious. They were talking with Jesus about his death that would happen in Jerusalem. ³²Peter and the others were asleep. But they woke up and saw the glory* of Jesus. They

¹9:26 / Literally, “the Son of Man” (Jesus).

bărbați care stăteau cu El. ³³În timp ce Moise și Ilie* se îndepărtau de El, Petru I-a spus lui Isus: „Învățătorule, este bine că suntem aici. Să facem trei corturi: unul pentru Tine, unul pentru Moise și unul pentru Ilie.“ (Dar Petru nu știa ce spune.)

³⁴În timp ce spunea aceste lucruri, un nor a venit deasupra lor și i-a acoperit cu umbra lui. Când norul i-a acoperit, ei s-au speriat. ³⁵Un glas s-a auzit din nor, spunând: „Acesta este Fiul Meu; El este Alesul Meu. De El să ascultați!“

³⁶După ce s-a auzit glasul acela, Isus a rămas singur acolo. Petru, Iacov și Ioan nu au spus nimic și nu au povestit nimănui atunci despre cele văzute.

Vindecarea unui demonizat

(Mt. 17.14–18; Mc. 9.14–27)

³⁷În ziua următoare, când au coborât de pe munte, o mare mulțime de oameni L-a întâmpinat pe Isus. ³⁸Chiar atunci un om din mulțime a strigat: „Învățătorule, Te implor, uită-Te la fiul meu pentru că este singurul meu copil. ³⁹Fără nici o avertizare, un duh pune stăpânire pe el și băiatul începe brusc să țipe. Îi dă convulsii până face spume la gură. Duhul rău îl chinuie mult și rareori îl lasă în pace. ⁴⁰I-am rugat pe ucenicii Tăi să scoată duhul, dar ei nu au reușit.“

⁴¹Atunci Isus a răspuns: „Oameni necredincioși și porniți pe căi greșite! Cât timp trebuie să mai stau cu voi și să am răbdare cu voi? Adu-ți fiul aici!“

⁴²Când băiatul era pe drum, demonul* l-a aruncat la pământ cu convulsii. Dar Isus a certat duhul rău. L-a vindecat pe băiat și l-a dat înapoi tatălui său.

Isus vorbește despre moartea Sa

(Mt. 17.22–23; Mc. 9.30–32)

⁴³Toți oamenii erau copleșiți de măreția lui Dumnezeu. În timp ce oamenii se minunau de toate lucrurile pe care le făcea Isus, El le-a spus ucenicilor: ⁴⁴„Fiți atenți la ceea ce vă spun acum: Fiul omului* va fi dat în mâinile oamenilor.“ ⁴⁵Dar ucenicii nu au înțeles aceste cuvinte. Înțelesul lor era ascuns pentru ei, astfel ca ei să nu îl priceapă. Dar le era frică să-L întrebe pe Isus ce a vrut să zică.

also saw the two men who were standing with him. ³³When Moses and Elijah were leaving, Peter said, “Master, it is good that we are here. We will put three tents here—one for you, one for Moses, and one for Elijah.” (He did not know what he was saying.)

³⁴While Peter was saying these things, a cloud came all around them. Peter, John, and James were afraid when the cloud covered them. ³⁵A voice came from the cloud and said, “This is my Son. He is the one I have chosen. Obey him.”

³⁶When the voice stopped, only Jesus was there. Peter, John, and James said nothing. And for a long time after that they told no one about what they had seen.

Jesus Frees a Boy From an Evil Spirit

(Mt. 17:14–18; Mk. 9:14–27)

³⁷The next day, Jesus, Peter, John, and James came down from the mountain. A large group of people met Jesus. ³⁸A man in the group shouted to him, “Teacher, please come and look at my son. He is the only child I have. ³⁹An evil spirit comes into him, and then he shouts. He loses control of himself and foams at the mouth. The evil spirit continues to hurt him and almost never leaves him. ⁴⁰I begged your followers to make the evil spirit leave my son, but they could not do it.”

⁴¹Jesus answered, “You people today have no faith. Your lives are all wrong. How long must I be with you and be patient with you?” Then Jesus said to the man, “Bring your son here.”

⁴²While the boy was coming, the demon* threw the boy to the ground. The boy lost control of himself. But Jesus gave a strong command to the evil spirit. Then the boy was healed, and Jesus gave him back to his father. ⁴³All the people were amazed at the great power of God.

Jesus Talks About His Death

(Mt. 17:22–23; Mk. 9:30–32)

The people were still amazed about all the things Jesus did. He said to his followers, ⁴⁴“Don’t forget what I will tell you now: The Son of Man* will soon be put under the control of others.” ⁴⁵But the followers did not understand what he meant. The meaning was hidden from them so that they could not understand it. But they were afraid to ask Jesus about what he said.

Cine este cel mai mare*(Mt. 18:1–5; Mc. 9:33–37)*

⁴⁶Apoi, ucenicii au început să se certe dorind să știe care dintre ei este cel mai important. ⁴⁷Dar Isus, care le cunoștea gândurile, a luat un copilăș și l-a pus lângă El. ⁴⁸Și le-a spus: „Cine primește un copilăș ca acesta în Numele Meu, pe Mine Mă primește. Și cine Mă primește pe Mine Îl primește pe Cel ce M-a trimis. Acela dintre voi toți care este considerat cel mai neînsemnat va fi cel mai important.“

Cine nu este împotriva voastră este cu voi*(Mc. 9:38–40)*

⁴⁹Ioan L-a întrebat: „Învățătorule, am văzut un om alungând demoni* în Numele Tău. Am încercat să-l oprim pentru că nu este unul dintre noi.“

⁵⁰Dar Isus i-a răspuns: „Nu-l opriți, căci cine nu este împotriva voastră este de partea voastră.“

„Foc din cer“

⁵¹Când s-a apropiat timpul ca Isus să fie luat în cer, El S-a hotărât să meargă la Ierusalim. ⁵²El a trimis înainte niște mesageri. Aceștia au plecat și au mers într-un sat din Samaria ca să pregătească totul pentru Isus. ⁵³Samaritenii nu L-au primit, pentru că Isus Se îndrepta spre Ierusalim. ⁵⁴Când ucenicii Săi, Iacov și Ioan, au văzut lucrul acesta, au spus: „Doamne, vrei să cerem să coboare foc din cer și să-i distrugă?!”

⁵⁵Dar Isus S-a întors spre ei și i-a certat.² ⁵⁶Apoi Isus și ucenicii Lui au plecat în alt sat.

Cum să-L urmăm pe Isus*(Mt. 8:19–22)*

⁵⁷Pe când mergeau pe drum, cineva I-a spus lui Isus: „Te voi urma oriunde vei merge.“

⁵⁸Dar Isus i-a răspuns: „Vulpile au vizuini, iar păsările cerului au cuiburi. Dar Fiul omului* nu are un loc unde să-și pună capul și să Se odihnească.“

⁵⁹Altuia, Isus i-a spus: „Urmează-Mă!“

Dar omul a spus: „Lasă-mă, mai întâi, să mă duc să-mi îngrop tatăl!“

¹ 9:54 *Versetul 54* Unele manuscrise adaugă: „... așa cum a făcut Ilie?“ ² 9:55 *Versetul 55* Unele manuscrise grecești adaugă: „Isus a mai spus: «Nu știți de ce duh sunteți însuflețiți. ⁵⁶Fiul omului nu a venit să distrugă sufletele oamenilor, ci să le mântuiască.»“

Who Is the Greatest?*(Mt. 18:1–5; Mk. 9:33–37)*

⁴⁶Jesus' followers began to have an argument about which one of them was the greatest. ⁴⁷Jesus knew what they were thinking, so he took a little child and stood the child beside him. ⁴⁸Then he said to the followers, “Whoever accepts a little child like this in my name is accepting me. And anyone who accepts me is also accepting the one who sent me. The one among you who is the most humble—this is the one who is great.”

Whoever Is Not Against You Is for You*(Mk. 9:38–40)*

⁴⁹John answered, “Master, we saw someone using your name to force demons* out of people. We told him to stop because he does not belong to our group.”

⁵⁰Jesus said to him, “Don't stop him. Whoever is not against you is for you.”

A Samaritan Town

⁵¹The time was coming near when Jesus would leave and go back to heaven. He decided to go to Jerusalem. ⁵²He sent some men ahead of him. They went into a town in Samaria to make everything ready for him. ⁵³But the people there would not welcome Jesus because he was going toward Jerusalem. ⁵⁴James and John, the followers of Jesus, saw this. They said, “Lord, do you want us to call fire down from heaven and destroy those people?”¹

⁵⁵But Jesus turned and criticized them for saying this.² ⁵⁶Then he and his followers went to another town.

Following Jesus*(Mt. 8:19–22)*

⁵⁷They were all traveling along the road. Someone said to Jesus, “I will follow you anywhere you go.”

⁵⁸He answered, “The foxes have holes to live in. The birds have nests. But the Son of Man* has no place where he can rest his head.”

⁵⁹Jesus said to another man, “Follow me!”

But the man said, “Lord, let me go and bury my father first.”

¹ 9:54 Some Greek copies add “... like Elijah did?” ² 9:55 Some Greek copies add “And he said, “You don't know what kind of spirit you belong to. ⁵⁶The Son of Man did not come to destroy people's lives but to save them.””

⁶⁰Însă Isus i-a răspuns: „Lasă morții să-și îngroape morții și tu du-te și spune lumii despre Împărăția lui Dumnezeu!”

⁶¹Alt om a spus: „Te voi urma, Doamne, dar lasă-mă, mai întâi, să-mi iau la revedere de la ai mei!”

⁶²Dar Isus i-a răspuns: „Cel care pune mâna pe plug, dar se uită înapoi, nu este pregătit pentru Împărăția lui Dumnezeu.”

Trimiterea celor șaptezeci

10¹După ce s-au întâmplat aceste lucruri, Domnul a ales încă șaptezeci¹ de oameni. El i-a trimis să meargă câte doi, înaintea Lui, în fiecare cetate și în fiecare loc pe unde urma să treacă. ²El le-a spus: „Recolta este bogată, dar puțini sunt lucrătorii! Rugați deci pe Domnul secerișului să trimită mai mulți lucrători la secerișul Său! ³Duceți-vă! Și țineți minte că vă trimit ca pe niște miei în mijlocul lupilor. ⁴Nu luați cu voi traistă, sac sau încălțăminte. Și nu salutați oamenii pe care îi întâlniți pe drum. ⁵Când intrați într-o casă, primele voastre cuvinte să fie: «Pacea să fie peste casa aceasta!» ⁶Dacă în acea casă locuiește un om iubitor de pace, pacea voastră va veni asupra lui. Dacă nu, aceasta se va întoarce la voi. ⁷Rămâneți în casa aceea, mâncați și beți ce vi se dă, pentru că lucrătorul merită această plată. Să nu vă mutați din casă în casă. ⁸Când intrați într-o localitate și oamenii vă primesc bine, mâncați ce vi se va pune înainte. ⁹Vindecați bolnavii din acea localitate și spuneți-le oamenilor: «Împărăția lui Dumnezeu a venit la voi!» ¹⁰Când intrați într-o localitate și oamenii nu vă primesc bine, ieșiți pe străzile ei și spuneți: ¹¹«Scuturăm împotriva voastră chiar și praful din localitatea voastră care s-a lipit de picioarele noastre! Să știți totuși că Împărăția lui Dumnezeu a venit la voi!» ¹²Vă spun că, în Ziua judecății, va fi mai rău pentru oamenii din acea localitate decât a fost pentru locuitorii Sodomei*.

Avertizarea oamenilor necredincioși

(Mt. 11.20–24)

¹³Vai de tine, Horazine! Vai de tine, Betsaida*! Multe minuni au avut loc în cetățile voastre. Dacă aceste minuni ar fi fost făcute în Tir și Sidon*, locuitorii lor de

¹10.1 șaptezeci unele manuscrise spun că era vorba de șaptezeci și doi.

⁶⁰But Jesus said to him, “Let the people who are dead bury their own dead. You must go and tell about God’s kingdom.*”

⁶¹Another man said, “I will follow you, Lord, but first let me go and say goodbye to my family.”

⁶²Jesus said, “Anyone who begins to plow a field but looks back is not prepared for God’s kingdom.”

Jesus Sends the 72 Men

10¹After this, the Lord chose 72¹ more followers. He sent them out in groups of two. He sent them ahead of him into every town and place where he planned to go. ²He said to them, “There is such a big harvest of people to bring in. But there are only a few workers to help harvest them. God owns the harvest. Ask him to send more workers to help bring in his harvest.

³“You can go now. But listen! I am sending you, and you will be like sheep among wolves. ⁴Don’t carry any money, a bag, or sandals. Don’t stop to talk with people on the road. ⁵Before you go into a house, say, ‘Peace be with this home.’ ⁶If the people living there love peace, your blessing of peace will stay with them. But if not, your blessing of peace will come back to you. ⁷Stay in the peace-loving house. Eat and drink what the people there give you. A worker should be given his pay. Don’t leave that house to stay in another house.

⁸“If you go into a town and the people welcome you, eat the food they give you. ⁹Heal the sick people who live there, and tell them, ‘God’s kingdom* is coming to you soon!’

¹⁰“But if you go into a town, and the people don’t welcome you, then go out into the streets of that town and say, ¹¹“Even the dirt from your town that sticks to our feet we wipe off against you. But remember that God’s kingdom is coming soon.’ ¹²I tell you, on the judgment day it will be worse for the people of that town than for the people of Sodom.*

Jesus Warns People Who Won’t Believe

(Mt. 11:20–24)

¹³“It will be bad for you, Chorazin*! It will be bad for you, Bethsaida*! I did many miracles* in you. If those same miracles had happened in Tyre* and Sidon,* then the people in those cities

¹10:1 72 Some Greek copies say 70.

mult și-ar fi schimbat viața. Oamenii aceia ar fi purtat pânză de sac și ar fi turnat cenușă pe ei ca să arate că regretă păcatele pe care le-au comis. ¹⁴Dar în Ziua judecății va fi mai rău pentru voi decât pentru Tir și Sidon. ¹⁵Iar tu, Capernaume,* vei fi înălțat până la ceruri? Nu, ci vei fi coborât până în iad!

¹⁶Cine vă ascultă pe voi Mă ascultă pe Mine. Și cine nu vă primește pe voi, pe Mine nu Mă primește. Iar cel ce Mă respinge pe Mine Îl respinge pe Cel care M-a trimis pe Mine.“

Căderea lui Satan

¹⁷Cei șaptezeci¹ s-au întors plini de bucurie și au zis: „Doamne, chiar și demonii* ne ascultă, când le poruncim în Numele Tău!“ ¹⁸Dar Isus le-a răspuns: „L-am văzut pe Satan căzând ca un fulger din cer! ¹⁹Iată, v-am dat putere să călcați peste șerpi și peste scorpioni și v-am dat putere care să o depășească pe cea a dușmanului. Nimic nu vă va răni. ²⁰Dar nu vă bucurați de autoritatea pe care o aveți asupra duhurilor, ci bucurați-vă că numele voastre sunt scrise în ceruri.“

Isus Se roagă Tatălui

(Mt. 11:25–27; 13:16–17)

²¹Atunci Isus, plin de bucurie prin Duhul Sfânt*, a spus: „Mulțumesc, Tată, Domn al cerurilor și al pământului, că ai ascuns aceste lucruri oamenilor deștepti și înțelepți, dar le-ai făcut cunoscute celor simpli. Da, Tată, pentru că așa ai vrut Tu să faci.

²²Toate lucrurile Mi-au fost date Mie de către Tatăl Meu. Nimeni nu știe cine este Fiul, în afară de Tatăl. Și nimeni nu știe cine este acest Tată, în afară de Fiul și de cel căruia vrea Fiul să i-L descopere.“

²³Apoi, când au rămas singuri, întorcându-Se spre ucenici, Isus le-a spus: „Voi sunteți fericiți pentru că vedeți ceea ce vedeți! ²⁴Vă spun că mulți profeți* și împărați au vrut să vadă lucrurile pe care le vedeți voi, dar nu le-au văzut; și au vrut să audă lucrurile pe care le auziți voi, dar nu le-au auzit.“

would have changed their lives and stopped sinning a long time ago. They would have worn sackcloth* and sat in ashes to show that they were sorry for their sins. ¹⁴But on the judgment day it will be worse for you than for Tyre and Sidon. ¹⁵And you, Capernaum,* will you be lifted up to heaven? No, you will be thrown down to the place of death!

¹⁶“When anyone listens to you, they are really listening to me. But when anyone refuses to accept you, they are really refusing to accept me. And when anyone refuses to accept me, they are refusing to accept the one who sent me.”

Satan Falls

¹⁷When the 72¹ followers came back from their trip, they were very happy. They said, “Lord, even the demons* obeyed us when we used your name!”

¹⁸Jesus said to them, “I saw Satan* falling like lightning from the sky. ¹⁹He is the enemy, but know that I have given you more power than he has. I have given you power to crush his snakes and scorpions under your feet. Nothing will hurt you. ²⁰Yes, even the spirits obey you. And you can be happy, not because you have this power, but because your names are written in heaven.”

Jesus Prays to the Father

(Mt. 11:25–27; 13:16–17)

²¹Then the Holy Spirit* made Jesus feel very happy. Jesus said, “I praise you, Father, Lord of heaven and earth. I am thankful that you have hidden these things from those who are so wise and so smart. But you have shown them to people who are like little children. Yes, Father, you did this because it’s what you really wanted to do.

²²“My Father has given me all things. No one knows who the Son is—only the Father knows. And only the Son knows who the Father is. The only people who will know about the Father are those the Son chooses to tell.”

²³Then Jesus turned to his followers. They were there alone with him. He said, “What a blessing it is for you to see what you now see! ²⁴I tell you, many prophets* and kings wanted to see what you now see, but they could not. And they wanted to hear what you now hear, but they could not.”

¹ 10:17 șaptezeci unele manuscrise spun că era vorba de șaptezeci și doi.

¹ 10:17 72 Some Greek copies say 70.

Pilda samariteanului

²⁵Atunci un învățător al Legii s-a ridicat și l-a pus la încercare pe Isus, întrebând: „Învățătorule, ce trebuie să fac ca să obțin viața eternă?”

²⁶Isus i-a spus: „Ce este scris în Lege? Ce citești acolo?”

²⁷Învățătorul Legii a răspuns: „«Să iubești pe Domnul, Dumnezeuul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu toată puterea ta și cu toată gândirea ta»¹ și: «Iubește-ți aproapele ca pe tine însuși.»²»

²⁸Isus i-a spus: „Răspunsul tău este corect. Fă lucrurile acestea și vei avea viața eternă!”

²⁹Dar omul, vrând să se justifice, l-a întrebat pe Isus: „Cine este aproapele meu?”

³⁰Isus i-a răspuns: „Un om călătorea pe drumul care duce de la Ierusalim la Ierihon. Au dat peste el niște tâlhari, care i-au furat hainele, l-au bătut și au plecat lăsându-l aproape mort. ³¹S-a întâmplat ca pe acolo să treacă un preot. Când l-a văzut pe omul acela, preotul a trecut pe lângă el și a mers pe partea cealaltă a drumului. ³²Apoi a trecut pe acolo un levit. Levitul* l-a văzut pe acel om, dar a trecut de el, mergând pe cealaltă parte a drumului. ³³Dar a trecut și un samaritean* prin acel loc. El l-a văzut pe omul acela și i-a fost milă de el. S-a dus la el și i-a pus untdelemn și vin pe răni, apoi le-a bandajat. ³⁴După aceea, samariteanul l-a luat pe om, l-a pus pe măgarul său și l-a dus la un han. Acolo a avut grijă de el. ³⁵A doua zi, samariteanul a scos două monede de argint* și i-a dat gazdei banii, spunându-i: «Ai grijă de acest om. Și dacă vei mai cheltui ceva cu el, îți voi plăti când mă voi întoarce.»”

³⁶„Ce zici: care dintre aceștia trei a fost aproapele omului care a căzut în mâinile tâlharilor?”

³⁷Învățătorul Legii a răspuns: „Cel căruia i-a fost milă de el și care l-a ajutat.”

Atunci Isus i-a spus: „Du-te și poartă-te la fel ca el.”

A Story About the Good Samaritan

²⁵Then an expert in the law stood up to test Jesus. He said, “Teacher, what must I do to get eternal life?”

²⁶Jesus said to him, “What is written in the law? What do you understand from it?”

²⁷The man answered, “‘Love the Lord your God with all your heart, all your soul, all your strength, and all your mind.’¹ Also, ‘Love your neighbor the same as you love yourself.’²”

²⁸Jesus said, “Your answer is right. Do this and you will have eternal life.”

²⁹But the man wanted to show that the way he was living was right. So he said to Jesus, “But who is my neighbor?”

³⁰To answer this question, Jesus said, “A man was going down the road from Jerusalem to Jericho. Some robbers surrounded him, tore off his clothes and beat him. Then they left him lying there on the ground almost dead.

³¹“It happened that a Jewish priest was going down that road. When he saw the man, he did not stop to help him. He walked away. ³²Next, a Levite* came near. He saw the hurt man, but he went around him. He would not stop to help him either. He just walked away.

³³“Then a Samaritan* man traveled down that road. He came to the place where the hurt man was lying. He saw the man and felt very sorry for him. ³⁴The Samaritan went to him and poured olive oil and wine³ on his wounds. Then he covered the man’s wounds with cloth. The Samaritan had a donkey. He put the hurt man on his donkey, and he took him to an inn. There he cared for him. ³⁵The next day, the Samaritan took out two silver coins* and gave them to the man who worked at the inn. He said, ‘Take care of this hurt man. If you spend more money on him, I will pay it back to you when I come again.’”

³⁶Then Jesus said, “Which one of these three men do you think was really a neighbor to the man who was hurt by the robbers?”

³⁷The teacher of the law answered, “The one who helped him.”

Jesus said, “Then you go and do the same.”

¹ 10:27 Quote from Deut. 6:5. ² 10:27 Quote from Lev. 19:18. ³ 10:34 *olive oil and wine* These were used like medicine to soften and clean wounds.

¹10:27 Citat din Dt. 6:5. ²10:27 Citat din Lv. 19:18.

Marta și Maria

³⁸În timp ce Isus și ucenicii Lui își urmau drumul, El a intrat într-un sat. O femeie, pe nume Marta, L-a primit cu multă bucurie în casa ei. ³⁹Ea avea o soră, Maria, care stătea la picioarele Domnului și asculta învățătura Lui. ⁴⁰Marta era ocupată cu multe pregătiri. Ea s-a dus la Isus și I-a spus: „Doamne, nu-Ți pasă că sora mea m-a lăsat să fac toată treaba singură? Spune-i să vină să mă ajute!”

⁴¹Domnul i-a răspuns: „Marta, Marta, ești îngrijorată și supărată de multe lucruri. ⁴²Dar de un singur lucru este nevoie. Maria a ales partea bună; aceasta nu-i va fi luată niciodată.”

Rugăciunea „Tatăl nostru“

(Mt. 6.9–15)

11 ¹Odată, pe când Se afla într-un anumit loc, Isus Se ruga. Când a terminat, unul dintre ucenici I-a spus: „Doamne, Ioan i-a învățat pe ucenicii lui să se roage. Învăța-ne și Tu să ne rugăm.”

²Atunci Isus le-a spus: „Când vă rugați să spuneți:

«Tată, sfințit să fie Numele Tău!
Vie împărăția Ta!

³ Dă-ne în fiecare zi pâinea de care avem nevoie.

⁴ Și iartă-ne păcatele noastre,
pentru că și noi îi iertăm
pe cei care păcătuiesc față de noi.
Și nu ne supune ispitei.»“

Cereți neîncetat

(Mt. 7.7–11)

⁵⁻⁶Apoi Isus le-a spus: „Să zicem că, într-o noapte, la miezul nopții, unul dintre voi se duce acasă la un prieten și îi spune: «Un prieten de-al meu tocmai a venit la mine dintr-o călătorie și nu am nimic să-i dau de mâncare. Împrumută-mi, te rog, trei pâini!» ⁷Și să zicem că omul va răspunde din casă: «Lasă-mă în pace! Ușa este deja încuiată. Copiii mei și cu mine suntem în pat. Nu pot să mă scol acum să-ți dau pâine.» ⁸Vă spun că poate nu se va scula să vă dea pâinea pentru că vă este prieten. Dar dacă veți continua să cereți cu insistență, se va scula și vă va da ceea ce vă trebuie. ⁹Îată ce vă spun Eu: cereți și vi se va da. Căutați și veți găsi. Bateți și ușa vi se va deschide.

Mary and Martha

³⁸While Jesus and his followers were traveling, he went into a town, and a woman named Martha let him stay at her house. ³⁹She had a sister named Mary. Mary was sitting at Jesus’ feet and listening to him teach. ⁴⁰But her sister Martha was busy doing all the work that had to be done. Martha went in and said, “Lord, don’t you care that my sister has left me to do all the work by myself? Tell her to help me!”

⁴¹But the Lord answered her, “Martha, Martha, you are getting worried and upset about too many things. ⁴²Only one thing is important. Mary has made the right choice, and it will never be taken away from her.”

Jesus Teaches About Prayer

(Mt. 6:9–15)

11 ¹One time Jesus was out praying, and when he finished, one of his followers said to him, “John* taught his followers how to pray. Lord, teach us how to pray too.”

²Jesus said to the followers, “This is how you should pray:

‘Father, we pray that your name
will always be kept holy.

We pray that your kingdom* will come.

³ Give us the food we need for each day.

⁴ Forgive our sins,
just as we forgive everyone who
has done wrong to us.

And don’t let us be tempted.”

Ask God for What You Need

(Mt. 7:7–11)

⁵⁻⁶Then Jesus said to them, “Suppose one of you went to your friend’s house very late at night and said to him, ‘A friend of mine has come into town to visit me. But I have nothing for him to eat. Please give me three loaves of bread.’ ⁷Your friend inside the house answers, ‘Go away! Don’t bother me! The door is already locked. My children and I are in bed. I cannot get up and give you the bread now.’ ⁸I tell you, maybe friendship is not enough to make him get up to give you the bread. But he will surely get up to give you what you need if you continue to ask. ⁹So I tell you, continue to ask, and God will give to you. Continue to search, and you will find. Continue to

¹⁰Căci cel care cere va primi. Cel ce caută va găsi. Iar ușa va fi deschisă celui ce bate.
¹¹Unii dintre voi sunteți tați. Dacă fiul vostru vă cere un pește, îi veți da un șarpe, în loc de pește? ¹²Sau dacă fiul vostru vă cere un ou, îi veți da un scorpion? ¹³Voi, deși sunteți răi, știți să dați lucruri bune copiilor voștri. Atunci, cu siguranță, Tatăl vostru din ceruri va da Duhul Sfânt* celor care I-L cer.“

Isus și Beelzebul

(Mt. 12.22–30; Mc. 3.20–27)

¹⁴Odată Isus scotea un demon* dintr-un om care era mut. Când demonul a ieșit din el, omul a început să vorbească. Mulțimile de oameni erau uimite. ¹⁵Dar unii dintre ei au spus: „Isus scoate demonii cu puterea lui Beelzebul, prințul demonilor.“

¹⁶Alții, pentru a-L pune la încercare, I-au cerut lui Isus să le arate un semn din ceruri. ¹⁷Dar Isus știa ce gândeau și le-a spus: „Orice împărăție care este dezbinată și luptă împotriva ei înseși, va fi distrusă. Familia¹ care este dezbinată împotriva ei înseși se va destrăma. ¹⁸Deci dacă Satan luptă împotriva lui însuși, cum va putea rezista împărăția lui? Voi spuneți că alung duhurile rele cu puterea lui Beelzebul. ¹⁹Dar dacă Eu scot demoni cu puterea lui Beelzebul, oamenii voștri cu ce putere îi scot? Așa că lăsați-i pe ei să arate cine greșește. ²⁰În schimb, dacă Eu scot demoni cu putere de la Dumnezeu, atunci, cu siguranță, Împărăția lui Dumnezeu a venit la voi.

²¹Când un om puternic este bine înarmat și își păzește casa, averile lui sunt la adăpost. ²²Dar dacă un om mai puternic vine și îl înfrânge, el îi va lua toate armele pe care se bazuia. Și omul mai puternic va face tot ce va vrea cu averile celui alt om.

²³Cine nu este cu Mine este împotriva Mea; și cine nu strânge cu Mine risipește.

Omul din care a fost scos un demon

(Mt. 12.43–45)

²⁴Când un demon* iese dintr-un om, umblă prin locuri fără apă și caută odihnă.

¹11.17 Familia lit. casa.

knock, and the door will open for you. ¹⁰Yes, whoever continues to ask will receive. Whoever continues to look will find. And whoever continues to knock will have the door opened for them. ¹¹Does any of you have a son? What would you do if your son asked you for a fish? Would any father give him a snake? ¹²Or, if he asked for an egg, would you give him a scorpion? Of course not! ¹³Even you who are bad know how to give good things to your children. So surely your heavenly Father knows how to give the Holy Spirit* to the people who ask him.”

Jesus' Power Is From God

(Mt. 12:22–30; Mk. 3:20–27)

¹⁴One time Jesus was sending a demon* out of a man who could not talk. When the demon came out, the man was able to speak. The crowds were amazed. ¹⁵But some of the people said, “He uses the power of Satan¹ to force demons out of people. Satan is the ruler of demons.”

¹⁶Some others there wanted to test Jesus. They asked him to do a miracle as a sign from God. ¹⁷But he knew what they were thinking. So he said to them, “Every kingdom that fights against itself will be destroyed. And a family that fights against itself will break apart. ¹⁸So if Satan* is fighting against himself, how will his kingdom survive? You say that I use the power of Satan to force out demons. ¹⁹But if I use Satan’s power to force out demons, then what power do your people use when they force out demons? So your own people will prove that you are wrong. ²⁰But I use the power of God to force out demons. This shows that God’s kingdom* has come to you.

²¹“When a strong man with many weapons guards his own house, the things in his house are safe. ²²But suppose a stronger man comes and defeats him. The stronger man will take away the weapons that the first man trusted to keep his house safe. Then the stronger man will do what he wants with the other man’s things.

²³“Whoever is not with me is against me. And anyone who does not work with me is working against me.

The Danger of Emptiness

(Mt. 12:43–45)

²⁴“When an evil spirit comes out of someone, it travels through dry places, looking for a place to

¹11:15 Satan Literally, “Beelzebul” (the devil). Also in verses 18 and 19.

El nu găsește odihnă și atunci spune: «Mă voi întoarce în casa de unde am plecat.»²⁵ Și se întoarce și găsește casa măturată și pusă în ordine.²⁶ Atunci se duce și mai aduce alte șapte duhuri mai rele decât el și se duc toate să locuiască acolo. În final starea celui om va fi mai rea decât la început.“

Oamenii cu adevărat binecuvântați

²⁷Când a spus Isus aceste lucruri, o femeie din mulțime și-a ridicat glasul și I-a zis: „Mama Ta este binecuvântată pentru că Te-a născut și Te-a hrănit la pieptul ei.“

²⁸Dar Isus a spus: „Oamenii cu adevărat binecuvântați sunt cei ce aud Cuvântul lui Dumnezeu și i se supun!“

Semnul lui Iona

(Mt. 12:38–42; Mc. 8:12)

²⁹Pe când mulțimile se strâneau cu grămadă, Isus a început prin a spune: „Oamenii de azi sunt plini de răutate. Ei așteaptă un semn de la Dumnezeu. Dar nu li se va da alt semn decât semnul lui Iona¹.³⁰ Așa cum Iona a fost un semn pentru oamenii din Ninive*, la fel va fi și Fiul omului* un semn pentru oamenii de azi.³¹ În Ziua judecății, împărăteasa de la sud² va sta alături de bărbații acestei generații și îi va acuza. Căci ea a venit de la capătul pământului pentru a asculta învățătura lui Solomon. Acum aici este Unul mai important decât Solomon.³² În Ziua judecății, oamenii din Ninive vor sta alături de oamenii acestei generații și îi vor acuza. Pentru că atunci când Iona le-a predicat, ei și-au schimbat inima și viața. Acum aici este cineva mai important decât Iona.

Lumina

(Mt. 5:15; 6:22–23)

³³Nimeni nu aprinde o lumină și apoi o pune în pivniță sau o ascunde sub un vas. El o pune pe un suport, ca să poată fi văzută de cei ce intră în casă.³⁴ Ochiul este lumina trupului tău. Dacă ochiul tău este bun, tot trupul este plin de lumină. Dar dacă ochiul

¹ 11:29 *Iona* profet în Vechiul Testament; a ieșit viu după ce a petrecut trei zile în abdomenul unui pește uriaș. ² 11:31 *împărăteasa de la sud* împărăteasa din Seba, care a călătorit aproape două mii de km pentru a afla despre înțelepciunea lui Dumnezeu de la Solomon. Vezi 1 Imp. 10:1–13.

rest. But it finds no place to rest. So it says, ‘I will go back to the home I left.’²⁵ When it comes back, it finds that home all neat and clean.²⁶ Then the evil spirit goes out and brings back seven other spirits more evil than itself. They all go and live there, and that person has even more trouble than before.”

The People God Blesses

²⁷As Jesus was saying these things, a woman with the people there called out to him, “What a great blessing God gave your mother, because she gave birth to you and fed you!”

²⁸But Jesus said, “The people who hear the teaching of God and obey it—they are the ones who have God’s blessing.”

Some People Doubt Jesus’ Authority

(Mt. 12:38–42; Mk. 8:12)

²⁹The crowd grew larger and larger. Jesus said, “The people who live today are evil. They ask for a miracle* as a sign from God. But no miracle will be done to prove anything to them. The only sign will be the miracle that happened to Jonah.¹³⁰ Jonah was a sign for those who lived in Nineveh.² It is the same with the Son of Man.* He will be a sign for the people of this time.

³¹“On the judgment day, you people who live now will be compared with the Queen of the South,³ and she will be a witness who shows how guilty you are. Why do I say this? Because she traveled from far, far away to listen to Solomon’s wise teaching. And I tell you that someone⁴ greater than Solomon is right here, but you won’t listen!”

³²“On the judgment day, you people who live now will also be compared with the people from Nineveh, and they will be witnesses who show how guilty you are. I say this because when Jonah preached to those people, they changed their hearts and lives. And you are listening to someone greater than Jonah, but you refuse to change!”

Be a Light for the World

(Mt. 5:15; 6:22–23)

³³“No one takes a light and puts it under a bowl or hides it. Instead, they put it on a lampstand so that the people who come in can see.³⁴ The only source of light for the body is the eye. When you look at people and want to help them, you are full

¹ 11:29 *Jonah* A prophet in the Old Testament. After three days in a big fish he came out alive, like Jesus would come out from the tomb on the third day. ² 11:30 *Nineveh* City where Jonah preached. See Jonah 3. ³ 11:31 *Queen of the South* Or, “Queen of Sheba.” She traveled about 1000 miles (1600 km) to learn God’s wisdom from Solomon. See 1 Kings 10:1–13. ⁴ 11:31 *someone* Literally, “something.” Also in verse 32.

tău este rău, trupul tău va fi plin de întuneric. ³⁵Deci ai grijă ca lumina din tine să nu devină întuneric! ³⁶Dacă tot corpul tău este plin de lumină și nu are nici o parte întunecată, atunci el va fi luminos. Va fi ca și cum l-ar lumina o lampă.“

Isus îi critică pe farisei

(Mt. 23.1–36; Mc. 12.38–40; Lc. 20.45–47)

³⁷Când a terminat Isus de vorbit, un fariseu L-a rugat să mănânce cu el. Isus a intrat și S-a așezat la masă. ³⁸Fariseul a văzut că Isus nu S-a spălat pe mâini¹ înainte de masă și a fost foarte mirat. ³⁹Atunci Domnul i-a spus: „Voi, fariseii*, spălați partea de afară a căinii și a farfuriei, dar înăuntru sunteți plini de lăcomie și răutate. ⁴⁰Oameni nebuni! Partea de afară a fost făcută de Cel ce a creat și partea dinăuntru. ⁴¹Acordați atenție lucrurilor dinăuntru; dați celor în nevoie; astfel veți fi pe deplin curați. ⁴²Dar, vai de voi, fariseilor, pentru că voi dați lui Dumnezeu a zecea parte din tot ce aveți — chiar din mentă, rută și orice altă plantă — dar uitați dreptatea și dragostea de Dumnezeu. Aceasta este ceea ce trebuia să faceți, fără a uita să dați în continuare a zecea parte din averile voastre. ⁴³Vai de voi, fariseilor, pentru că vă place să ocupați locurile de onoare în sinagogi* și să fiți salutați cu respect în piețe! ⁴⁴Voi sunteți ca mormintele care nu sunt marcate și peste care oamenii merg fără să știe pe ce calcă.“

Isus îi critică pe învățătorii iudei

⁴⁵Unul dintre învățătorii Legii I-a răspuns: „Învățătorule, când le spui aceste lucruri fariseilor*, ne insultă și pe noi.“

⁴⁶Isus a spus: „Vai și de voi, învățătorii Legii! Voi împovărați oamenii cu poveri prea greu de purtat, în timp ce voi nici măcar nu încercați să urmați aceste reguli. ⁴⁷Vai de voi! Voi zidiți mormintele profeților* pe care i-au ucis chiar strămoșii voștri. ⁴⁸Prin aceasta arătați că sunteți de acord cu ceea ce au făcut strămoșii voștri. Ei i-au ucis pe profeți, iar voi le zidiți mormintele. ⁴⁹De aceea Înțelepciunea lui Dumnezeu a spus: «Le voi trimite profeți și apostoli.* Pe unii dintre ei îi vor ucide, pe alții îi vor

of light. But when you look at people in a selfish way, you are full of darkness.¹ ³⁵So be careful! Don't let the light in you become darkness. ³⁶If you are full of light, and there is no part of you that is dark, then you will be all bright, like you have the light of a lamp shining on you.”

Jesus Criticizes the Religious Leaders

(Mt. 23:1–36; Mk. 12:38–40; Lk. 20:45–47)

³⁷After Jesus had finished speaking, a Pharisee* asked Jesus to eat with him. So he came and took a place at the table. ³⁸But the Pharisee was surprised when he saw that Jesus did not wash his hands² first before the meal. ³⁹The Lord said to him, “The washing you Pharisees do is like cleaning only the outside of a cup or a dish. But what is inside you? You want only to cheat and hurt people. ⁴⁰You are foolish! The same one who made what is outside also made what is inside. ⁴¹So pay attention to what is inside. Give to the people who need help. Then you will be fully clean.

⁴²“But it will be bad for you Pharisees! You give God one-tenth of everything you have—even your mint, your rue, and every other little plant in your garden. But you forget to be fair to others and to love God. These are the things you should do. And you should also continue to do those other things.

⁴³“It will be bad for you Pharisees because you love to have the most important seats in the synagogues.* And you love for people to show respect to you in the marketplaces. ⁴⁴It will be bad for you, because you are like hidden graves. People walk on them without knowing it.”

⁴⁵One of the experts in the law said to Jesus, “Teacher, when you say these things about the Pharisees, you are criticizing our group too.”

⁴⁶Jesus answered, “It will be bad for you, you experts in the law! You make strict rules that are very hard for people to obey.³ You try to force others to obey your rules. But you yourselves don't even try to follow any of those rules. ⁴⁷It will be bad for you, because you build tombs⁴ for the prophets.* But these are the same prophets your ancestors* killed! ⁴⁸And now you show all people that you agree with what your ancestors did. They killed the prophets, and you build tombs for the prophets! ⁴⁹This is why God in his wisdom

¹ 11:34 Literally, “The lamp of the body is your eye. When your eye is pure, your whole body is full of light. But if it is evil, your body is dark.”

² 11:38 *wash his hands* Washing the hands was a Jewish religious custom that the Pharisees thought was very important. ³ 11:46 *You make ... obey* Literally, “You put heavy burdens on people that are hard for them to carry.” ⁴ 11:47 *tombs* Small buildings made to show respect for important people who had died.

¹ 11:38 *spălat pe mâini* spălatul mâinilor înainte de masă făcea parte, alături de alte tradiții, dintr-un întreg ritual evreiesc de curățire.

persecuta.»⁵⁰Așa că oamenii de astăzi vor fi pedepsiți pentru sângele profeților care a fost vărsat de la începutul lumii.⁵¹Veți fi pedepsiți pentru toate crimele, de la Abel la Zaharia,¹ care a fost ucis între altar* și Templu. Da, vă spun că oamenii care trăiesc acum vor fi pedepsiți pentru toate.

⁵²Vai de voi, învățători ai Legii! Voi ați ascuns cheia învățaturii despre Dumnezeu. Voi nu ați învățat și nici nu i-ați lăsat să învețe pe cei care vroiau s-o facă.“

⁵³Când Isus a plecat din locul acela, învățătorii Legii și fariseii au început să-L atace pe Isus cu dușmănie și să-L asalteze cu tot felul de întrebări.⁵⁴Ei pândeau și așteptau să-L prindă pe Isus spunând ceva greșit.

Înștiințări și încurajări

12¹S-a adunat o mulțime de mii de oameni. Erau atât de mulți încât se călcau în picioare unii pe alții. Isus le-a vorbit întâi ucenicilor: „Feriți-vă de aluatul fariseilor*, adică de ipocrizie.²Tot ceea ce este acoperit va fi descoperit și tot ceea ce a fost ascuns va fi făcut cunoscut.³De aceea, tot ce ați spus la întuneric va fi auzit la lumină. Și ceea ce ați șoptit la urechea cuiva într-o cameră tainică va fi strigat de pe acoperișul casei.

Temeți-vă doar de Dumnezeu

(Mt. 10:28–31)

⁴Dar vă spun, prietenii Mei, să nu vă temeți de cei ceucid trupul și după aceea nu vă mai pot face nimic.⁵Vă voi spune de cine trebuie să vă temeți: temeți-vă de Acela care, după ce omoară, are puterea să vă arunce în iad. Da, de El trebuie să vă temeți.

⁶Cinci vrăbii sunt vândute pe doi bani. Totuși Dumnezeu nu uită nici măcar una dintre ele.⁷Dumnezeu cunoaște chiar și numărul firelor de păr de pe capul vostru. Nu vă fie teamă, căci voi sunteți mult mai importanți decât multe vrăbii.

said, ‘I will send prophets and apostles’ to them. Some of my prophets and apostles will be killed by evil men. Others will be treated badly.’

⁵⁰“So you people who live now will be punished for the deaths of all the prophets who were killed since the beginning of the world.⁵¹You will be punished for the killing of Abel.² And you will be punished for the killing of Zechariah,³ who was killed between the altar* and the Temple.* Yes, I tell you that you people will be punished for them all.

⁵²“It will be bad for you, you experts in the law! You have taken away the key to learning about God. You yourselves would not learn, and you stopped others from learning too.”

⁵³When Jesus left, the teachers of the law and the Pharisees began to give him much trouble. They tried to make him answer questions about many things.⁵⁴They were trying to find a way to catch Jesus saying something wrong.

Don't Be Like the Pharisees

12¹Many thousands of people came together. There were so many people that they were stepping on each other. Before Jesus spoke to the people, he said to his followers, “Be careful of the yeast* of the Pharisees.* I mean that they are hypocrites.*²Everything that is hidden will be shown, and everything that is secret will be made known.³What you say in the dark will be told in the light. And what you whisper in a private room will be shouted from the top of the house.”

Fear Only God

(Mt. 10:28–31)

⁴Then Jesus said to the people, “I tell you, my friends, don’t be afraid of people. They can kill the body, but after that they can do nothing more to hurt you.⁵I will show you the one to fear. You should fear God, who has the power to kill you and also to throw you into hell. Yes, he is the one you should fear.

⁶“When birds are sold, five small birds cost only two pennies. But God does not forget any of them.⁷Yes, God even knows how many hairs you have on your head. Don’t be afraid. You are worth much more than many birds.

¹ 11:51 *Abel și Zaharia* primul și ultimul martir din Vechiul Testament.

¹ 11:49 *prophets and apostles* People chosen by God to tell his Good News to the world. ² 11:51 *Abel* In the Hebrew Old Testament, the first person to be murdered. ³ 11:51 *Zechariah* In the Hebrew Old Testament, the last person to be murdered.

Nu vă rușinați de Isus*(Mt. 10:32–33; 12:32; 10:19–20)*

⁸Vă spun că, dacă cineva mărturisește înaintea altor oameni că crede în Mine și Eu, Fiul omului,* voi mărturisi înaintea îngerilor lui Dumnezeu că acea persoană este a Mea. ⁹Dar dacă cineva spune în fața oamenilor că nu crede în Mine, atunci și Eu voi spune înaintea îngerilor lui Dumnezeu că acea persoană nu este a Mea.

¹⁰Dacă cineva spune ceva rău împotriva Fiului omului, va fi iertat. Dar cel ce vorbește împotriva Duhului Sfânt nu va fi iertat.

¹¹Când vă vor duce în sinagogi*, înaintea conducătorilor și autorităților, nu vă îngrijo-rați cu privire la cum vă veți apăra sau ce veți spune. ¹²Duhul Sfânt* vă va învăța chiar atunci ce trebuie să spuneți.“

Pilda bogatului nechibzuit

¹³Atunci cineva din mulțime I-a spus: „Învățătorule, spune fratelui meu să împartă cu mine moștenirea rămasă de la tatăl nostru!“

¹⁴Dar Isus i-a răspuns: „Cine M-a pus pe Mine judecător sau Mi-a dat dreptul să hotărâsc cum să vă împărțiți moștenirea?“ ¹⁵Și le-a mai spus: „Aveți grijă și feriți-vă de orice fel de lăcomie. Chiar dacă un om are mai mult decât îi trebuie, viața lui nu vine din averile lui.“

¹⁶Apoi Isus le-a spus această pildă: „Un om bogat avea un pământ care aducea o recoltă bogată. ¹⁷El s-a gândit: «Nu am loc să-mi țin toată recolta. Ce să fac?» ¹⁸Apoi și-a spus: «Știu ce voi face: voi dărâma hambarele pe care le am și voi construi altele, mai mari. Acolo voi păstra toate grânele și toate bunurile mele. ¹⁹Apoi îmi voi spune: Ai acum la păstrare tot ce îți trebuie pentru mulți ani. Poți să te odihnești, să mănânci, să bei și să te simți bine!» ²⁰Dar Dumnezeu i-a spus: «Om nebun, în noaptea aceasta vei muri. Cine va primi lucrurile pe care le-ai pregătit?»

²¹Așa va fi și cu omul care își strânge averi pentru sine. În ochii lui Dumnezeu, acel om nu e bogat.“

Don't Be Ashamed of Your Faith*(Mt. 10:32–33; 12:32; 10:19–20)*

⁸“I tell you, if you stand before others and are willing to say you believe in me, then I¹ will say that you belong to me. I will say this in the presence of God’s angels. ⁹But if you stand before others and say you do not believe in me, then I will say that you do not belong to me. I will say this in the presence of God’s angels.

¹⁰“Whoever says something against the Son of Man* can be forgiven. But whoever speaks against the Holy Spirit* will not be forgiven.

¹¹“When men bring you into the synagogues* before the leaders and other important men, don’t worry about what you will say. ¹²The Holy Spirit will teach you at that time what you should say.”

Jesus Warns Against Selfishness

¹³One of the men in the crowd said to Jesus, “Teacher, our father just died and left some things for us. Tell my brother to share them with me.”

¹⁴But Jesus said to him, “Who said I should be your judge or decide how to divide your father’s things between you two?” ¹⁵Then Jesus said to them. “Be careful and guard against all kinds of greed. People do not get life from the many things they own.”

¹⁶Then Jesus used this story: “There was a rich man who had some land. His land grew a very good crop of food. ¹⁷He thought to himself, ‘What will I do? I have no place to keep all my crops.’

¹⁸“Then he said, ‘I know what I will do. I will tear down my barns and build bigger barns! I will put all my wheat and good things together in my new barns. ¹⁹Then I can say to myself, I have many good things stored. I have saved enough for many years. Rest, eat, drink, and enjoy life!’

²⁰“But God said to that man, ‘Foolish man! Tonight you will die. So what about the things you prepared for yourself? Who will get those things now?’

²¹“This is how it will be for anyone who saves things only for himself. To God that person is not rich.”

¹12:8 / Literally, “the Son of Man” (Jesus).

Îngrijorările*(Mt. 6:25–34; 19:21)*

²²Apoi Isus le-a vorbit astfel ucenicilor: „De aceea, vă spun să nu vă îngrijorați cu privire la viața voastră și la ce veți mânca. Și să nu vă îngrijorați cu privire la trupul vostru și cu ce vă veți îmbrăca. ²³Căci viața înseamnă mai mult decât mâncare, iar trupul înseamnă mai mult decât îmbrăcămintă. ²⁴Uitați-vă la corbi: ei nici nu seamănă, nici nu culeg. Nu au cămări sau hambare și cu toate acestea, Dumnezeu are grijă de ei. Voi sunteți mult mai importanți decât păsările. ²⁵Cine dintre voi poate să-și prelungească viața măcar cu o oră dacă se îngrijorează? ²⁶Dacă nu puteți să faceți nici măcar acest lucru neînsemnat, atunci de ce vă îngrijorați cu privire la celelalte? ²⁷Uitați-vă la crini și vedeți cum cresc. Ei nu torc, nici nu țes. Totuși, vă spun că nici măcar Solomon, în toată slava lui, nu a fost îmbrăcat la fel de frumos ca una din aceste flori. ²⁸Iarba de pe câmp azi este aici, dar mâine este aruncată în foc. Dacă Dumnezeu Se îngrijește de iarba de pe câmp, cu atât mai mult vă va îmbrăca pe voi, oameni a căror credință este atât de mică! ²⁹Deci nu fiți preocupați de ce veți mânca și ce veți bea; nu fiți îngrijorați de aceste lucruri. ³⁰Toți oamenii se gândesc la aceste lucruri, dar Tatăl vostru știe că aveți nevoie de ele. ³¹Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și toate aceste lucruri de care aveți nevoie vi se vor da deasupra.

Nu vă puneți încrederea în bogății

³²Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl vostru vrea să vă dea vouă Împărăția. ³³Vindeți tot ce aveți și dați banii săracilor. Bogățiile acestei lumi nu durează. Strângeți bogății care nu se strică, o comoară fără sfârșit în ceruri. Acolo nu o poate ajunge nici un hoț și moliile nu o pot distruge. ³⁴Pentru că unde este comoara voastră, acolo este și inima voastră.

Îndemn la veghere*(Mt. 24:45–51)*

³⁵Fiți gata: îmbrăcați și pregătiți! ³⁶Fiți ca slujitorii care așteaptă ca stăpânul lor să se întoarcă de la o nuntă. Când stăpânul se întoarce și bate la ușă, slujitorii îi vor deschide îndată. ³⁷Binecuvântați sunt acei slujitori pe care stăpânul îi găsește treji și pregătiți atunci când se întoarce acasă. Vă spun adevărul: stăpânul se va îmbrăca pentru a

Put God's Kingdom First*(Mt. 6:25–34; 19–21)*

²²Jesus said to his followers, “So I tell you, don’t worry about the things you need to live—what you will eat or what you will wear. ²³Life is more important than food, and the body is more important than what you put on it. ²⁴Look at the birds. They don’t plant, harvest or save food in houses or barns, but God feeds them. And you are worth much more than crows. ²⁵None of you can add any time to your life by worrying about it. ²⁶And if you can’t do the little things, why worry about the big things?

²⁷“Think about how the wildflowers grow. They don’t work or make clothes for themselves. But I tell you that even Solomon, the great and rich king, was not dressed as beautifully as one of these flowers. ²⁸If God makes what grows in the field so beautiful, what do you think he will do for you? That’s just grass—one day it’s alive, and the next day someone throws it into a fire. But God cares enough to make it beautiful. Surely he will do much more for you. Your faith is so small!

²⁹“So don’t always think about what you will eat or what you will drink. Don’t worry about it. ³⁰That’s what all those people who don’t know God are always thinking about. But your Father knows that you need these things. ³¹What you should be thinking about is God’s kingdom.* Then he will give you all these other things you need.

Don't Trust in Money

³²“Don’t fear, little flock. Your Father wants to share his kingdom with you. ³³Sell the things you have and give that money to those who need it. This is the only way you can keep your riches from being lost. You will be storing treasure in heaven that lasts forever. Thieves can’t steal that treasure, and moths can’t destroy it. ³⁴Your heart will be where your treasure is.

Always Be Ready*(Mt. 24:42–44)*

³⁵“Be ready! Be fully dressed and have your lights shining. ³⁶Be like servants who are waiting for their master to come home from a wedding party. The master comes and knocks, and the servants immediately open the door for him. ³⁷When their master sees that they are ready and waiting for him, it will be a great day for those servants. I can tell you without a doubt, the master will get

sluji, îi va așeza la masă și va veni să-i servească. ³⁸Stăpânul se poate întoarce la miezul nopții sau chiar mai târziu. Binecuvântați sunt slujitorii, dacă îi va găsi încă treji. ³⁹Să știți că, dacă stăpânul casei ar ști la ce oră va veni hoțul, el nu i-ar da voie să pătrundă în casă. ⁴⁰Voi, de asemenea, să fiți pregătiți, căci Fiul omului* va veni când nu vă așteptați.“

Slujitorul demn de încredere

(Mt. 24:45–51)

⁴¹Petru a spus: „Doamne, pilda aceasta o spui pentru noi sau pentru toată lumea?“ ⁴²Domnul a zis: „Cine este administratorul credincios și înțelept pe care stăpânul îl va pune peste slujitorii lui pentru a le da porțiile de mâncare la timpul potrivit? ⁴³Binecuvântat este acel slujitor pe care, la întoarcere, stăpânul îl va găsi făcând ceea ce i-a spus. ⁴⁴Vă spun adevărul: pe acel slujitor stăpânul îl va pune responsabil peste tot ce are el. ⁴⁵Dar s-ar putea ca slujitorul să gândească astfel: «Stăpânul meu nu se va întoarce curând.» Și atunci începe să-i bată pe ceilalți slujitori și slujitoare, să mănânce și să bea până se îmbată. ⁴⁶Stăpânul aceluia slujitor va veni într-o zi când slujitorul nu se așteaptă, la o oră pe care nu o știe. Și când va veni, îl va pedepsi aspru pe acest slujitor. Stăpânul îl va trimite în locul unde sunt cei necredincioși.

⁴⁷Slujitorul care cunoaște voia stăpânului, dar nu se pregătește și nu caută să facă ce a vrut stăpânul, va fi aspru pedepsit. ⁴⁸Dar dacă slujitorul nu știa ce a vrut stăpânul și a făcut ceva ce trebuie pedepsit, el va primi o pedeapsă mai mică decât cel ce știa ce trebuie să facă. Se va cere mult de la cel care a primit mult. Și i se va cere mai mult celui căruia i s-a încredințat mult.“

Foc pe pământ

(Mt. 10:34–36)

⁴⁹Isus a continuat: „Eu am venit pentru a aduce foc pe pământ; și Mi-aș dori să fie deja aprins. ⁵⁰Eu trebuie să fiu botezat cu un alt fel de botez;¹ și nu-Mi voi găsi liniștea până când el nu va avea loc. ⁵¹Voi credeți

himself ready to serve a meal and tell the servants to sit down. Then he will serve them. ³⁸Those servants might have to wait until midnight or later for their master. But they will be glad they did when he comes in and finds them still waiting.

³⁹“Remember this: If the owner of the house knew what time a thief was coming, he would not allow the thief to enter his house. ⁴⁰So you also must be ready, because the Son of Man* will come at a time when you don’t expect him!”

Who Is the Trusted Servant?

(Mt. 24:45–51)

⁴¹Peter said, “Lord, did you tell this story for us or for all people?”

⁴²The Lord said, “Who is the wise and trusted servant? The master trusts one servant to give the other servants their food at the right time. Who is the servant that the master trusts to do that work?”

⁴³When the master comes and finds him doing the work he gave him, what a great day it will be for that servant! ⁴⁴I can tell you without a doubt, the master will choose that servant to take care of everything he owns.

⁴⁵“But what will happen if that servant is evil and thinks his master will not come back soon? He will begin to beat the other servants, men and women. He will eat and drink until he has had too much. ⁴⁶Then the master will come when the servant is not ready, at a time when the servant is not expecting him. Then the master will punish that servant and send him away to be with the other people who don’t obey.

⁴⁷“That servant knew what his master wanted him to do. But he did not make himself ready or try to do what his master wanted. So that servant will be punished very much! ⁴⁸But what about the servant who does not know what his master wants? He also does things that deserve punishment. But he will get less punishment than the servant who knew what he should do. Whoever has been given much will be responsible for much. Much more will be expected from the one who has been given more.”

Following Jesus May Bring You Trouble

(Mt. 10:34–36)

⁴⁹Jesus continued speaking: “I came to bring fire to the world. I wish it were already burning! ⁵⁰There is a kind of baptism¹ that I must suffer through. I feel very troubled until it is finished. ⁵¹Do you think I came to give peace to the world?

¹ 12:50 *botezat* ... *botez* aici cu semnificația de îngropat în suferințe.

¹ 12:50 *baptism* This word, which usually means to be immersed in water, has a special meaning here—being covered or “buried” in troubles.

că am venit pentru a aduce pace pe pământ? Vă spun că nu. Eu am venit pentru a aduce dezbinare. ⁵²De acum înainte, o familie cu cinci membri va fi împărțită: trei împotriva a doi și doi împotriva celorlalți trei. ⁵³Tatăl va fi împotriva fiului său, iar fiul va fi împotriva tatălui. Mama va fi împotriva fiicei sale, iar fiica va fi împotriva mamei. Soacra va fi împotriva norei, iar nora va fi împotriva soacrei sale.“

Semnele timpurilor

(Mt. 16:2–3)

⁵⁴Apoi Isus a spus mulțimilor: „Când vedeți nori adunându-se spre apus, imediat spuneți: «Vine ploaia!» Și așa se întâmplă. ⁵⁵Iar când vântul bate dinspre miazăzi, spuneți: «Va fi o zi călduroasă!» Și așa se întâmplă. ⁵⁶Ipocriților, voi știți să interpretați semnele pământului și ale cerului. Dar de ce nu cunoașteți vremea în care trăiți acum?

Ajungerea la o înțelegere

(Mt. 5:25–26)

⁵⁷Și de ce nu judecați voi singuri ce este drept? ⁵⁸Când cineva te dă în judecată și ești în drum spre sala de judecată, încearcă să ajungi la o înțelegere cât ești încă pe drum. Altfel, el te va târî înaintea judecătorului; judecătorul te va da pe mâna temnicerului, iar acesta te va trimite la închisoare. ⁵⁹Îți spun că nu vei ieși de acolo până nu vei plăti și ultimul ban.“

Galileenii măcelăriți de Pilat

13 ¹Atunci au venit unii care I-au povestit lui Isus ce li se întâmplase unor oameni din Galileea. Pe când aceștia își aduceau jertfele, Pilat* i-a omorât și sângele lor s-a amestecat cu cel al animalelor jertfite. ²Isus le-a răspuns: „Credeți că ei au murit astfel pentru că erau mai păcătoși decât restul oamenilor din Galileea? ³Vă spun că nu! Dar, dacă nu vă schimbați inima și viața, veți muri și voi la fel ca ei. ⁴Sau cei optsprezece peste care a căzut turnul din Siloam și i-a omorât: credeți că ei erau mai vinovați decât toți ceilalți oameni din Ierusalim? ⁵Vă spun că nu! Dar, dacă nu

No, I came to divide the world! ⁵²From now on, a family of five will be divided, three against two, and two against three.

⁵³ A father and son will be divided:

The son will turn against his father.

The father will turn against his son.

A mother and her daughter will be divided:

The daughter will turn against her mother.

The mother will turn against her daughter.

A mother-in-law and her daughter-in-law will be divided:

The daughter-in-law will turn against her mother-in-law.

The mother-in-law will turn against

her daughter-in-law.”

Understanding the Times

(Mt. 16:2–3)

⁵⁴Then Jesus said to the people, “When you see clouds growing bigger in the west, you say, ‘A rainstorm is coming.’ And soon it begins to rain. ⁵⁵When you feel the wind begin to blow from the south, you say, ‘It will be a hot day.’ And you are right. ⁵⁶You hypocrites*! You can understand the weather. Why don’t you understand what is happening now?

Settle Your Problems

(Mt. 5:25–26)

⁵⁷“Why can’t you decide for yourselves what is right? ⁵⁸Suppose someone is suing you, and you are both going to court. Try hard to settle it on the way. If you don’t settle it, you may have to go before the judge. And the judge will turn you over to the officer, who will throw you into jail. ⁵⁹I tell you, you will not get out of there until you have paid every cent you owe.”

Change Your Hearts

13 ¹Some people there with Jesus at that time told him about what had happened to some worshipers from Galilee. Pilate* had them killed. Their blood was mixed with the blood of the animals they had brought for sacrificing.* ²Jesus answered, “Do you think this happened to those people because they were more sinful than all other people from Galilee? ³No, they were not. But if you don’t decide now to change your lives, you will all be destroyed like those people! ⁴And what about those 18 people who died when the tower of Siloam fell on them? Do you think they were more sinful than everyone else in Jerusalem? ⁵They were not. But I tell you if you don’t decide

vă schimbați inima și viața, veți muri și voi la fel ca ei.“

Pilda smochinului neroditor

⁶Apoi Isus a spus această pildă: „Un om avea un smochin plantat în grădina sa. Omul a venit să caute fructe în el, dar nu a găsit. ⁷Atunci a spus grădinarului: «De trei ani tot vin și caut fructe în acest smochin, dar nu am găsit niciodată. Așa că, taie-l! De ce să stea aici și să ocupe degeaba pământul?» ⁸Grădinarul i-a răspuns: «Stăpâne, mai lasă-l încă un an! Voi săpa în jurul lui și voi pune bălegar. ⁹Poate pomul va rodi în anul următor. Dacă nu, poți să-l tai.»“

Vindecarea unei femei într-o zi de sabbat

¹⁰Într-o zi de sabbat*, Isus îi învăța pe oameni într-una dintre sinagogi*. ¹¹Era acolo o femeie care avea în ea un duh rău. Acesta o ținuse infirmă timp de optsprezece ani. Ea era adusă de spate și nu putea să stea dreaptă. ¹²Când a văzut-o, Isus a chemat-o la El și i-a spus: „Femeie, ești vindecată de boala ta!“ ¹³Apoi Și-a pus mâinile peste ea. Imediat ea s-a îndreptat și L-a laudat pe Dumnezeu.

¹⁴Conducătorul sinagogii s-a mâniat foarte tare pentru că Isus vindecase în ziua de sabbat. Așa că a spus oamenilor: „Sunt șase zile în săptămână când puteți munci; deci veniți să fiți vindecați în aceste zile, nu în ziua de sabbat.“

¹⁵Domnul i-a răspuns: „Ipocriților! Oare nu dă fiecare dintre voi drumul bouului și măgarului său să meargă să bea apă în ziua de sabbat? ¹⁶Femeia aceasta este una dintre fiicele lui Avraam. Satan a ținut-o legată timp de optsprezece ani. Nu e bine ca ea să fie eliberată în ziua de sabbat?“ ¹⁷Când Isus a spus acestea, dușmanilor Lui li s-a făcut rușine și toată mulțimea se bucura de lucrurile minunate pe care le făcea El.

Cu ce se aseamănă Împărăția lui Dumnezeu
(Mt. 13.31–33; Mc. 4.30–32)

¹⁸Apoi Isus a spus: „Cu ce se aseamănă Împărăția lui Dumnezeu? Cu ce să o compar? ¹⁹Împărăția lui Dumnezeu este ca o sămânță de muștar aruncată de un om în grădina sa. Sămânța a crescut, a devenit copac și păsările cerului și-au făcut cuiburi în ramurile sale.“

now to change your lives, you will all be destroyed too!”

The Useless Tree

⁶Jesus told this story: “A man had a fig tree. He planted it in his garden. He came looking for some fruit on it, but he found none. ⁷He had a servant who took care of his garden. So he said to his servant, ‘I have been looking for fruit on this tree for three years, but I never find any. Cut it down! Why should it waste the ground?’ ⁸But the servant answered, ‘Master, let the tree have one more year to produce fruit. Let me dig up the dirt around it and fertilize it. ⁹Maybe the tree will have fruit on it next year. If it still does not produce, then you can cut it down.’”

Jesus Heals a Woman on the Sabbath

¹⁰Jesus taught in one of the synagogues* on the Sabbath* day. ¹¹A woman was there who had a spirit inside her. It had made the woman crippled for 18 years. Her back was always bent; she could not stand up straight. ¹²When Jesus saw her, he called to her, “Woman, you have been made free from your sickness!” ¹³He laid his hands on her, and immediately she was able to stand up straight. She began praising God.

¹⁴The synagogue leader was angry because Jesus healed on the Sabbath day. He said to the people, “There are six days for work. So come to be healed on one of those days. Don’t come for healing on the Sabbath day.”

¹⁵The Lord answered, “You people are hypocrites*! All of you untie your work animals and lead them to drink water every day—even on the Sabbath day. ¹⁶This woman that I healed is our Jewish sister.¹ But Satan* has held her for 18 years. Surely it is not wrong for her to be made free from her sickness on a Sabbath day!” ¹⁷When Jesus said this, all those who were criticizing him felt ashamed of themselves. And all the people were happy for the wonderful things he was doing.

What Is God’s Kingdom Like?
(Mt. 13:31–33; Mk. 4:30–32)

¹⁸Then Jesus said, “What is God’s kingdom* like? What can I compare it to? ¹⁹God’s kingdom is like the seed of the mustard* plant. Someone plants this seed in their garden. The seed grows and becomes a tree, and the birds build nests on its branches.”

¹13:16 *Jewish sister* Literally, “daughter of Abraham.”

²⁰Și din nou Isus a spus: „Cu ce să compar Împărăția lui Dumnezeu? ²¹Împărăția lui Dumnezeu este ca drojdia pe care o femeie a luat-o și a amestecat-o cu trei măsuri de făină. Drojdia a făcut să crească tot aluatul.“

Ușa cea strâmtă

(Mt. 7.13–14, 21–23)

²²Mergând spre Ierusalim, Isus a trecut prin cetățile și satele care Îi erau în drum și în fiecare loc îi învăța pe oameni. ²³Cineva I-a spus: „Doamne, oare să fie puțini oamenii care vor fi mântuiți?“

Isus le-a spus: ²⁴„Străduiți-vă să intrați pe ușa cea strâmtă. Vă spun că mulți vor încerca să intre, dar nu vor putea. ²⁵Când Stăpânul casei Se va ridica și va închide ușa, veți rămâne afară. Atunci veți începe să bateți la ușă și să spuneți: «Doamne, deschide-ne!» Dar El va răspunde: «Nu vă cunosc și nu știu de unde veniți.» ²⁶Atunci voi veți spune: «Am mâncat și am băut cu Tine. Tu i-ai învățat pe oameni pe străzile noastre.» ²⁷Dar El vă va răspunde: «Nu știu de unde veniți. Plecați de la Mine, voi toți, oameni care faceți răul.» ²⁸Îi veți vedea pe Avraam, Isaac și Iacov* și pe toți profeții* în Împărăția lui Dumnezeu, dar voi veți fi aruncați afară. Atunci veți plânge de teamă și supărare. ²⁹Vor veni oameni de la est și de la vest, de la nord și de la sud și își vor lua locul lor la masă, în Împărăția lui Dumnezeu. ³⁰Unii, care sunt ultimii acum, vor fi primii; și unii care sunt acum primii, vor fi ultimii în Împărăția lui Dumnezeu.“

Grija pentru Ierusalim

(Mt. 23.37–39)

³¹Atunci au venit la Isus niște farisei* și I-au spus: „Pleacă de aici și du-Te altundeva, pentru că Irod* vrea să Te omoare.“

³²Isus le-a spus: „Duceți-vă și spuneți vulpii aceleia: «Astăzi și mâine mai scot demoni* din oameni și mai fac vindecări, iar în cea de-a treia zi voi termina lucrarea Mea.» ³³Dar trebuie să merg în continuare astăzi, mâine și în ziua următoare, pentru că nu este obiceiul ca vreun profet* să moară în afara Ierusalimului.

³⁴Ierusalime, Ierusalime! Tu îi omori pe profeți,* și pe cei trimiși de Dumnezeu îi ucizi cu pietre. De multe ori Mi-am dorit să strâng poporul tău laolaltă așa cum o găină

²⁰Jesus said again, “What can I compare God’s kingdom with? ²¹It is like yeast¹ that a woman mixes into a big bowl of flour to make bread. The yeast makes all the dough rise.”

The Narrow Door

(Mt. 7:13–14, 21–23)

²²Jesus was teaching in every town and village. He continued to travel toward Jerusalem. ²³Someone said to him, “Lord, how many people will be saved? Only a few?”

Jesus said, ²⁴“The door to heaven is narrow. Try hard to enter it. Many people will want to enter there, but they will not be able to go in. ²⁵If a man locks the door of his house, you can stand outside and knock on the door, but he won’t open it. You can say, ‘Sir, open the door for us.’ But he will answer, ‘I don’t know you. Where did you come from?’ ²⁶Then you will say, ‘We ate and drank with you. You taught in the streets of our town.’ ²⁷Then he will say to you, ‘I don’t know you. Where did you come from? Get away from me! You are all people who do wrong!’

²⁸“You will see Abraham,* Isaac,* Jacob,* and all the prophets* in God’s kingdom.* But you will be left outside. There you will cry and grind your teeth with pain. ²⁹People will come from the east, west, north, and south. They will sit down at the table in God’s kingdom. ³⁰People who have the lowest place in life now will have the highest place in God’s kingdom. And people who have the highest place now will have the lowest place in God’s kingdom.”

Jesus Will Die in Jerusalem

(Mt. 23:37–39)

³¹Just then some Pharisees* came to Jesus and said, “Go away from here and hide. Herod* wants to kill you!”

³²Jesus said to them, “Go tell that fox,² ‘Today and tomorrow I am forcing demons* out of people and finishing my work of healing. Then, the next day, the work will be finished.’ ³³After that, I must go, because all prophets* should die in Jerusalem.

³⁴“Jerusalem, Jerusalem! You kill the prophets. You stone to death the people God has sent to you. How many times I wanted to help your people. I wanted to gather them together like a

¹ 13:21 yeast Used here as a symbol of good influence. ² 13:32 fox Jesus means that Herod is clever and sly like a fox.

își strânge puii sub aripile sale, dar tu nu M-ai lăsat. ³⁵Acum vi se va lăsa casa pustie. Vă spun că nu Mă veți mai vedea până nu va veni vremea când veți spune: «Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului!»¹“

Vindecarea unui bolnav de hidropizie

14 ¹Într-o zi de sabbat,* Isus S-a dus la masă în casa unuia dintre conducătorii fariseilor*. Oamenii de acolo Îl urmăreau cu atenție. ²Înainte Lui era un om bolnav de hidropizie². ³Isus i-a întrebat pe învățătorii Legii și pe farisei: „Este permis să vindec în ziua sabbatului sau nu?” ⁴Ei nu au răspuns. Atunci Isus l-a luat pe omul acela, l-a vindecat și i-a dat drumul să plece. ⁵Apoi Isus le-a spus învățătorilor Legii și fariseilor: „Dacă fiul vostru sau un bou de-al vostru ar cădea într-o fântână, într-o zi de sabbat, nu l-ați scoate îndată?” ⁶Dar ei nu l-au putut răspunde nimic.

Despre smerenie

⁷Apoi Isus a văzut că oaspeții alegeau locurile cele mai importante. Atunci El le-a spus această pildă: ⁸„Când ești invitat de cineva la o nuntă, nu te așeza la masă pe locul cel mai important. S-ar putea ca la nuntă să fi fost invitat cineva mai important decât tine. ⁹Și cel care v-a invitat și pe tine, și pe el va veni atunci și îți va spune: «Dă locul tău omului acestuia!» Atunci, cu rușine, vei merge să iei ultimul loc. ¹⁰Ci, când ești invitat, du-te și așază-te în locul cel mai puțin important. Astfel, când va veni gazda, îți va spune: «Prieten, vino aici, pe un loc mai important.» Atunci toți ceilalți oaspeți te vor respecta. ¹¹Oricine se înalță și își dă importanță va fi smerit, dar cel ce se smereste va fi înălțat.“

Veți fi răsplătiți

¹²Apoi, Isus a spus fariseului care Îl invitase: „Când inviți oameni la un prânz sau la o cină, să nu-ți chemi prietenii, nici frații, nici rudele sau vecinii bogați, ca să te invite și ei, la rândul lor, și astfel să fii răsplătit. ¹³Ci când dai o masă, cheamă săracii, schilozii, șchiopii și orbii. ¹⁴Ei nu au cu ce să te

hen gathers her chicks under her wings. But you did not let me. ³⁵Now your home will be left completely empty. I tell you, you will not see me again until that time when you will say, ‘Welcome! God bless the one who comes in the name of the Lord.’¹”

Is It Right to Heal on the Sabbath Day?

14 ¹On a Sabbath* day, Jesus went to the home of a leading Pharisee* to eat with him. The people there were all watching him very closely. ²A man with a bad disease² was put before him. ³Jesus said to the Pharisees and experts in the law, “Is it right or wrong to heal on the Sabbath day?” ⁴But they would not answer his question. So he took the man and healed him. Then he sent the man away. ⁵Jesus said to the Pharisees and teachers of the law, “If your son or work animal falls into a well on the Sabbath day, you know you would pull him out immediately.” ⁶The Pharisees and teachers of the law could say nothing against what he said.

Don't Make Yourself Important

⁷Then Jesus noticed that some of the guests were choosing the best places to sit. So he told this story: ⁸“When someone invites you to a wedding, don't sit in the most important seat. They may have invited someone more important than you. ⁹And if you are sitting in the most important seat, they will come to you and say, ‘Give this man your seat!’ Then you will begin to move down to the last place. And you will be very embarrassed.

¹⁰“So when someone invites you, go sit in the seat that is not important. Then they will come to you and say, ‘Friend, move up here to this better place!’ What an honor this will be for you in front of all the other guests. ¹¹Everyone who makes themselves important will be made humble. But everyone who makes themselves humble will be made important.”

You Will Be Rewarded

¹²Then Jesus said to the Pharisee* who had invited him, “When you give a lunch or a dinner, don't invite only your friends, brothers, relatives, and rich neighbors. At another time they will pay you back by inviting you to eat with them. ¹³Instead, when you give a feast, invite the poor, the crippled, and the blind. ¹⁴Then you will have great blessings, because these people cannot pay you back. They have nothing. But God will

¹13.35 „Binecuvântat ... Domnului” Ps. 118.26. ²14.2 hidropizie boală cauzată de acumularea de apă în cavitățile naturale ale trupului sau în țesuturi.

¹13:35 Quote from Ps. 118:26. ²14:2 disease The man had dropsy, a sickness that causes the body to swell larger and larger.

răsplătească, dar vei fi binecuvântat, pentru că vei fi răsplătit la învierea celor drepti.“

Pilda celor invitați la cină

(Mt. 22.1–10)

¹⁵Unul dintre cei aflați la masă, auzind aceste cuvinte, a spus: „Binecuvântați sunt toți cei ce vor mânca în Împărăția lui Dumnezeu!“

¹⁶Isus i-a răspuns: „Un om pregătea un ospaț mare și a invitat mulți oameni. ¹⁷Când a venit timpul pentru ospaț, el l-a trimis pe slujitorul său să spună tuturor celor invitați: «Veniți, toate sunt gata acum!» ¹⁸Dar toți au început să se scuze. Primul a spus: «Tocmai am cumpărat un ogor și trebuie să mă duc să-l văd. Te rog, scuză-mă!» ¹⁹Altul a spus: «Tocmai am cumpărat cinci perechi de boi și mă duc să-i încerc. Te rog să mă scuzi!» ²⁰Iar altul a spus: «Tocmai m-am căsătorit; de aceea nu pot să vin.» ²¹Când slujitorul s-a întors, i-a povestit stăpânului său aceste lucruri. Stăpânul acelei case s-a supărat foarte tare și a spus slujitorului său: «Du-te repede în piețele și pe străzile cetății și adu aici pe săraci, pe schilozi, pe orbi și pe șchiopi!» ²²Slujitorul a spus: «Stăpâne, am făcut ce mi-ai spus și încă mai este loc.» ²³Atunci stăpânul i-a spus: «Ieși și caută pe drumuri și pe lângă garduri și fă-i pe oameni să vină! Vreau să am casa plină. ²⁴Vă spun că nici unul dintre cei pe care i-am invitat la început nu va gusta din mâncarea mea.»“

Cum să fie ucenicul lui Isus

(Mt. 10.37–38)

²⁵Împreună cu Isus mergeau mari mulțimi de oameni. El s-a întors și le-a spus: ²⁶„Dacă cineva vine la Mine, trebuie să Mă iubească mai mult decât își iubește tatăl și mama, soția și copiii, frații, surorile. El trebuie să Mă iubească mai mult chiar decât se iubește pe sine însuși. Altfel, nu poate fi ucenicul Meu. ²⁷Oricine nu-și poartă crucea și nu vine după Mine nu poate fi ucenicul Meu. ²⁸Când cineva vrea să construiască un turn, stă mai întâi și calculează costurile. Așa va vedea dacă are destui bani pentru a-l termina. ²⁹Altfel e posibil ca, după ce i-a pus temelială, să nu poată termina ce a început. Atunci cei care îl vor vedea vor râde de el. ³⁰Ei vor spune: «Omul acesta a început să construiască ceva, dar nu a fost în stare să termine ce a început!»

reward you at the time when all godly people rise from death.”

A Story About People Invited to a Dinner

(Mt. 22:1–10)

¹⁵One of the men sitting at the table with Jesus heard these things. The man said to him, “What a great blessing it will be for anyone to eat a meal in God’s kingdom*!”

¹⁶Jesus said to him, “A man gave a big dinner. He invited many people. ¹⁷When it was time to eat, he sent his servant to tell the guests, ‘Come. The food is ready.’ ¹⁸But all the guests said they could not come. Each one made an excuse. The first one said, ‘I have just bought a field, so I must go look at it. Please excuse me.’ ¹⁹Another man said, ‘I have just bought five pairs of work animals; I must go and try them. Please excuse me.’ ²⁰A third man said, ‘I just got married; I can’t come.’

²¹“So the servant returned. He told his master what had happened. The master was angry. He said, ‘Hurry! Go into the streets and alleys of the town. Bring me the poor, the crippled, the blind, and the lame.’

²²“Later, the servant said to him, ‘Master, I did what you told me to do, but we still have places for more people.’ ²³The master said to the servant, ‘Go out to the highways and country roads. Tell the people there to come. I want my house to be full!’ ²⁴None of those people I invited first will get to eat any of this food.”

Decide if You Can Follow Me

(Mt. 10:37–38)

²⁵Many people were traveling with Jesus. He said to them, ²⁶“If you come to me but will not leave your family, you cannot be my follower. You must love me more than your father, mother, wife, children, brothers, and sisters—even more than your own life! ²⁷Whoever will not carry the cross* that is given to them when they follow me cannot be my follower.

²⁸“If you wanted to build a building, you would first sit down and decide how much it would cost. You must see if you have enough money to finish the job. ²⁹If you don’t do that, you might begin the work, but you would not be able to finish. And if you could not finish it, everyone would laugh at you. ³⁰They would say, ‘This man began to build, but he was not able to finish.’

³¹Sau dacă un rege vrea să pornească război împotriva altui rege, el stă mai întâi să vadă dacă poate face față, cu cei zece mii de oameni ai săi, regelui care vine la luptă cu douăzeci de mii de oameni. ³²Dacă vede că nu poate face față, în timp ce regele celălalt este încă departe, îi va trimite un mesager care să discute condițiile de încheiere a păcii. ³³Tot așa este și cu voi. Oricine dintre voi care nu renunță la tot ce are nu poate fi ucenicul Meu.

Puterea de a săra
(Mt. 5.13; Mc. 9.50)

³⁴Sarea este bună. Dar dacă și sarea își va pierde gustul, cu ce i se va reda gustul sărat? ³⁵Nu mai este bună nici pentru pământ, nici pentru grămada de bălegar. Atunci este aruncată afară.

Cine are urechi de auzit, să audă!“

Oaia răătăcită și moneda pierdută
(Mt. 18.12–14)

15 ¹Mulți vameși* și alți oameni păcătoși se apropiau de Isus ca să-L asculte. ²Fariseii* și învățătorii Legii murmurau nemulțumiți: „Omul acesta îi primește pe păcătoși și chiar mănâncă împreună cu ei!“

³Atunci Isus le-a spus această pildă: ⁴„Să zicem că un om are o sută de oi și se întâmplă să piardă una dintre ele. El le lasă singure pe toate cele nouăzeci și nouă de oi și se duce să caute oaia pierdută, până când o găsește. ⁵Iar când o găsește, o ia pe umeri plin de bucurie. ⁶Când ajunge acasă, el își adună prietenii și vecinii și le spune: «Mi-am găsit oaia pe care o pierdusem. Bucurați-vă împreună cu mine!» ⁷Vă spun că, la fel, va fi mai multă bucurie în ceruri pentru un singur om păcătos care își schimbă inima, decât pentru nouăzeci și nouă de oameni buni care nu au nevoie de schimbarea inimii.

⁸Sau să spunem că o femeie are zece monede de argint. Dacă va pierde o monedă¹, ea va aprinde o lampă, va mătura casa și va căuta cu grijă până când o va găsi. ⁹Iar când o va găsi, ea le va strânge pe prietenele și vecinele ei și le va spune: «Am găsit moneda pe care o pierdusem. Bucurați-vă împreună cu mine!» ¹⁰În același

³¹“If a king is going to fight against another king, first he will sit down and plan. If he has only 10,000 men, he will try to decide if he is able to defeat the other king who has 20,000 men. ³²If he thinks he cannot defeat the other king, he will send some men to ask for peace.

³³“It is the same for each of you. You must leave everything you have to follow me. If not, you cannot be my follower.

Don't Lose Your Influence
(Mt. 5.13; Mk. 9.50)

³⁴“Salt is a good thing. But if the salt loses its salty taste, you can't make it salty again. ³⁵It is worth nothing. You can't even use it as dirt or dung. People just throw it away.

“You people who hear me, listen!”

Joy in Heaven
(Mt. 18:12–14)

15 ¹Many tax collectors* and sinners came to listen to Jesus. ²Then the Pharisees* and the teachers of the law began to complain, “Look, this man¹ welcomes sinners and even eats with them!”

³Then Jesus told them this story: ⁴“Suppose one of you has 100 sheep, but he loses one of them. Then he will leave the other 99 sheep there in the field and go out and look for the lost sheep. He will continue to search for the lost sheep until he finds it. ⁵And when he finds it, the man is very happy. He carries it ⁶to his home. He goes to his friends and neighbors and says to them, ‘Be happy with me because I found my lost sheep!’ ⁷In the same way, I tell you, heaven is a happy place when one sinner decides to change. There is more joy for that one sinner than for 99 good people who don't need to change.

⁸“Suppose a woman has ten silver coins,² but she loses one of them. She will take a light and clean the house. She will look carefully for the coin until she finds it. ⁹And when she finds it, she will call her friends and neighbors and say to them, ‘Be happy with me because I have found the coin that I lost!’ ¹⁰In the same way, it's a

¹15.8 monedă drahmă grecească.

¹15:2 *this man* Jesus. His enemies avoided saying his name. ²15:8 *silver coin* A Greek *drachma*, the average pay for one day's work.

fel, vă spun, se bucură îngerii lui Dumnezeu când un om păcătos își schimbă inima.“

Pilda fiului risipitor

¹¹Apoi Isus a spus: „Un om avea doi fii. ¹²Fiul mai mic i-a spus tatălui său: «Tată, dă-mi partea mea din avere.» Atunci, tatăl a împărțit averea între cei doi fii. ¹³Curând după aceasta, fiul mai mic și-a strâns toate lucrurile și a plecat într-o țară îndepărtată. Acolo și-a risipit toată averea trăind nebunește. ¹⁴Când și-a terminat toți banii, în țara aceea a venit o foamete mare. El a început să ducă lipsă de hrană și de bani. ¹⁵Atunci s-a dus și a găsit de lucru la unul dintre locuitorii acelei țări. Acesta l-a trimis pe câmp să păzească porcii. ¹⁶Fiului îi era atât de foame încât vroia să mănânce mâncarea porcilor, dar nu-i dădea nimeni nimic. ¹⁷El și-a venit în fire și a spus: «Câți dintre slujitorii angajați de tatăl meu au destulă mâncare și chiar mai mult decât le trebuie, iar eu mor aici de foame! ¹⁸Voi pleca de aici și mă voi duce la tatăl meu, și îi voi spune: Tată, am păcătuit împotriva lui Dumnezeu și împotriva ta. ¹⁹Nu mai merit să mă numesc fiul tău. Lasă-mă să fiu unul dintre angajații tăi!» ²⁰Și fiul s-a sculat și a plecat la tatăl său.

Pe când era încă departe, tatăl său l-a văzut și a fost cuprins de milă. El a alergat, și-a îmbrățișat fiul și l-a sărutat. ²¹Fiul a spus: «Tată, am păcătuit împotriva lui Dumnezeu și împotriva ta. Nu mai merit să fiu numit fiul tău.» ²²Dar tatăl a spus slujitorilor lui: «Aduceți repede haina cea mai frumoasă și puneți-o pe fiul meu. Puneți-i un inel pe deget și încălțăminte în picioare. ²³Și aduceți vițelul pe care l-am îngrășat și tăiați-l. Să mâncăm și să petrecem! ²⁴Căci acest fiu al meu era mort, dar acum a revenit la viață! Era pierdut, dar a fost găsit.» Și au început să sărbătorească.

²⁵În acest timp, fiul mai mare era pe câmp. Când s-a întors și s-a apropiat de casă, a auzit muzică și dans. ²⁶El a chemat pe unul dintre slujitori și l-a întrebat ce însemnau toate acestea. ²⁷Slujitorul i-a spus: «Fratele tău s-a întors. Tatăl tău a tăiat vițelul cel îngrășat de bucurie că fiul său s-a întors acasă viu și nevătămat.»

happy time for the angels of God when one sinner decides to change.”

Story About Two Sons

¹¹Then Jesus said, “There was a man who had two sons. ¹²The younger son said to his father, ‘Give me now the part of your property that I am supposed to receive someday.’ So the father divided his wealth between his two sons.

¹³“A few days later the younger son gathered up all that he had and left. He traveled far away to another country, and there he wasted his money living like a fool. ¹⁴After he spent everything he had, there was a terrible famine throughout the country. He was hungry and needed money. ¹⁵So he went and got a job with one of the people who lived there. The man sent him into the fields to feed pigs. ¹⁶He was so hungry that he wanted to eat the food that the pigs were eating. But no one gave him anything.

¹⁷“The son realized that he had been very foolish. He thought, ‘All of my father’s hired workers have plenty of food. But here I am, almost dead because I have nothing to eat. ¹⁸I will leave and go to my father. I will say to him: Father, I have sinned against God and have done wrong to you. ¹⁹I am no longer worthy to be called your son. But let me be like one of your hired workers.’ ²⁰So he left and went to his father.

The Younger Son Returns

“While the son was still a long way off, his father saw him coming and felt sorry for him. So he ran to him and hugged and kissed him. ²¹The son said, ‘Father, I have sinned against God and have done wrong to you. I am no longer worthy to be called your son.’

²²“But the father said to his servants, ‘Hurry! Bring the best clothes and put them on him. Also, put a ring on his finger and good sandals on his feet. ²³And bring our fat calf and kill it so that we can have plenty to eat and celebrate. ²⁴My son was dead, but now he is alive again! He was lost, but now he is found!’ So they began to have a party.

The Older Son Complains

²⁵“The older son had been out in the field. When he came near the house, he heard the sound of music and dancing. ²⁶So he called to one of the servant boys and asked, ‘What does all this mean?’ ²⁷The boy said, ‘Your brother has come back, and your father killed the fat calf to eat. He is happy because he has his son back safe and sound.’

²⁸Fiul mai mare s-a mâniat și nu vroia să intre în casă. Tatăl a ieșit și l-a rugat să intre. ²⁹Dar fiul mai mare a răspuns tatălui său: «Iată, în toți acești ani, ți-am slujit și am împlinit toate poruncile tale. Și nu mi-ai dat niciodată nici măcar un ied pentru a petrece împreună cu prietenii mei. ³⁰Acest fiu al tău ți-a risipit averea cu prostituate. Totuși, când s-a întors acasă, ai tăiat pentru el vițelul cel îngrășat.» ³¹Tatăl i-a răspuns: «Fiule, tu ești totdeauna alături de mine. Tot ce este al meu este și al tău. ³²Dar trebuie să sărbătorim și să ne bucurăm, căci fratele tău era mort și acum a revenit la viață. Era pierdut, dar a fost găsit.»“

Pilda administratorului necinstit

16 ¹Isus a spus ucenicilor Lui: „Era odată un om bogat care avea un administrator. Omul cel bogat a fost înștiințat că administratorul risipea bunurile sale. ²Atunci omul l-a chemat pe administrator la el și i-a spus: «Am auzit lucruri rele despre tine. Trebuie să dai socoteală și să-mi spui ce ai făcut cât ai lucrat pentru mine. De acum înainte nu vei mai fi administratorul meu!» ³Administratorul s-a gândit atunci: «Ce să fac? Stăpânul îmi ia slujba de administrator. Nu sunt destul de puternic pentru a munci cu sapa și să cerșesc îmi este rușine. ⁴Știu ce trebuie să fac pentru ca oamenii să mă primească în casele lor după ce nu voi mai lucra aici!» ⁵Și el i-a chemat, unul câte unul, pe cei care îi datorau bani stăpânului său. Primului dintre ei i-a spus: «Cât îi datorezi stăpânului meu?» ⁶Omul a răspuns: «Trei mii cinci sute de litri de ulei de măsline.» Administratorul i-a spus: «Ia-ți contractul, stai jos și modifică-l repede la o mie șapte sute cincizeci de litri.» ⁷Altui om i-a spus: «Tu cât îi datorezi stăpânului meu?» Acesta a răspuns: «O sută de saci de grâu.» Administratorul a spus: «Ia-ți contractul și modifică-l la optzeci de saci de grâu.» ⁸Atunci stăpânul a spus administratorului necinstit că ce a făcut a fost un lucru chibzuit. Fiii acestei lumi sunt mai pricepuți, în relațiile dintre ei, decât fiii luminii.

⁹Vă spun, folosiți bogățiile pe care le aveți în această lume, pentru a vă face prieteni. Iar când aceste lucruri nu mai sunt, veți

²⁸“The older son was angry and would not go in to the party. So his father went out and begged him to come in. ²⁹But he said to his father, ‘Look, for all these years I have worked like a slave for you. I have always done what you told me to do, and you never gave me even a young goat for a party with my friends. ³⁰But then this son of yours comes home after wasting your money on prostitutes, and you kill the fat calf for him!’

³¹“His father said to him, ‘Oh, my son, you are always with me, and everything I have is yours. ³²But this was a day to be happy and celebrate. Your brother was dead, but now he is alive. He was lost, but now he is found.’”

True Wealth

16 ¹Jesus said to his followers, “Once there was a rich man. He hired a manager to take care of his business. Later, he learned that his manager was cheating him. ²So he called the manager in and said to him, ‘I have heard bad things about you. Give me a report of what you have done with my money. You can’t be my manager anymore.’

³“So, the manager thought to himself, ‘What will I do? My master is taking my job away from me. I am not strong enough to dig ditches. I am too proud to beg. ⁴I know what I will do! I will do something to make friends, so that when I lose my job, they will welcome me into their homes.’

⁵“So the manager called in each person who owed the master some money. He asked the first one, ‘How much do you owe my master?’ ⁶He answered, ‘I owe him 800 gallons¹ of olive oil.’ The manager said to him, ‘Here is your bill. Hurry! Sit down and make the bill less. Write 400 gallons.’

⁷“Then the manager asked another one, ‘How much do you owe my master?’ He answered, ‘I owe him 1000 bushels² of wheat.’ Then the manager said to him, ‘Here is your bill; you can make it less. Write 800 bushels.’

⁸“Later, the master told the dishonest manager that he had done a smart thing. Yes, worldly people are smarter in their business with each other than spiritual people are.

⁹“I tell you, use the worldly things you have now to make ‘friends’ for later. Then, when those things are gone, you will be welcomed into a

¹ 16:6 gallons Literally, “100 batous.” A batos was about 34 liters.

² 16:7 bushels Literally, “korous.” A koros was about 393 liters.

fi primiți în locuințele eterne. ¹⁰Cui îi pot fi încredințate lucruri neînsemnate îi pot fi încredințate și lucruri importante. Iar cine este necinstit în lucruri neînsemnate va fi necinstit și în cele importante. ¹¹Dar dacă nu ați fost demni de încredere cu bogățiile lumești, cine vă va încredința adevăratele bogății? ¹²Și dacă nu ați fost demni de încredere cu ceea ce aparține altcuiva, cine vă va da lucruri care să fie ale voastre?

¹³Nici un slujitor nu poate sluji la doi stăpâni. Sau îl va urî pe unul și îl va iubi pe celălalt, sau va fi devotat unuia și îl va disprețui pe celălalt. Nu puteți sluji și lui Dumnezeu, și lui Mamona¹.

Legea lui Dumnezeu nu poate fi schimbată
(Mt. 11.12–13)

¹⁴Fariseii* au auzit aceste cuvinte și își băteau joc de Isus, pentru că ei iubeau banii. ¹⁵Atunci Isus le-a spus: „Voi încercați să păreți buni în fața oamenilor, dar Dumnezeu vă cunoaște inimile. Lucrurile pe care le prețuiesc oamenii cel mai mult sunt disprețuite de Dumnezeu.

¹⁶Înainte de venirea lui Ioan Botezătorul, oamenii aveau Legea lui Moise și scrierile profeților*. De atunci este proclamată Vestea Bună* a Împărăției lui Dumnezeu și mulți se reped să pătrundă în ea. ¹⁷Este mai ușor să dispară cerul și pământul decât să fie schimbată măcar o literă din Lege.

Divorț și căsătorie

¹⁸Dacă un bărbat divorțează de soția lui și se însoară cu alta, comite adulter. Iar cel care se însoară cu o femeie divorțată, de asemenea comite adulter.

Bogatul și Lazăr

¹⁹Era odată un om bogat. El se îmbrăca totdeauna în haine scumpe și trăia în fiecare zi o viață plină de petreceri și lux. ²⁰La poarta lui stătea întins pe jos un om sărac, pe nume Lazăr. El avea tot corpul plin de răni. ²¹Lazăr și-ar fi dorit să-și poată potoli foamea cu resturile care cădeau de la masa bogatului. Câinii veneau și îi lingeau rănilor. ²²Într-o zi, Lazăr a murit. Îngerii l-au luat și l-au dus în sânul lui Avraam². Bogatul a

home that lasts forever. ¹⁰Whoever can be trusted with small things can also be trusted with big things. Whoever is dishonest in little things will be dishonest in big things too. ¹¹If you cannot be trusted with worldly riches, you will not be trusted with the true riches. ¹²And if you cannot be trusted with the things that belong to someone else, you will not be given anything of your own.

¹³“You cannot serve two masters at the same time. You will hate one master and love the other. Or you will be loyal to one and not care about the other. You cannot serve God and Money¹ at the same time.”

God’s Law Cannot Be Changed
(Mt. 11:12–13)

¹⁴The Pharisees* were listening to all these things. The Pharisees criticized Jesus because they all loved money. ¹⁵Jesus said to them, “You make yourselves look good in front of people. But God knows what is really in your hearts. What people think is important is worth nothing to God.

¹⁶“Before John the Baptizer* came, people were taught the law of Moses* and the writings of the prophets.* But since the time of John, the Good News* about God’s kingdom* is being told. And everyone is trying hard to get into it. ¹⁷But even the smallest part of a letter in the law cannot be changed. It would be easier for heaven and earth to pass away.

Divorce and Remarriage

¹⁸“If a man divorces his wife and marries another woman, he is guilty of adultery.* And the man who marries a divorced woman is also guilty of adultery.”

The Rich Man and Lazarus

¹⁹Jesus said, “There was a rich man who always dressed in the finest clothes. He was so rich that he was able to enjoy all the best things every day. ²⁰There was also a very poor man named Lazarus. Lazarus’ body was covered with sores. He was often put by the rich man’s gate. ²¹Lazarus wanted only to eat the scraps of food left on the floor under the rich man’s table. And the dogs came and licked his sores.

²²“Later, Lazarus died. The angels took him and placed him in the arms of Abraham.* The rich

¹16.13 Mamona cuvânt arameic pentru bogății. ²16.22 sânul lui Avraam un loc unde mergeau, înainte de Cristos, sufletele dreptilor.

¹16:13 Money Or, mamona, an Aramaic word meaning “wealth.”

murit și el și a fost îngropat. ²³El a ajuns în Locuința morților și era în mari chinuri. Când și-a ridicat privirea, l-a văzut în depărtare pe Avraam și pe Lazăr alături de el. ²⁴Bogatul a strigat: «Părinte Avraam, ai milă de mine! Trimite-l pe Lazăr să-și înmoaie degetul în apă și să-mi răcorească limba, căci groaznic mă chinui în acest foc!» ²⁵Avraam a spus: «Fiule, amintește-ți că în timpul vieții tu ai primit lucrurile bune, pe când Lazăr le-a primit pe cele rele. Dar acum el este mângâiat, iar tu ești chinuit. ²⁶În plus, între noi și voi a fost pusă o mare prăpastie. Astfel, cei care ar vrea să treacă de aici la tine nu o pot face și nimeni de acolo nu poate trece aici.» ²⁷Bogatul a spus: «Părinte, atunci, te rog să-l trimiți pe Lazăr la casa tatălui meu. ²⁸Eu am cinci frați. Lasă-l pe Lazăr să le spună despre aceste lucruri, ca să nu ajungă și ei în acest loc de chin.» ²⁹Dar Avraam i-a spus: «Îi au pe Moise și pe profeți*. Să asculte de ei!» ³⁰Bogatul a spus: «Nu, părinte Avraam, ci dacă cineva dintre cei morți se va duce la ei, ei își vor schimba inima și viața.» ³¹Avraam i-a spus: «Dacă nu ascultă de Moise și de profeți, frații tăi nu vor crede nici chiar dacă ar învia cineva dintre cei morți.»“

Nu-i faceți pe alții să păcătuiască

(Mt. 18:6–7, 21–22; Mc. 9:42)

17 ¹Isus le-a spus ucenicilor Lui: „Vor veni cu siguranță lucruri care îi vor face pe oameni să păcătuiască. Dar vai de omul prin care vor veni! ²Ar fi mai bine pentru el să aibă o piatră de moară legată în jurul gâtului și să fie aruncat în mare, decât să facă pe unul dintre acești micuți să păcătuiască. ³Așa că, fiți atenți!

Dacă fratele tău păcătuiește, muștră-l. Dar dacă regretă, iartă-l. ⁴Dacă de șapte ori păcătuiește împotriva ta într-o zi și de șapte ori se întoarce la tine, în aceeași zi, și spune: «Îmi pare rău!», iartă-l.“

Credință cât sămânța de muștar

⁵Apostolii * I-au spus Domnului: „Mărește-ne credința!“

⁶Domnul a răspuns: „Dacă ați avea credință cât o sămânță de muștar, ați putea

man also died and was buried. ²³He was sent to the place of death¹ and was in great pain. He saw Abraham far away with Lazarus in his arms. ²⁴He called, ‘Father Abraham, have mercy on me! Send Lazarus to me so that he can dip his finger in water and cool my tongue. I am suffering in this fire!’

²⁵“But Abraham said, ‘My child, remember when you lived? You had all the good things in life. But Lazarus had nothing but problems. Now he is comforted here, and you are suffering. ²⁶Also, there is a big pit between you and us. No one can cross over to help you, and no one can come here from there.’

²⁷“The rich man said, ‘Then please, father Abraham, send Lazarus to my father’s house on earth. ²⁸I have five brothers. He could warn my brothers so that they will not come to this place of pain.’

²⁹“But Abraham said, ‘They have the law of Moses* and the writings of the prophets* to read; let them learn from that.’

³⁰“The rich man said, ‘No, father Abraham! But if someone came to them from the dead, then they would decide to change their lives.’

³¹“But Abraham said to him, ‘If your brothers won’t listen to Moses and the prophets, they won’t listen to someone who comes back from the dead.’”

Sin and Forgiveness

(Mt. 18:6–7, 21–22; Mk. 9:42)

17 ¹Jesus said to his followers, “Things will surely happen that will make people sin. But it will be very bad for anyone who makes this happen. ²It will be very bad for anyone who makes one of these little children sin. It would be better for them to have a millstone* tied around their neck and be drowned in the sea. ³So be careful!

“If your brother or sister in God’s family does something wrong, warn them. If they are sorry for what they did, forgive them. ⁴Even if they do something wrong to you seven times in one day, but they say they are sorry each time, you should forgive them.”

How Big Is Your Faith?

⁵The apostles* said to the Lord, “Give us more faith!”

⁶The Lord said, “If your faith is as big as a mustard* seed, you can say to this mulberry tree,

¹16:23 *place of death* Literally, “Hades.”

spune acestui pom: «Ieși din pământ și plantează-te în mare!», iar el v-ar asculta.

‘Dig yourself up and plant yourself in the ocean!’
And the tree will obey you.

Slujitori buni

⁷Să zicem că unul dintre voi are un slujitor care ară sau paște oile. Când se întoarce de la câmp, îi veți spune: «Vino și stai la masă!»? ⁸Mai degrabă îi veți spune: «Pregătește-mi cina! Pune-ți șorțul și servește-mă cât timp mănânc și beau! Apoi poți și tu să mănânci și să bei.» ⁹Îi mulțumești slujitorului tău că a făcut ceea ce i-ai spus? ¹⁰La fel este și cu voi. Când ați terminat de făcut tot ceea ce vi s-a cerut, ar trebui să spuneți: «Nu merităm mulțumiri speciale. Suntem slujitori și ne-am făcut doar datoria.»¹¹

Be Good Servants

⁷“Suppose one of you has a servant who has been working in the field, plowing or caring for the sheep. When he comes in from work, what would you say to him? Would you say, ‘Come in, sit right down and eat?’ ⁸Of course not! You would say to your servant, ‘Prepare something for me to eat. Then get ready and serve me. When I finish eating and drinking, then you can eat.’ ⁹The servant should not get any special thanks for doing his job. He is only doing what his master told him to do. ¹⁰It is the same with you. When you finish doing all that you are told to do, you should say, ‘We are not worthy of any special thanks. We have only done the work we should do.’”

Cei zece leproși

¹¹Isus călătorea spre Ierusalim și mergea de-a lungul hotarului dintre Samaria și Galileea. ¹²Când a intrat într-un sat, L-au întâmpinat zece oameni bolnavi de lepră. Ei stăteau la distanță ¹³și strigau tare: „Isuse, Stăpâne, fie-Ți milă de noi!”

Be Thankful

¹¹Jesus was traveling to Jerusalem. He went from Galilee to Samaria. ¹²He came into a small town, and ten men met him there. They did not come close to him, because they all had leprosy.* ¹³But the men shouted, “Jesus! Master! Please help us!”

¹⁴Când i-a văzut Isus, le-a spus: „Duceți-vă și arătați-vă preoților!”¹

¹⁴When Jesus saw the men, he said, “Go and show yourselves to the priests.”¹

În timp ce se duceau la preot, ei au fost vindecați. ¹⁵Unul dintre ei, când a văzut că a fost vindecat, s-a întors laudându-L cu voce tare pe Dumnezeu. ¹⁶El s-a aruncat la picioarele lui Isus și I-a mulțumit. Acest om era din Samaria. ¹⁷Isus i-a spus: „Nu au fost toți zece vindecați? Unde sunt ceilalți nouă? ¹⁸Nu s-a întors nici unul dintre ei să-L laude pe Dumnezeu? Doar acest om din Samaria?” ¹⁹Și Isus i-a spus: „Ridică-te și du-te! Credința ta te-a vindecat.”

While the ten men were going to the priests, they were healed. ¹⁵When one of them saw that he was healed, he went back to Jesus. He praised God loudly. ¹⁶He bowed down at Jesus’ feet and thanked him. (He was a Samaritan.*) ¹⁷Jesus said, “Ten men were healed; where are the other nine? ¹⁸This man is not even one of our people. Is he the only one who came back to give praise to God?” ¹⁹Then Jesus said to the man, “Stand up! You can go. You were healed because you believed.”

Venirea Împărăției lui Dumnezeu

(Mt. 24.23–28, 37–41)

²⁰Odată fariseii* L-au întrebat pe Isus când va veni Împărăția lui Dumnezeu.

The Coming of God’s Kingdom

(Mt. 24:23–28, 37–41)

²⁰Some of the Pharisees* asked Jesus, “When will God’s kingdom* come?”

El le-a răspuns: „Împărăția lui Dumnezeu nu vine într-un mod vizibil. ²¹Oamenii nu vor spune: «Este aici!» sau «Este acolo!», pentru că Împărăția lui Dumnezeu este în mijlocul vostru.”

Jesus answered, “God’s kingdom is coming, but not in a way that you can see it. ²¹People will not say, ‘Look, God’s kingdom is here!’ Or, ‘There it is!’ No, God’s kingdom is here with you.”²

²²Dar ucenicilor Lui le-a spus: „Va veni vremea când veți dori să vedeți una dintre

²²Then Jesus said to his followers, “The time will come when you will want very much to see

¹17.14 arătați-vă preoților Legea lui Moise stipula că un leproș trebuia să arate preotului că s-a vindecat.

¹17:14 show yourselves to the priests The law of Moses said a priest must decide when a person with leprosy was well. ²17:21 here with you Or, “inside you.”

zilele Fiului omului, dar nu veți putea. ²³Oamenii vă vor spune: «Este aici!» sau «Este acolo!» Să nu vă duceți și nici să nu-i urmați.

Întoarcerea lui Isus

²⁴Fiul omului* Se va întoarce. În ziua aceea, El va fi ca fulgerul care strălucește și luminează de la o margine la alta a cerului. ²⁵Dar mai întâi, El trebuie să sufere multe și să fie respins de oamenii acestei generații. ²⁶Așa cum a fost în vremea lui Noe, așa va fi și în zilele Fiului omului. ²⁷Pe vremea lui Noe, oamenii au mâncat, au băut, s-au însurat și s-au măritat până în ziua în care Noe a intrat în arcă. Apoi a venit potopul și i-a distrus pe toți. ²⁸Va fi la fel ca pe vremea lui Lot: oamenii mâncau, beau, cumpărau, vindeau, plantau și construiau, până în ziua plecării lui Lot. ²⁹Dar în ziua în care Lot a ieșit din Sodoma*, a plouat din cer foc și pucioasă și i-a distrus pe toți. ³⁰La fel va fi și în ziua în care Fiul omului Se va arăta din nou.

³¹În ziua aceea, dacă cineva este pe acoperiș, iar lucrurile sale sunt în casă, să nu coboare să le ia. Și dacă cineva este pe câmp, să nu se întoarcă acasă. ³²Amintiți-vă de soția lui Lot!. ³³Cine încearcă să-și salveze viața o va pierde. Iar cel care își pierde viața o va păstra. ³⁴Vă spun că, în ziua aceea, din doi oameni care vor fi în același pat, unul va fi luat, iar celălalt va fi lăsat. ³⁵Din două femei care macină împreună, una va fi luată, iar cealaltă va fi lăsată.“ [36]2

³⁷Ucenicii L-au întrebat: „Unde, Doamne?”

El le-a spus: „Unde este trupul mort, acolo se strâng vulturii.“

Pilda judecătorului nedrept

18 ¹Isus le-a spus ucenicilor o pildă pentru a-i învăța că trebuie să se roage mereu și să nu renunțe. ²El a spus: „Într-o cetate, trăia un judecător. El nu se temea de Dumnezeu și nu avea respect pentru oameni. ³În cetatea aceea era o văduvă care venea mereu la judecător și îi spunea: «Fă-mi dreptate față de omul care îmi face rău.» ⁴Mult timp judecătorul nu a vrut

one of the days of the Son of Man,* but you will not be able to. ²³People will say to you, ‘Look, there it is!’ or, ‘Look, here it is!’ Stay where you are; don’t go away and search.

When Jesus Comes Again

²⁴“When the Son of Man* comes again, you will know it. On that day he will shine like lightning flashes across the sky. ²⁵But first, the Son of Man must suffer many things. The people of today will refuse to accept him.

²⁶“When the Son of Man comes again, it will be the same as it was when Noah lived. ²⁷People were eating, drinking, and getting married even on the day when Noah entered the boat. Then the flood came and killed them all.

²⁸“It will be the same as during the time of Lot, when God destroyed Sodom.* Those people were eating, drinking, buying, selling, planting, and building houses for themselves. ²⁹They were doing these things even on the day when Lot left town. Then fire and sulfur rained down from the sky and killed them all. ³⁰This is exactly how it will be when the Son of Man comes again.

³¹“On that day if a man is on his roof, he will not have time to go inside and get his things. If a man is in the field, he cannot go back home. ³²Remember what happened to Lot’s wife!)

³³“Those who try to keep the life they have will lose it. But those who give up their life will save it. ³⁴That night there may be two people sleeping in one room. One will be taken and the other will be left. ³⁵There may be two women working together. One will be taken and the other will be left.” [36]2

³⁷The followers asked Jesus, “Where will this be, Lord?”

Jesus answered, “It’s like looking for a dead body: You will find it where the vultures* are gathering above.”

God Will Answer His People

18 ¹Then Jesus taught the followers that they should always pray and never lose hope. He used this story to teach them: ²“Once there was a judge in a town. He did not care about God. He also did not care what people thought about him. ³In that same town there was a woman whose husband had died. She came many times to this judge and said, ‘There is a man who is doing bad things to me. Give me my rights!’ ⁴But the

¹ 17:32 *soția lui Lot* Vezi Gen. 19:15-17, 26. ² 17:36 *versetul 36* Unele manuscrise adaugă versetul 36: „Doi bărbați vor fi pe același ogor. Unul va fi luat, iar celălalt va fi lăsat.”

¹ 17:32 *Lot’s wife* The story about Lot’s wife is found in Gen. 19:15-17, 26. ² 17:36 A few Greek copies add verse 36: “Two men will be in the same field. One man will be taken, but the other man will be left behind.”

să o ajute. Dar, până la urmă, el s-a gândit: «Nu mă tem de Dumnezeu și nu am respect pentru oameni. ⁵Dar pentru că această văduvă nu mă lasă în pace, îi voi face dreptate, ca să nu mai vină și să mă tot bată la cap.»⁴

⁶Apoi Domnul a spus: „Observați ce spune judecătorul nedrept? ⁷Și oare nu va face Dumnezeu dreptate oamenilor pe care i-a ales și care strigă către El zi și noapte? Dumnezeu nu va aștepta mult până să-i ajute. ⁸Vă spun că El va avea grijă să li se facă repede dreptate. Dar când va veni Fiul omului*, va găsi oare pe pământ oameni care cred în El?”

Pilda vameșului și a fariseului

⁹Erau acolo oameni care se considerau drepti și se uitau de sus la toți ceilalți. Isus le-a spus următoarea pildă: ¹⁰„Doi oameni s-au dus la Templu* să se roage. Unul era fariseu, iar celălalt era vameș. ¹¹Fariseul stătea deoparte și se ruga astfel: «Dumnezeule, îți mulțumesc că nu sunt ca alți oameni care fură, înșală, comit adulter, și nici chiar ca acest vameș. ¹²Țin post* de două ori pe săptămână și dau a zecea parte din tot ce câștig.»

¹³Dar vameșul stătea la distanță și nici măcar nu-și ridica ochii spre cer. El se bătea în piept și spunea: «Dumnezeule, ai milă de mine, păcătosul!» ¹⁴Vă spun că omul acesta, și nu fariseul, a plecat acasă îndreptățit înaintea lui Dumnezeu. Pentru că oricine se va înălța va fi smerit. Dar cel ce se smerește va fi înălțat.“

Copilașii

(Mt. 19:13–15; Mc. 10:13–16)

¹⁵La Isus au fost aduși niște copilași pentru ca El să-i atingă. Când au văzut ucenicii acest lucru, i-au certat pe aceia care îi aduceau. ¹⁶Dar Isus i-a chemat pe copilași la El și a spus: „Lăsați copilașii să vină la Mine! Nu-i opriți, căci Împărăția lui Dumnezeu este a unora ca ei! ¹⁷Vă spun adevărul: cine nu primește Împărăția lui Dumnezeu ca un copilaș nu va intra în ea.“

judge did not want to help the woman. After a long time, the judge thought to himself, ‘I don’t care about God. And I don’t care about what people think. ⁵But this woman is bothering me. If I give her what she wants, then she will leave me alone. But if I don’t give her what she wants, she will bother me until I am sick.’”

⁶The Lord said, “Listen, there is meaning in what the bad judge said. ⁷God’s people shout to him night and day, and he will always give them what is right. He will not be slow to answer them. ⁸I tell you, God will help his people quickly. But when the Son of Man* comes again, will he find people on earth who believe in him?”

Being Right With God

⁹There were some people who thought that they were very good. They acted like they were better than others. Jesus used this story to teach them: ¹⁰“One time there was a Pharisee* and a tax collector.* One day they both went to the Temple* to pray. ¹¹The Pharisee stood alone, away from the tax collector. When the Pharisee prayed, he said, ‘O God, I thank you that I am not as bad as other people. I am not like men who steal, cheat, or commit adultery.* I thank you that I am better than this tax collector. ¹²I fast* twice a week, and I give one-tenth of everything I get!’

¹³“The tax collector stood alone too. But when he prayed, he would not even look up to heaven. He felt very humble before God. He said, ‘O God, have mercy on me. I am a sinner!’ ¹⁴I tell you, when this man finished his prayer and went home, he was right with God. But the Pharisee, who felt that he was better than others, was not right with God. People who make themselves important will be made humble. But those who make themselves humble will be made important.”

Jesus Welcomes Children

(Mt. 19:13–15; Mk. 10:13–16)

¹⁵Some people brought their small children to Jesus so that he could lay his hands on them to bless them. But when the followers saw this, they told the people not to do this. ¹⁶But Jesus called the little children to him and said to his followers, “Let the little children come to me. Don’t stop them, because God’s kingdom* belongs to people who are like these little children. ¹⁷The truth is, you must accept God’s kingdom like a little child accepts things, or you will never enter it.”

Un om bogat*(Mt. 19.16–30; Mc. 10.17–31)*

¹⁸Un conducător iudeu L-a întrebat: „Bunule învățător, ce trebuie să fac pentru a moșteni viața eternă?”

¹⁹Isus i-a spus: „De ce Mă numești bun? Nimeni nu este bun în afară de Dumnezeu. ²⁰Știi poruncile lui Dumnezeu: «Să nu comiți adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu depui mărturie mincinoasă, să-i respecti pe tatăl tău și pe mama ta.»¹”

²¹Conducătorul iudeu a spus: „Am ascultat de aceste porunci de când eram copil.”

²²Când a auzit Isus acest lucru, i-a spus: „Mai trebuie să faci un lucru: vinde tot ce ai și împarte banii la săraci. Atunci vei avea o comoară în ceruri. Apoi vino și urmează-Mă!” ²³Când a auzit acestea, omul s-a întristat pentru că era foarte bogat.

²⁴Când Isus l-a văzut întristat, a spus: „Va fi foarte greu pentru oamenii bogați să intre în Împărăția lui Dumnezeu! ²⁵Va fi mai ușor pentru o cămilă să treacă prin urechea acului decât pentru un bogat să intre în Împărăția lui Dumnezeu.”

Cine poate fi mântuit

²⁶Oamenii care au auzit aceste lucruri au spus: „Atunci cine poate fi mântuit?”

²⁷Isus a spus: „Dumnezeu poate face lucruri care pentru oameni sunt imposibile.”

²⁸Atunci Petru a spus: „Iată, noi am lăsat tot ce aveam și Te-am urmat!”

²⁹Isus le-a spus: „Vă spun adevărul: tuturor celor care și-au lăsat casa, soția, frații, părinții sau copiii pentru Împărăția lui Dumnezeu, ³⁰li se va înapoia cu mult mai mult în viața aceasta. Iar în veacul ce va veni, vor trăi cu Dumnezeu pentru totdeauna.”

Isus vorbește despre moartea și învierea Sa*(Mt. 20.17–19; Mc. 10.32–34)*

³¹Isus i-a luat deoparte pe cei doisprezece și le-a spus: „Iată că mergem la Ierusalim și tot ce a fost scris de profeți* despre Fiul omului* se va întâmpla! ³²Da, El va fi dat pe mâna neevreilor. Ei își vor bate joc de El, Îl vor insulta și Îl vor scuipa. ³³Îl vor biciui și Îl vor omorî. Dar în a treia zi va învia.” ³⁴Ucenicii nu au înțeles nici unul

A Rich Man Refuses to Follow Jesus*(Mt. 19:16–30; Mk. 10:17–31)*

¹⁸A religious leader asked Jesus, “Good teacher, what must I do to get eternal life?”

¹⁹Jesus said to him, “Why do you call me good? Only God is good. ²⁰And you know his commands: ‘You must not commit adultery,* you must not murder anyone, you must not steal, you must not tell lies about others, you must respect your father and mother . . .’¹”

²¹But the leader said, “I have obeyed all these commands since I was a boy.”

²²When Jesus heard this, he said to the leader, “But there is still one thing you need to do. Sell everything you have and give the money to those who are poor. You will have riches in heaven. Then come and follow me.” ²³But when the man heard Jesus tell him to give away his money, he was sad. He didn’t want to do this, because he was very rich.

²⁴When Jesus saw that the man was sad, he said, “It will be very hard for rich people to enter God’s kingdom.* ²⁵It is easier for a camel to go through the eye of a needle than for a rich person to enter God’s kingdom.”

Who Can Be Saved?

²⁶When the people heard this, they said, “Then who can be saved?”

²⁷Jesus answered, “God can do things that are not possible for people to do.”

²⁸Peter said, “Look, we left everything we had and followed you.”

²⁹Jesus said, “I can promise that everyone who has left their home, wife, brothers, parents, or children for God’s kingdom* ³⁰will get much more than they left. They will get many times more in this life. And in the world that is coming they will get the reward of eternal life.”

Jesus Talks Again About His Death*(Mt. 20:17–19; Mk. 10:32–34)*

³¹Then Jesus talked to the twelve apostles* alone. He said to them, “Listen, we are going to Jerusalem. Everything that God told the prophets* to write about the Son of Man* will happen. ³²His people will turn against him and hand him over to the foreigners, who will laugh at him, insult him, and spit on him. ³³They will beat him with whips and then kill him. But on the third day after his death, he will rise to life again.” ³⁴The apostles

¹18:20 Citat din Ex. 20.12–16; Dt. 5.16–20.¹18:20 Quote from Ex. 20:12–16; Deut. 5:16–20.

dintre aceste lucruri. Înțelesul lor le era ascuns și nu știau despre ce vorbea Isus.

Vindecarea unui orb la Ierihon

(Mt. 20.29–34; Mc. 10.46–52)

³⁵În timp ce Isus Se apropia de Ierihon, un om orb stătea lângă drum și cerșea. ³⁶Când orbul a auzit mulțimea trecând, a întrebat ce se întâmplă.

³⁷I s-a spus că trecea Isus din Nazaret.

³⁸El a strigat: „Isuse, Fiul lui David*, ai milă de mine!”

³⁹Cei ce mergeau înainte i-au spus să tacă, dar el striga și mai tare: „Fiul lui David, ai milă de mine!”

⁴⁰Isus S-a oprit și a poruncit ca orbul să fie adus la El. Când acesta s-a apropiat, Isus l-a întrebat: ⁴¹„Ce vrei să fac pentru tine?”

Omul a răspuns: „Doamne, vreau să-mi recapăt vederea!”

⁴²Isus i-a spus: „Recapătă-ți vederea! Credința ta te-a vindecat.”

⁴³Imediat omul a putut să vadă. El L-a urmat pe Isus, laudând pe Dumnezeu. Toți oamenii au văzut acest lucru și L-au laudat și ei pe Dumnezeu.

Zacheu

19 ¹Isus a intrat în Ierihon și a trecut prin cetate. ²Acolo se afla un om pe nume Zacheu. El era șeful vameșilor* și era un om bogat. ³Zacheu încerca să vadă cine era Isus. Dar fiindcă era foarte mic de statură, nu putea să vadă din cauza mulțimii. ⁴Atunci el a alergat înaintea tuturor și s-a urcat într-un smochin. El știa că Isus urma să treacă pe acolo și vroia să-L vadă. ⁵Când a ajuns Isus acolo, Și-a ridicat ochii și i-a spus lui Zacheu: „Zachee, coboară repede! Astăzi trebuie să rămân în casa ta!”

⁶Zacheu s-a grăbit să coboare și L-a primit cu bucurie. ⁷Toți oamenii au văzut lucrul acesta și au început să spună nemulțumiți: „S-a dus să stea în casa unui păcătos!”

⁸Dar Zacheu s-a ridicat și a spus: „Doamne, iată: voi da săracilor jumătate din tot ce am. Și dacă am înșelat pe cineva cu ceva îi voi da înapoi de patru ori mai mult.”

⁹Isus a spus: „Acest om este și el un fiu al lui Avraam. Astăzi a venit mântuirea în casa

tried to understand this, but they could not; the meaning was hidden from them.

Jesus Heals a Blind Man

(Mt. 20:29–34; Mk. 10:46–52)

³⁵Jesus came near the city of Jericho. There was a blind man sitting beside the road. He was begging people for money. ³⁶When he heard the people coming down the road, he asked, “What is happening?”

³⁷They told him, “Jesus, the one from Nazareth, is coming here.”

³⁸The blind man was excited and said, “Jesus, Son of David,* please help me!”

³⁹The people who were in front, leading the group, criticized the blind man. They told him to be quiet. But he shouted more and more, “Son of David, please help me!”

⁴⁰Jesus stopped there and said, “Bring that man to me!” When he came close, Jesus asked him, ⁴¹“What do you want me to do for you?”

He said, “Lord, I want to see again.”

⁴²Jesus said to him, “You can see now. You are healed because you believed.”

⁴³Then the man was able to see. He followed Jesus, thanking God. Everyone who saw this praised God for what happened.

Zacchaeus

19 ¹Jesus was going through the city of Jericho. ²In Jericho there was a man named Zacchaeus. He was a wealthy, very important tax collector.* ³He wanted to see who Jesus was. There were many others who wanted to see Jesus too. Zacchaeus was too short to see above the people. ⁴So he ran to a place where he knew Jesus would come. Then he climbed a sycamore tree so he could see him.

⁵When Jesus came to where Zacchaeus was, he looked up and saw him in the tree. Jesus said, “Zacchaeus, hurry! Come down! I must stay at your house today.”

⁶Zacchaeus hurried and came down. He was happy to have Jesus in his house. ⁷Everyone saw this. They began to complain, “Look at the kind of man Jesus is staying with. Zacchaeus is a sinner!”

⁸Zacchaeus said to the Lord, “I want to do good. I will give half of my money to the poor. If I have cheated anyone, I will pay them back four times more.”

⁹Jesus said, “Today is the day for this family to be saved from sin. Yes, even this tax collector is

aceasta. ¹⁰Căci Fiul omului* a venit să-i caute și să-i mântuiască pe cei pierduți.“

Folosirea lucrurilor încredințate

de Dumnezeu

(Mt. 25.14–30)

¹¹În timp ce ei ascultau toate acestea, fiindcă Isus Se apropia de Ierusalim și oamenii credeau că Împărăția lui Dumnezeu urma să apară chiar atunci, Isus a continuat cu o pildă. ¹²El a spus: „Un om de neam nobil s-a dus într-o țară îndepărtată pentru a fi numit ca rege, după care urma să se întoarcă în țara sa. ¹³El și-a chemat cei zece slujitori și a dat fiecăruia câte o sumă de bani¹ și le-a spus: «Faceți negoț cu acești bani până mă întorc.» ¹⁴Dar concetățenii săi îl urau. Ei au trimis un grup de oameni după el ca să spună: «Nu mai vrem ca acest om să domnească peste noi!»

¹⁵Dar omul a fost numit rege, apoi s-a întors acasă. Atunci el a trimis după slujitorii cărora le dăduse banii, ca să afle ce profit au avut. ¹⁶Primul a venit și a spus: «Stăpâne, cu punga de bani pe care mi-ai dat-o, am câștigat de zece ori mai mult.» ¹⁷Stăpânul i-a spus: «Foarte bine, slujitor bun! Ai fost demn de încredere și când ai avut puțin și de aceea îți voi da autoritate peste zece cetăți.» ¹⁸Apoi cel de-al doilea slujitor a venit și a spus: «Stăpâne, cu punga de bani de la tine am câștigat de cinci ori mai mult.» ¹⁹Acestuia, el i-a spus: «Vei conduce cinci cetăți.» ²⁰Apoi alt slujitor a venit și a spus: «Stăpâne, iată banii tăi. I-am pus deoparte într-o batistă. ²¹Știu că ești un om aspru și mi-a fost teamă de tine. Vrei să ieși de unde nu ai pus și să seceri ce nu ai semănat.» ²²Stăpânul i-a răspuns: «Slujitor rău, te voi judeca după propriile tale cuvinte. Știai că sunt un om aspru, că iau de unde nu pun și secer ce nu am semănat. ²³Atunci de ce nu mi-ai pus banii la bancă? Dacă ai fi făcut-o, i-aș fi luat cu dobândă.» ²⁴Apoi le-a spus celor care stăteau lângă el: «Luați-i banii și dați-i celui care a câștigat zece pungi de bani.» ²⁵Ei i-au răspuns: «Stăpâne, acela are deja zece pungi de bani!»

one of God's chosen people.¹ ¹⁰The Son of Man* came to find lost people and save them.”

Use What God Gives You

(Mt. 25:14–30)

¹¹Jesus traveled closer to Jerusalem. Some of the people thought that God's kingdom* would come soon. ¹²Jesus knew the people thought this, so he told them this story: “A very important man was preparing to go to a country far away to be made a king. Then the man planned to return home and rule his people. ¹³So he called ten of his servants together. He gave a bag of money² to each servant. He said, ‘Do business with this money until I come back.’ ¹⁴But the people in the kingdom hated the man. They sent a group to follow him to the other country. There they said, ‘We don't want this man to be our king.’

¹⁵“But the man was made king. When he came home, he said, ‘Call those servants who have my money. I want to know how much more money they earned with it.’ ¹⁶The first servant came and said, ‘Sir, I earned ten bags of money with the one bag you gave me.’ ¹⁷The king said to the servant, ‘Fine! You are a good servant. I see that I can trust you with small things. So now I will let you rule over ten of my cities.’

¹⁸“The second servant said, ‘Sir, with your one bag of money I earned five bags.’ ¹⁹The king said to this servant, ‘You can rule over five cities.’

²⁰“Then another servant came in. The servant said to the king, ‘Sir, here is your bag of money. I wrapped it in a piece of cloth and hid it. ²¹I was afraid of you because you are a hard man. You even take money that you didn't earn and gather food that you didn't grow.’

²²“Then the king said to the servant, ‘You bad servant! I will use your own words to condemn you. You said that I am a hard man. You said that I even take money that I didn't earn and gather food that I didn't grow. ²³If that is true, you should have put my money in the bank. Then, when I came back, my money would have earned some interest.’ ²⁴Then the king said to the men who were watching, ‘Take the bag of money away from this servant and give it to the servant who earned ten bags of money.’

²⁵“The men said to the king, ‘But sir, that servant already has ten bags of money.’

¹19.13 *sumă de bani* lit. mină; echivalentul salariului pe trei luni al unui lucrător.

¹19:9 *one of God's chosen people* Literally, “a son of Abraham.”

²19:13 *bag of money* One bag of money was a Greek *mina*, enough to pay a person for working three months. Also in verses 16, 18, 20, 24, 25.

²⁶Stăpânul a spus: «Vă spun că acela care folosește ceea ce are va primi mai mult; dar de la acela care nu folosește ceea ce are va fi luat și ce are. ²⁷Și unde sunt dușmanii mei, care nu vroiau să domnesc peste ei? Aduceți-i aici și omorâți-i în fața mea!»

Intrarea lui Isus în Ierusalim

(Mt. 21:1–11; Mc. 11:1–11; Ioan 12:12–19)

²⁸După ce a spus aceste lucruri, Isus Și-a continuat drumul spre Ierusalim. ²⁹El a ajuns aproape de Betfaghe și Betania, la muntele numit Muntele Măslinilor*. Atunci a trimis doi dintre ucenicii Lui, spunându-le: ³⁰„Să mergeți în satul dinaintea voastră. Când veți intra în el, veți găsi un măgăruș care nu a fost încălecat vreodată. Dezlegați-l și aduceți-l aici! ³¹Și dacă vă întreabă cineva de ce îl dezlegați, să răspundeți: «Domnul are nevoie de el!»»

³²Ucenicii s-au dus și au găsit totul așa cum le spusese Isus. ³³În timp ce dezlegau măgărușul, stăpânii lui le-au spus: „De ce dezlegați măgărușul?”

³⁴Ei au răspuns: „Domnul are nevoie de el!” ³⁵Și l-au adus la Isus. Ucenicii și-au pus apoi hainele pe spatele măgărușului și l-au suit pe Isus deasupra. ³⁶În timp ce El mergea, oamenii își așterneau hainele pe drum înaintea lui Isus.

³⁷Isus Se apropia de Ierusalim. Când se afla pe panta Muntelui Măslinilor, toată mulțimea ucenicilor a început să-L laude pe Dumnezeu cu voce tare. Ei erau plini de bucurie și Îl laudau pe Dumnezeu pentru toate minunile pe care le văzuseră.

³⁸Ei spuneau: „Bindecuvântat este Împăratul care vine în Numele Domnului! Pace în ceruri și slavă lui Dumnezeu!” ³⁹Unii dintre fariseii* din mulțime l-au spus lui Isus: „Învățătorule, spune ucenicilor Tăi să nu mai zică aceste lucruri!”

⁴⁰Isus a răspuns: „Vă spun că aceste lucruri trebuie spuse. Dacă ucenicii Mei nu le-ar spune, pietrele le-ar striga.”

Isus plânge pentru Ierusalim

⁴¹Când s-a apropiat Isus de Ierusalim, a văzut cetatea și a plâns pentru ea. ⁴²El a spus: „Ierusalime, Mi-aș dori să știi astăzi ce ți-ar aduce pace; dar acest lucru îți este ascuns. ⁴³Va veni o vreme când dușmanii tăi vor construi un zid în jurul tău ca să te atace.

²⁶“The king said, ‘People who use what they have will get more. But those who do not use what they have will have everything taken away from them. ²⁷Now where are my enemies? Where are the people who did not want me to be king? Bring my enemies here and kill them. I will watch them die.’”

Jesus Enters Jerusalem Like a King

(Mt. 21:1–11; Mk. 11:1–11; Jn. 12:12–19)

²⁸After Jesus said these things, he continued traveling toward Jerusalem. ²⁹He came near Bethphage and Bethany, towns near the hill called the Mount of Olives.* He sent out two of his followers. ³⁰He said, “Go into the town you can see there. When you enter the town, you will find a young donkey tied there that no one has ever ridden. Untie it, and bring it here to me. ³¹If anyone asks you why you are taking the donkey, you should say, ‘The Master needs it.’”

³²The two followers went into town. They found the donkey exactly like Jesus told them. ³³They untied it, but its owners came out. They said to the followers, “Why are you untying our donkey?”

³⁴The followers answered, “The Master needs it.” ³⁵So the followers brought the donkey to Jesus. They put their coats on its back. Then they put Jesus on the donkey. ³⁶He rode along the road toward Jerusalem. The followers spread their coats on the road before him.

³⁷Jesus was coming close to Jerusalem. He was already near the bottom of the Mount of Olives. The whole group of followers was happy. They were very excited and praised God. They thanked God for all the powerful things they had seen. ³⁸They said,

“‘Welcome! God bless the king who comes in the name of the Lord.’ *Psalm 118:26*

Peace in heaven and glory* to God!”

³⁹Some of the Pharisees* said to Jesus, “Teacher, tell your followers not to say these things.”

⁴⁰But Jesus answered, “I tell you, if my followers didn’t say them, these stones would shout them.”

Jesus Cries for Jerusalem

⁴¹Jesus came near Jerusalem. Looking at the city, he began to cry for it ⁴²and said, “I wish you knew today what would bring you peace. But it is hidden from you now. ⁴³A time is coming when your enemies will build a wall around you and

Ei te vor înconjura și te vor apăsa din toate părțile. ⁴⁴Te vor zdrobi, pe tine și pe oamenii tăi. Ei nu vor lăsa în clădirile tale piatră peste piatră, pentru că nu ai știut timpul venirii lui Dumnezeu pentru mântuirea ta.“

Isus în Templu

(Mt. 21.12–17; Mc. 11.15–19; Ioan 2.13–22)

⁴⁵Isus a intrat în Templu*. El a început să-i scoată afară pe cei care vindeau acolo. ⁴⁶El le-a spus: „În Scripturi, este scris: «Casa Mea va fi o casă de rugăciune!»¹ Dar voi ați făcut din ea o ascunzătoare de tâlhari!“²

⁴⁷Isus îi învăța pe oameni în Templu în fiecare zi. Conducătorii preoților, învățătorii Legii și oamenii de frunte ai poporului încercau să găsească o cale de a-L omorî. ⁴⁸Dar ei nu știau cum L-ar putea omorî, pentru că oamenii erau foarte atenți la ce spunea Isus.

Autoritatea lui Isus

(Mt. 21.23–27; Mc. 11.27–33)

20 ¹Odată Isus se afla în Templu* unde îi învăța pe oameni și le spunea Vestea Bună*. Conducătorii preoților și învățătorii Legii, împreună cu bătrânii conducători iudei au venit la El. ²Ei I-au spus: „Spune-ne cu ce autoritate faci aceste lucruri! Și cine Ți-a dat această autoritate?“

³Isus le-a răspuns: „Vă voi pune și eu o întrebare. Răspundeți-Mi: ⁴botezul* cu care boteza Ioan era de la Dumnezeu sau de la oameni?“

⁵Preoții, învățătorii Legii și conducătorii iudei au discutat între ei și au spus: „Dacă răspundem: «De la Dumnezeu», Isus va spune: «De ce nu l-ați crezut?» ⁶Dar dacă răspundem: «De la oameni», oamenii ne vor omorî cu pietre, pentru că ei sunt siguri că Ioan a fost un profet*.“ ⁷Așa că ei au răspuns că nu știu de unde era botezul lui Ioan.

⁸Atunci Isus le-a spus: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce autoritate fac aceste lucruri.“

Pilda viticultorilor

(Mt. 21.33–46; Mc. 12.1–12)

⁹Apoi Isus a început să spună oamenilor această pildă: „Un om a plantat o vie. El a dat-o în arendă unor viticultori și a plecat din țară pentru mult timp. ¹⁰Când a venit timpul pentru strânsul strugurilor, omul a trimis un slujitor la viticultori ca să ia din rodul viei. Dar arendașii l-au bătut pe

hold you in on all sides. ⁴⁴They will destroy you and all your people. Not one stone of your buildings will stay on top of another. All this will happen because you did not know the time when God came to save you.”

Jesus Goes to the Temple

(Mt. 21:12–17; Mk. 11:15–19; Jn. 2:13–22)

⁴⁵Jesus went into the Temple* area. He began to throw out the people who were selling things there. ⁴⁶He said, “The Scriptures* say, ‘My house will be a house of prayer.’¹ But you have changed it into a ‘hiding place for thieves.’²”

⁴⁷Jesus taught the people in the Temple area every day. The leading priests, the teachers of the law, and some of the leaders of the people wanted to kill him. ⁴⁸But they did not know how they could do it, because everyone was listening to him. The people were very interested in what Jesus said.

Jewish Leaders Doubt Jesus’ Authority

(Mt. 21:23–27; Mk. 11:27–33)

20 ¹One day Jesus was in the Temple* area teaching the people. He was telling them the Good News.* The leading priests, teachers of the law, and older Jewish leaders came to talk to Jesus. ²They said, “Tell us what authority you have to do these things. Who gave you this authority?”

³Jesus answered, “I will ask you a question too. Tell me: ⁴When John* baptized* people, did his authority come from God or was it only from other people?”

⁵The priests, the teachers of the law, and the Jewish leaders all talked about this. They said to each other, “If we answer, ‘John’s baptism was from God,’ then he will say, ‘Then why did you not believe John?’ ⁶But if we say that John’s baptism was from someone else, the people will stone us to death. They all believe that John was a prophet.*” ⁷So they answered, “We don’t know the answer.”

⁸So Jesus said to them, “Then I will not tell you what authority I use to do these things.”

God Sends His Son

(Mt 21:33–46; Mk. 12:1–12)

⁹Then Jesus told the people this story: “A man planted a vineyard.* He leased the land to some farmers. Then he went away for a long time. ¹⁰Later, it was time for the grapes to be picked. So the man sent a servant to those farmers so that they would give him his share of the grapes. But they beat the servant and sent him away with

¹19.46 Citat din Is. 56:7. ²19.46 Citat din Ier. 7:11.

¹19:46 Quote from Isa. 56:7. ²19:46 Quote from Jer. 7:11.

slujitor și l-au trimis înapoi fără nimic. ¹¹Atunci omul a trimis un alt slujitor. Dar ei l-au bătut și pe acesta, s-au purtat urât cu el și l-au trimis înapoi fără nimic. ¹²Omul a continuat și a trimis un al treilea slujitor. Dar viticultorii l-au rănit și pe el și l-au trimis înapoi fără nimic. ¹³Atunci proprietarul viei a spus: «Ce să fac? Îl voi trimite chiar pe fiul meu iubit. Poate vor avea respect pentru el.» ¹⁴Dar când viticultorii l-au văzut pe fiu, au vorbit între ei și au spus: «El este moștenitorul viei. Să-l omorâm și atunci moștenirea va fi a noastră!» ¹⁵Și l-au scos pe fiu afară din vie și l-au omorât.

Ce va face acum proprietarul viei? ¹⁶Va veni și îi va omorî pe acei viticultori și va încredința via altora.“

Când au auzit oamenii această istorisire, au spus: „Să nu se întâmple una ca asta!“ ¹⁷Dar Isus S-a uitat la ei și a spus: „Atunci care este înțelesul acestui verset din Scripturi:

«Piatra care a fost refuzată de zidari
a ajuns să fie pusă în capul unghiului?»

Psalmul 118:22

¹⁸Oricine va cădea pe piatra aceasta va fi rupt în bucăți. Și acela peste care va cădea ea va fi zdrobit!“

¹⁹Învățătorii Legii și conducătorii preoților încercau să găsească o cale de a-L aresta pe Isus chiar atunci, dar se temeau de oameni. Ei căutau să-L prindă pe Isus pentru că știau că spusese pilda aceasta împotriva lor.

Taxa pentru Cezar

(Mt. 22:15–22; Mc. 12:13–17)

²⁰Deci Îl urmăreau cu atenție. Ei au trimis niște iscoade, oameni care se prefăceau a fi sinceri, pentru a-L prinde pe Isus spunând ceva greșit. Atunci ei ar fi putut să-L dea pe mâna guvernatorului, care avea putere și autoritate. ²¹Acești oameni L-au întrebat: „Învățătorule, știm că ce spui și ce ne înveți este adevărat. Știm că-i tratezi la fel pe toți oamenii și că-i înveți adevărul despre calea lui Dumnezeu. ²²Este bine să plătim taxe Cezarului* sau nu?“

²³Isus a înțeles intențiile lor rele. Și le-a răspuns: ²⁴„Arătați-Mi o monedă de argint*. A cui față și al cui nume sunt pe monedă?“

„Ale Cezarului“, au răspuns ei.

nothing. ¹¹So the man sent another servant. They beat this servant too and showed no respect for him. They sent the servant away with nothing.

¹²So the man sent a third servant to the farmers. They hurt this servant badly and threw him out.

¹³“The owner of the vineyard said, ‘What will I do now? I will send my son. I love my son very much. Maybe the farmers will respect my son.’

¹⁴When the farmers saw the son, they said to each other, ‘This is the owner’s son. This vineyard will be his. If we kill him, it will be ours.’ ¹⁵So the farmers threw the son out of the vineyard and killed him.

“What will the owner of the vineyard do? ¹⁶He will come and kill those farmers. Then he will lease the land to some other farmers.”

When the people heard this story, they said, “This should never happen!” ¹⁷But Jesus looked into their eyes and said, “Then what does this verse mean:

‘The stone that the builders refused
to accept became the cornerstone*?’

Psalm 118:22

¹⁸Everyone who falls on that stone will be broken. If that stone falls on you, it will crush you!”

¹⁹The teachers of the law and the leading priests heard this story that Jesus told. They knew it was about them. So they wanted to arrest Jesus right then, but they were afraid of what the people would do.

The Jewish Leaders Try to Trick Jesus

(Mt. 22:15–22; Mk. 12:13–17)

²⁰So the Jewish leaders waited for the right time to get Jesus. They sent some men to him, who pretended to be sincere. They wanted to find something wrong with what Jesus said. (If they found something wrong, then they could hand him over to the governor, who had the authority to arrest him.)

²¹So the men said to Jesus, “Teacher, we know that what you say and teach is true. It doesn’t matter who is listening—you teach the same to all people. You always teach the truth about God’s way. ²²Tell us, is it right for us to pay taxes to Caesar* or not?”

²³But Jesus knew that these men were trying to trick him. He said to them, ²⁴“Show me a silver coin.* Whose name and whose picture are on it?”

They said, “Caesar’s.”

²⁵Atunci Isus le-a spus: „Dați Cezarului ce este al Cezarului și dați-I lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.“

²⁶Ei au fost uimiți de răspunsul înțelept al lui Isus și au tăcut. Ei nu au putut să-L prindă pe Isus spunând ceva greșit în public.

Despre înviere

(Mt. 22:23–33; Mc. 12:18–27)

²⁷Câțiva dintre saducheii* au venit la Isus (saducheii nu cred că există înviere). Ei L-au întrebat: ²⁸„Învățătorule, Moise ne-a scris în Lege o poruncă: dacă un bărbat însurat, dar care nu a avut copii, moare, fratele lui trebuie să se însoare cu soția acestuia și să aibă copii pentru fratele său mort.¹ ²⁹Au fost cândva șapte frați. Primul s-a căsătorit și a murit fără să aibă copii. ³⁰Atunci cel de-al doilea s-a căsătorit cu văduva, dar a murit fără să aibă copii. ³¹Apoi cel de-al treilea frate s-a căsătorit cu ea, dar a murit și el. La fel s-a întâmplat cu toți cei șapte frați. Ei au murit fără să aibă copii. ³²În cele din urmă, a murit și femeia. ³³Dacă a fost măritată cu toți șapte, a cui soție va fi ea la înviere?“

³⁴Atunci Isus le-a spus: „Oamenii de azi se însoară și se mărită. ³⁵Însă cei care vor fi considerați demni de a lua parte la învierea dintre cei morți și să trăiască în veacul următor nu se vor însura, nici nu se vor mărita; ³⁶și nu vor mai putea muri, pentru că vor fi ca îngerii. Ei sunt fii ai lui Dumnezeu pentru că au fost înviați. ³⁷Chiar Moise a arătat că morții învie. Când a scris despre rugul aprins², el a spus că Domnul este «Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov.» ³⁸Dumnezeu nu este Dumnezeul celor morți, ci este Dumnezeul celor vii, căci pentru El ei sunt în viață.“

³⁹Câțiva dintre învățătorii Legii au spus: „Învățătorule, bine ai spus!“ ⁴⁰Și nimeni nu îndrăznește să-I mai pună vreo întrebare.

Al cui fiu este Cristosul

(Mt. 22:41–46; Mc. 12:35–37)

⁴¹Dar Isus le-a spus: „De ce spun oamenii că Cristos* este fiul lui David? ⁴²Căci însuși David, în cartea Psalmilor, spune:

²⁵He said to them, “Then give to Caesar what belongs to Caesar, and give to God what belongs to God.”

²⁶The men were amazed at his wise answer. They could say nothing. They were not able to trick Jesus there in front of the people. He said nothing they could use against him.

Some Sadducees Try to Trick Jesus

(Mt. 22:23–33; Mk. 12:18–27)

²⁷Some Sadducees* came to Jesus. (Sadducees believe that people will not rise from death.) They asked him, ²⁸“Teacher, Moses* wrote that if a married man dies without having children, his brother must marry his widow. Then they will have children for the dead brother.¹ ²⁹One time there were seven brothers. The first brother married a woman, but died. He had no children. ³⁰Then the second brother married the woman, and he died. ³¹And the third brother married the woman, and he died. The same thing happened with all the other brothers. They all died and had no children. ³²The woman was the last to die. ³³But all seven brothers married her. So when people rise from death, whose wife will this woman be?“

³⁴Jesus said to the Sadducees, “On earth, people marry each other. ³⁵Some people will be worthy to be raised from death and live again after this life. In that life they will not marry. ³⁶In that life people are like angels and cannot die. They are children of God, because they have been raised from death. ³⁷Moses clearly showed that people are raised from death. When Moses wrote about the burning bush,² he said that the Lord is ‘the God of Abraham,* the God of Isaac,* and the God of Jacob.’³ ³⁸So they were not still dead, because he is the God only of living people. Yes, to God they are all still living.”

³⁹Some of the teachers of the law said, “Teacher, your answer was very good.” ⁴⁰No one was brave enough to ask him another question.

Is the Christ David’s Son or David’s Lord?

(Mt. 22:41–46; Mk. 12:35–37)

⁴¹Then Jesus said, “Why do people say that the Christ* is the Son of David*? ⁴²In the book of Psalms, David* himself says,

¹20:28 dacă ... mort. Vezi Dt. 25:5, 6. ²20:37 rugul aprins Vezi Ex. 3:1–12.

¹20:28 if ... dead brother See Deut. 25:5, 6. ²20:37 burning bush See Ex. 3:1–12. ³20:37 ‘the God of ... Jacob’ Words taken from Ex. 3:6.

«Domnul a spus Domnului meu:
Stai la dreapta Mea
43 până îi voi pune pe dușmanii Tăi la
picioarele Tale.» *Psalmul 110.1*

44Deci David Îl numește «Domn». Atunci cum poate Cristos să fie fiul lui David?«

Învățătorii Legii

(Mt. 23.1–36; Mc. 12.38–40; Lc. 11.37–54)

45Toți oamenii Îl ascultau pe Isus. El a spus ucenicilor: 46„Feriți-vă de învățătorii Legii, căroră le place să umble îmbrăcați în haine lungi și le place ca oamenii să le arate respect în piețe. Lor le place să primească locurile cele mai importante în sinagogi* și locurile de cinste la petreceri. 47Dar ei le înșală pe văduve și le fură casele și spun rugăciuni lungi doar de ochii lumii. Acești oameni vor primi cea mai grea pedeapsă.“

Văduva săracă

(Mc. 12.41–44)

21 1Isus Și-a ridicat privirea și a văzut oameni bogați punându-și darurile în cutia pentru daruri a Templului. 2Apoi a văzut o văduvă săracă punând în cutie doi bănuși de aramă. 3Atunci Isus a spus: „Vă spun adevărul: această văduvă săracă a pus în cutie mai mult decât toți ceilalți oameni. 4Toți acești oameni au dat din ce aveau în plus. Dar ea a dat tot ce îi mai rămăsese ca să trăiască.“

Distrugerea Templului

(Mt. 24.1–14; Mc. 13.1–13)

5Câțiva dintre ucenici vorbeau despre Templu*. Ei spuneau că era frumos decorat cu pietre scumpe și cu daruri oferite lui Dumnezeu. Isus a spus:

6„Va veni ziua când ceea ce vedeți va fi dărâmat; nu va mai rămâne piatră peste piatră.“

7Ucenicii L-au întrebat: „Învățătorule, când se vor întâmpla aceste lucruri? Și care este semnul care va arăta că aceste lucruri se vor întâmpla?“

8Isus a spus: „Aveți grijă să nu fiți înșelați. Mulți vor veni folosind Numele Meu. Ei vor spune: «Eu sunt Cristos»* și vor spune: «A venit timpul.» Dar să nu îi urmați! 9Când veți auzi de războaie și revolte, să nu vă

«The Lord God said to my Lord:
Sit by me at my right side,
43 and I will put your enemies
under your power.1' *Psalm 110:1*

44David calls the Christ ‘Lord.’ So how can the Christ also be David’s son?”

Warning Against the Teachers of the Law

(Mt. 23:1–36; Mk. 12:38–40; Lk. 11:37–54)

45While all the people were listening to Jesus, he said to his followers, 46“Be careful of the teachers of the law. They like to walk around wearing clothes that look important. And they love for people to show respect to them in the marketplaces. They love to have the most important seats in the synagogues* and the places of honor at banquets. 47But they cheat widows and take their homes. Then they try to make themselves look good by saying long prayers. God will punish them very much.”

True Giving

(Mk. 12:41–44)

21 1Jesus looked up and saw some rich people putting their gifts to God into the Temple* collection box.2 2Then he saw a poor widow put two small copper coins into the box. 3He said, “This poor widow gave only two small coins. But the truth is, she gave more than all those rich people. 4They have plenty, and they gave only what they did not need. This woman is very poor, but she gave all she had to live on.”

Jesus Warns About the Future

(Mt. 24:1–14; Mk. 13:1–13)

5Some of the followers were talking about the Temple.* They said, “This is a beautiful Temple, built with the best stones. Look at the many good gifts that have been offered to God.”

6But Jesus said, “The time will come when all that you see here will be destroyed. Every stone of these buildings will be thrown down to the ground. Not one stone will be left on another.”

7Some followers asked Jesus, “Teacher, when will these things happen? What will show us that it is time for these things to happen?”

8Jesus said, “Be careful! Don’t be fooled. Many people will come using my name. They will say, ‘I am the Christ’* and ‘The right time has come!’ But don’t follow them. 9When you hear about

¹ 20:43 and I ... power Literally, “until I make your enemies a footstool for your feet.” ² 21:1 collection box A special box in the Jewish place for worship where people put their gifts to God.

temeți. Mai întâi trebuie să aibă loc acestea. Sfârșitul va veni mai târziu.“

¹⁰Apoi El le-a mai spus: „Popoare vor lupta împotriva altor popoare și împărății vor lupta împotriva altor împărății. ¹¹În anumite locuri vor fi mari cutremure de pământ, foamete sau alte nenorociri. Se vor întâmpla lucruri înfricoșătoare și semne vor veni din ceruri.

¹²Dar înainte ca aceste lucruri să se întâmple, oamenii vă vor aresta și vă vor persecuta. Vă vor judeca în sinagogi* și vă vor trimite în închisori. Din cauza Mea veți fi duși înaintea împăraților și guvernatorilor. ¹³Dar toate acestea vă vor da posibilitatea de a vorbi oamenilor despre Mine. ¹⁴Înțelegeți acest lucru: să nu vă faceți griji mai dinainte cu privire la ce veți spune în apărarea voastră. ¹⁵Eu vă voi da înțelepciune pentru a spune lucruri în fața căroro dușmanii voștri nu vor putea rezista sau la care nu vor putea răspunde. ¹⁶Până și părinții voștri, frații, rudele și prietenii voștri se vor întoarce împotriva voastră și vor omorî pe unii dintre voi. ¹⁷Toți oamenii vă vor urî pentru că Mă urmați. ¹⁸Dar nici măcar un fir de păr din capul vostru nu se va pierde. ¹⁹Dacă veți continua să rămâneți puternici în credința voastră, vă veți salva viețile.

Distrugea Ierusalimului

(Mt. 24.15–21; Mc. 13.14–19)

²⁰Când veți vedea Ierusalimul înconjurat de armate, veți ști că se apropie timpul să fie distrus. ²¹Atunci cei ce se vor afla în Iudeea să fugă în munți. Oamenii care se vor afla în Ierusalim vor trebui să iasă repede. Iar cei ce vor fi afară din cetate, să nu intre. ²²Căci acelea vor fi zilele în care Dumnezeu va pedepsi poporul Său pentru a se împlini tot ceea ce a fost scris. ²³Vai de femeile care vor fi însărcinate și de cele care alăptează! Fiindcă peste acest ținut vor veni vremuri grele și mânia lui Dumnezeu se va abate asupra acestui popor. ²⁴Unii oameni vor fi omorâți de sabie, alții vor fi luați prizonieri și duși în toate celelalte țări. Ierusalimul va fi călcat în picioare de neevrei, până când va trece vremea lor.

Nu vă temeți

(Mt. 24.29–31; Mc. 13.24–27)

²⁵Vor fi semne în soare, în lună și în stele. Pe pământ oamenii vor fi neliniștiți. Mările se vor tulbura și vor urla, iar oamenii

wars and riots, don't be afraid. These things must happen first. Then the end will come later.”

¹⁰Then Jesus said to them, “Nations will fight against other nations. Kingdoms will fight against other kingdoms. ¹¹There will be great earthquakes, sicknesses, and other bad things in many places. In some places there will be no food for the people to eat. Terrible things will happen, and amazing things will come from heaven to warn people.

¹²“But before all these things happen, people will arrest you and do bad things to you. They will judge you in their synagogues* and put you in jail. You will be forced to stand before kings and governors. They will do all these things to you because you follow me. ¹³But this will give you an opportunity to tell about me. ¹⁴Decide now not to worry about what you will say. ¹⁵I will give you the wisdom to say things that none of your enemies can answer. ¹⁶Even your parents, brothers, relatives, and friends will turn against you. They will kill some of you. ¹⁷All people will hate you because you follow me. ¹⁸But none of these things can really harm you. ¹⁹You will save yourselves by continuing strong in your faith through all these things.

The Destruction of Jerusalem

(Mt. 24:15–21; Mk. 13:14–19)

²⁰“You will see armies all around Jerusalem. Then you will know that the time for its destruction has come. ²¹The people in Judea at that time should run away to the mountains. The people in Jerusalem must leave quickly. If you are near the city, don't go in! ²²The prophets* wrote many things about the time when God will punish his people. The time I am talking about is when all these things must happen. ²³During that time, it will be hard for women who are pregnant or have small babies, because very bad times will come to this land. God will be angry with these people. ²⁴Some of the people will be killed by soldiers. Others will be made prisoners and taken to all the different countries. The holy city of Jerusalem will be under the control of foreigners until their time is completed.

Don't Fear

(Mt. 24:29–31; Mk. 13:24–27)

²⁵“Amazing things will happen with the sun, moon, and stars. The people on earth will feel trapped. The oceans will be upset, and the people

nu vor ști de ce. ²⁶Oamenii vor leșina de frică în așteptarea celor ce se vor abate asupra lumii; căci puterile cerului se vor clătina. ²⁷Apoi oamenii Îl vor vedea pe Fiul omului* venind pe un nor cu putere și cu mare slavă. ²⁸Când vor începe să se întâmple aceste lucruri, ridicați-vă în picioare și priviți în sus. Bucurați-vă, căci eliberarea voastră se apropie.“

Cuvintele lui Isus vor rămâne pentru totdeauna

(Mt. 24.32–35; Mc. 13.28–31)

²⁹Apoi Isus a spus această pildă: „Uitați-vă la smochin și la toți ceilalți copaci. ³⁰Când le dau frunzele, știți că vara este aproape. ³¹În același fel, când veți vedea aceste lucruri întâmplându-se, veți ști că Împărăția lui Dumnezeu este aproape.

³²Vă spun adevărul: unii oameni din această generație vor fi încă în viață când se vor întâmpla toate aceste lucruri. ³³Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece niciodată.

Vegheați tot timpul

³⁴Fiți atenți să nu vă lăsați inimile împovărate de un dezmăț de mâncare și băutură și de îngrijorările acestei vieți. Căci dacă veți face astfel, când va veni ziua aceea, vă va găsi nepregătiți. ³⁵Ziua aceea va veni ca o cursă peste toți cei care trăiesc pe fața pământului. ³⁶Vegheați tot timpul și rugați-vă să puteți scăpa nevătămați din toate aceste lucruri care vor veni. Și rugați-vă să puteți sta în picioare înaintea Fiului omului.“

³⁷În timpul zilei, Isus îi învăța pe oameni în Templu*, dar seara pleca din cetate și petrecea noaptea pe Muntele Măslinilor.* ³⁸Toți oamenii se trezeau de dimineață și se duceau la Templu să-L asculte pe Isus.

Sfat împotriva lui Isus

(Mt. 26.1–5, 14–16; Mc. 14.1–2, 10–11; Ioan 11.45–53)

22¹Se apropia timpul pentru Sărbătoarea Pâinilor Nedospite*, numită Paște*. ²Conducătorii preoților și învățătorii Legii căutau o cale de a-L ucide pe Isus, dar se temeau de oameni.

will not know why. ²⁶They will be afraid and worried about what will happen to the world. Everything in the sky will be changed. ²⁷Then people will see the Son of Man* coming on a cloud with power and great glory.* ²⁸When these things begin to happen, stand up tall and don't be afraid. Know that it is almost time for God to free you!”

My Words Will Live Forever

(Mt. 24:32–35; Mk. 13:28–31)

²⁹Then Jesus told this story: “Look at all the trees. The fig tree is a good example. ³⁰When it turns green, you know that summer is near. ³¹In the same way, when you see all these things happening, you will know that God's kingdom* is coming very soon.

³²“I assure you that all these things will happen while some of the people of this time are still living. ³³The whole world, earth and sky, will be destroyed, but my words will last forever.

Be Ready All the Time

³⁴“Be careful not to spend your time having parties and getting drunk or worrying about this life. If you do that, you won't be able to think straight, and the end might come when you are not ready. ³⁵It will come as a surprise to everyone on earth. ³⁶So be ready all the time. Pray that you will be able to get through all these things that will happen and stand safe before the Son of Man.*”

³⁷During the day Jesus taught the people in the Temple* area. At night he went out of the city and stayed all night on the Mount of Olives.* ³⁸Every morning all the people got up early to go listen to Jesus at the Temple.

The Jewish Leaders Plan to Kill Jesus

(Mt. 26:1–5, 14–16; Mk. 14:1–2, 10–11; Jn. 11:45–53)

22¹It was almost time for the Jewish Festival of Unleavened Bread,* called the Passover.* ²The leading priests and teachers of the law wanted to kill Jesus. But they were trying to find a quiet way to do it, because they were afraid of what the people would do.

Planul lui Iuda*(Mt. 26.14–16; Mc. 14.10–11)*

³Unul dintre cei doisprezece apostoli* se numea Iuda, zis și Iscarioteanul. Satan a intrat în inima lui. ⁴Iuda s-a dus și s-a înțelese cu preoții cei mai importanți și cu soldații care păzeau Templul* asupra modului în care să-L dea pe Isus în mâinile lor. ⁵Aceștia s-au bucurat și i-au promis bani. ⁶Iuda a fost de acord și a început să caute un prilej, când mulțimea de oameni nu era cu ei, ca să-L predea pe Isus preoților.

Sărbătorirea Paștelui*(Mt. 26.17–25; Mc. 14.12–21; Ioan 13.21–30)*

⁷A venit ziua Sărbătorii Pâinilor Nedospite*. Aceasta era ziua când iudeii aduceau jertfă miei de Paște*. ⁸Isus le-a spus lui Petru și lui Ioan: „Duceți-vă și pregătiți masa de Paște pentru noi, ca să mâncăm împreună.”

⁹Ei L-au întrebat: „Unde vrei să o pregătim?”

Isus le-a răspuns: ¹⁰„Când veți intra în cetate, veți vedea un om ducând un ulcior cu apă. Mergeți după el și intrați în casa în care va intra el. ¹¹Să spuneți stăpânului casei: «Învățătorul te întreabă: 'Unde este camera în care putem mânca Paștele Eu și ucenicii Mei?'» ¹²El vă va arăta o cameră mare, mobilată, la etaj. Acolo să faceți pregătirile.”

¹³Petru și Ioan au plecat și au găsit totul așa cum le spusese Isus. Și au pregătit masa de Paște.

Cina Domnului*(Mt. 26.26–30; Mc. 14.22–26; 1 Cor. 11.23–25)*

¹⁴Când a venit timpul, Isus și apostolii* s-au așezat la masă. ¹⁵Și El le-a spus: „Mi-am dorit foarte mult să mâncăm acest Paște* împreună cu voi înainte de a muri. ¹⁶Vă spun că nu voi mai mânca un alt Paște până când nu va fi împlinit adevăratul său înțeles în Împărăția lui Dumnezeu.”

¹⁷Apoi Isus a luat un pahar cu vin, I-a mulțumit lui Dumnezeu și a spus: „Luați acest pahar și împărțiți-l între voi. ¹⁸Pentru că vă spun că nu voi mai bea vin până la venirea Împărăției lui Dumnezeu.”

¹⁹Apoi a luat o pâine și I-a mulțumit lui Dumnezeu pentru ea. Isus a rupt-o și a dat-o ucenicilor, spunând: „Acesta este trupul Meu pe care îl dau pentru voi. Să faceți același lucru pentru a vă aminti de Mine.”

²⁰Tot așa, după ce au mâncat, a luat paharul

Judas Agrees to Help Jesus' Enemies*(Mt. 26:14–16; Mk. 14:10–11)*

³One of Jesus' twelve apostles* was named Judas Iscariot. Satan* entered him, ⁴and he went and talked with the leading priests and some of the soldiers who guarded the Temple.* He talked to them about a way to give Jesus over to them. ⁵The priests were very happy about this. They promised to give Judas money for doing this. ⁶He agreed. Then he waited for the best time to give Jesus to them. He wanted to do it when no one was around to see it.

The Passover Meal*(Mt. 26:17–25; Mk. 14:12–21; Jn. 13:21–30)*

⁷The Day of Unleavened Bread¹ came. This was the day when the Jews always killed the lambs for the Passover.* ⁸Jesus said to Peter and John, “Go and prepare the Passover meal for us to eat.”

⁹They said to him, “Where do you want us to prepare the meal?”

He said to them, ¹⁰“When you go into the city, you will see a man carrying a jar of water. Follow him. He will go into a house. ¹¹Tell the owner of the house, ‘The Teacher asks that you please show us the room where he and his followers can eat the Passover meal.’ ¹²Then the owner will show you a large room upstairs that is ready for us. Prepare the meal there.”

¹³So Peter and John left. Everything happened the way Jesus said. So they prepared the Passover meal.

The Lord's Supper*(Mt. 26:26–30; Mk. 14:22–26; 1 Cor. 11:23–25)*

¹⁴The time came for them to eat the Passover* meal. Jesus and the apostles* were together at the table. ¹⁵Jesus said to them, “I wanted very much to eat this Passover meal with you before I die. ¹⁶I will never eat another Passover meal until it is given its full meaning in God's kingdom.*”

¹⁷Then Jesus took a cup of wine. He gave thanks to God for it and said, “Take this cup and give it to everyone here. ¹⁸I will never drink wine again until God's kingdom comes.”

¹⁹Then he took some bread and thanked God for it. He broke off some pieces, gave them to the apostles and said, “This bread is my body that I am giving for you. Eat this to remember me.” ²⁰In

¹22:7 Day of Unleavened Bread Same as Passover.

și a spus: „Acest vin reprezintă noul legământ în sângele Meu, care este vărsat pentru voi.”¹

Descoperirea trădătorului

²¹Dar iată, mâna celui ce Mă va trăda este alături de a Mea pe masă. ²²Fiul omului* va merge la moarte, așa cum a plănuit Dumnezeu. Dar vai de omul care Îl va trăda!“

²³Atunci apostolii* au început să se întrebe între ei: „Care dintre noi va face așa ceva?“

Cine este cel mai important

²⁴Apoi apostolii* au început să se certe, încercând să afle care dintre ei avea să fie considerat cel mai important. ²⁵Dar Isus le-a spus: „Regii din lume domnesc peste oameni, iar cei care au autoritate asupra oamenilor sunt numiți «binefăcători». ²⁶Dar voi nu trebuie să fiți astfel. Cel mai important dintre voi ar trebui să fie ca cel mai mic, iar cel ce este conducător să fie asemenea unui slujitor. ²⁷Cine este mai important: cel ce stă la masă sau cel ce slujește? Nu este cel ce stă la masă? Dar printre voi Eu sunt cel ce slujește.

²⁸Voi sunteți aceia care ați stat alături de Mine în timpul necazurilor Mele. ²⁹Tatăl Meu Mi-a dat o împărăție, iar Eu vă dau vouă autoritatea să domniți alături de Mine. ³⁰Astfel, veți putea să mâncați și să beți la masa Mea, în Împărăția Mea. Veți sta pe tronuri și veți judeca cele douăsprezece semintii ale lui Israel.“

Nu vă pierdeți credința!

(Mt. 26:31–35; Mc. 14:27–31; Ioan 13:36–38)

³¹Isus a mai zis: „Simone, Simone, ascultă! Satan a cerut să vă pună la încercare așa cum este cernut grâu. ³²Dar Eu M-am rugat pentru tine, Simone, ca să nu-ți pierzi credința și, după ce te vei întoarce la Mine, să-i întărești pe frații tăi.“

³³Dar Petru I-a răspuns: „Doamne, sunt gata să fiu închis cu Tine. Sunt gata chiar să mor cu Tine.“

the same way, after supper, Jesus took the cup of wine and said, “This wine represents the new agreement* from God to his people. It will begin when my blood is poured out for you.”¹

Who Will Turn Against Jesus?

²¹Jesus said, “One of you will soon turn against me. His hand is by my hand on the table. ²²The Son of Man* will do what God has planned. But it will be very bad for the one who gives the Son of Man over to be killed.”

²³Then the apostles* asked each other, “Which one of us would do that?”

Be Like a Servant

²⁴Later, the apostles* began to argue about which one of them was the most important. ²⁵But Jesus said to them, “The kings of the world rule over their people, and those who have authority over others want to be called ‘the great providers for the people.’ ²⁶But you must not be like that. The one with the most authority among you should act like he is the least important. The one who leads should be like one who serves. ²⁷Who is more important: the one serving or the one sitting at the table being served? Everyone thinks it’s the one being served, right? But I have been with you as the one who serves.

²⁸“You men have stayed with me through many struggles. ²⁹So I give you authority to rule with me in the kingdom the Father has given me. ³⁰You will eat and drink at my table in that kingdom. You will sit on thrones and judge the twelve tribes of Israel.”²

Peter Will Be Tested and Fail

(Mt. 26:31–35; Mk. 14:27–31; Jn. 13:36–38)

³¹“Satan* has asked to test you men like a farmer tests his wheat. O Simon, Simon,³ ³²I have prayed that you will not lose your faith! Help your brothers be stronger when you come back to me.”

³³But Peter said to Jesus, “Lord, I am ready to go to jail with you. I will even die with you!”

¹ 22:20 versetul 20 unele manuscrise grecești nu au ultima parte a versetului 19 și nici versetul 20.

¹ 22:20 A few Greek copies do not have Jesus’ words in the last part of verse 19 and all of verse 20. ² 22:30 *Israel* First, Israel was the people descended from Jacob (see “Israel” in the Word List), but the name is also used in Scripture to mean all of God’s people. ³ 22:31 *Simon* Simon’s other name was Peter.

³⁴Dar Isus i-a spus: „Petre, înainte de a cânta cocoșul mâine dimineată, vei spune de trei ori că nu Mă cunoști.“

Pregătirea pentru vreme de necaz

³⁵Atunci Isus le-a spus ucenicilor Lui: „Atunci când v-am trimis fără bani, fără traistă și fără încălțăminte, v-a lipsit ceva?“

„Nu ne-a lipsit nimic“, au răspuns ei.

³⁶Isus le-a spus: „Acum, dacă aveți bani sau o traistă, luați-le cu voi. Și cine nu are sabie, să-și vândă haina și să-și cumpere o sabie. ³⁷A venit timpul să se împlinescă ce spune Scriptura* despre Mine:

«A fost considerat ca un nelegiuit.»

Isaia 53.12

Da, această profeție este gata să se împlinescă.“

³⁸Ucenicii I-au spus: „Doamne, iată, aici sunt două săbii!“ Isus le-a spus: „E de-ajuns.“

Rugăciunea de pe munte

(Mt. 26.36-46; Mc. 14.32-42)

³⁹Apoi Isus a plecat și S-a dus la Muntele Măslinilor*, cum făcea de obicei. Ucenicii Lui L-au urmat. ⁴⁰Când a ajuns acolo, Isus le-a spus: „Rugați-vă să nu fiți ispitiți.“

⁴¹Apoi Isus S-a depărtat de ei la o aruncătură de băț, a îngenuncheat și S-a rugat astfel: ⁴²„Tată, dacă vrei, îndepărtează de la Mine acest pahar! Totuși, facă-se voia Ta, nu a Mea!“ ⁴³Atunci a apărut un înger din cer, ca să-L întărească. ⁴⁴Isus suferea foarte tare în sufletul Său. Și S-a rugat cu mai multă putere. Sudoarea Lui cădea pe pământ asemenea picăturilor de sânge.¹ ⁴⁵Când a terminat rugăciunea, Isus S-a ridicat și S-a dus la ucenicii Lui. I-a găsit adormiți, pentru că tristețea îi doborâse ⁴⁶și le-a spus: „De ce dormiți? Sculați-vă și rugați-vă să nu fiți ispitiți.“

Prinderea lui Isus

(Mt. 26.47-56; Mc. 14.43-50; Ioan 18.3-11)

⁴⁷În timp ce vorbea Isus, a apărut un grup de oameni. Iuda, unul dintre cei doisprezece apostoli,* îi conducea. El s-a apropiat de Isus pentru a-L săruta.

³⁴But Jesus said, “Peter, before the rooster crows tomorrow morning, you will say you don’t know me. You will say this three times.”

Be Ready for Trouble

³⁵Then Jesus said to the apostles,* “Remember when I sent you out without money, a bag, or sandals? Did you need anything?”

The apostles said, “No.”

³⁶Jesus said to them, “But now if you have money or a bag, carry that with you. If you don’t have a sword, sell your coat and buy one. ³⁷The Scriptures* say,

‘People said he was a criminal.’

Isaiah 53:12

This Scripture must happen. It was written about me, and it is happening now.”

³⁸The followers said, “Look, Lord, here are two swords.”

Jesus said to them, “That’s enough.”¹

Jesus Prays Alone

(Mt. 26:36-46; Mk. 14:32-42)

³⁹⁻⁴⁰Jesus left the city and went to the Mount of Olives.* His followers went with him. (He went there often.) He said to his followers, “Pray for strength against temptation.”

⁴¹Then Jesus went about 50 steps away from them. He knelt down and prayed, ⁴²“Father, if you are willing, please don’t make me drink from this cup.² But do what you want, not what I want.”

⁴³Then an angel from heaven came to help him.

⁴⁴Jesus was full of pain; he struggled hard in prayer. Sweat dripped from his face like he was bleeding.³ ⁴⁵When he finished praying, he went to his followers. He found them asleep, worn out from their grieving. ⁴⁶Jesus said to them, “Why are you sleeping? Get up and pray for strength against temptation.”

Jesus Is Arrested

(Mt. 26:47-56; Mk. 14:43-50; Jn. 18:3-11)

⁴⁷While Jesus was speaking, a crowd came up. It was led by Judas, one of the twelve apostles.* He came over to Jesus to kiss him.

¹ 22:38 “That’s enough” Or, “Enough of that!” meaning, “Don’t talk any more about such things.” ² 22:42 cup A symbol of suffering. Jesus used the idea of drinking from a cup to mean accepting the suffering he would face in the terrible events that were soon to come. ³ 22:44 Some Greek copies do not have verses 43 and 44.

¹ 22:44 versetul 44 unele manuscrise nu au versetele 43 și 44.

⁴⁸Isus i-a spus: „Juda, cu un sărut Îl trădezi pe Fiul omului?”⁴⁹Ucenicii lui Isus care erau acolo și și-au dat seama ce urma să se întâmple, I-au spus: „Doamne, să ne scoatem săbiile?”⁵⁰Și unul dintre ei a scos sabia și a tăiat urechea dreaptă a slujitorului marelui preot*.

⁵¹Dar Isus a spus: „Opriti-vă! Destul!” Apoi a atins urechea slujitorului și l-a vindecat.

⁵²După aceea, le-a spus conducătorilor preoților, comandanților gărzilor de la Templu*și bătrânilor poporului, adică celor care veniseră să-L aresteze: „De ce ați venit aici cu săbii și cu ciomege, ca pentru a prinde un tâlhar?”⁵³Am fost cu voi în Templu în fiecare zi. De ce nu ați încercat să Mă arestați acolo? Dar acesta este ceasul vostru, vremea când întunericul domnește.“

Negarea lui Petru

(Mt. 26:57–58, 69–75; Mc. 14:53–54, 66–72; Ioan 18:12–18, 25–27)

⁵⁴Ei L-au arestat pe Isus și L-au adus în casa marelui preot. Petru i-a urmat de la distanță.⁵⁵Soldații au aprins un foc în mijlocul curții și s-au așezat în jurul lui. Petru s-a așezat printre ei.⁵⁶O slujnică l-a văzut stând acolo, în lumina focului. S-a uitat la el cu atenție și a spus: „Și omul acesta era cu El.“

⁵⁷Dar Petru a negat: „Nu-L cunosc, femeie!”⁵⁸Puțin mai târziu, altcineva l-a văzut pe Petru și a spus: „Și tu ești unul dintre ei!”

Dar Petru a răspuns: „Nu, nu sunt!”

⁵⁹După aproape o oră, un alt om a spus: „Știu sigur că acest om a fost cu El, căci este din Galileea.“

⁶⁰Dar Petru a spus: „Nu știu despre ce vorbești!”

Chiar atunci, când Petru încă mai vorbea, a cântat un cocoș.⁶¹Domnul S-a întors și S-a uitat la Petru. Atunci Petru și-a amintit ce îi spusese Domnul: „Înainte de a cânta cocoșul mâine dimineată, vei spune de trei ori că nu Mă cunoști.”⁶²Atunci Petru a ieșit afară și a plâns cu amar.

⁴⁸But Jesus said to him, “Judas, are you using the kiss of friendship to give the Son of Man* to his enemies?”⁴⁹The followers of Jesus were standing there too. They saw what was happening and said to Jesus, “Lord, should we use our swords?”⁵⁰And one of them did use his sword. He cut off the right ear of the servant of the high priest.*

⁵¹Jesus said, “Stop!” Then he touched the servant’s ear and healed him.

⁵²Jesus spoke to the group that came to arrest him. They were the leading priests, the older Jewish leaders, and the Jewish soldiers. He said to them, “Why did you come out here with swords and clubs? Do you think I am a criminal?”⁵³I was with you every day in the Temple* area. Why didn’t you try to arrest me there? But this is your time—the time when darkness rules.”

Peter Is Afraid to Say He Knows Jesus

(Mt. 26:57–58, 69–75; Mk. 14:53–54, 66–72; Jn. 18:12–18, 25–27)

⁵⁴They arrested Jesus and took him away to the house of the high priest.* Peter followed Jesus but stayed back at a distance.⁵⁵The soldiers started a fire in the middle of the yard and sat together. Peter sat with them.⁵⁶A servant girl saw him sitting there. She could see because of the light from the fire. She looked closely at Peter’s face. Then she said, “This man was also with Jesus.”

⁵⁷But Peter said this was not true. He said, “Lady, I don’t know him.”⁵⁸A short time later, someone else saw Peter and said, “You are also one of those people who follow him.”

But Peter said, “Man, I am not one of his followers!”

⁵⁹About an hour later, another man said, “It’s true. This man was with him. He is from Galilee.” The man said he was sure about this.

⁶⁰But Peter said, “Man, I don’t know what you are talking about!”

Immediately, while Peter was still speaking, a rooster crowed.⁶¹Then the Lord turned and looked into Peter’s eyes. And Peter remembered what the Lord had said, “Before the rooster crows in the morning, you will say three times that you don’t know me.”⁶²Then Peter went outside and cried bitterly.

Batjocorirea lui Isus*(Mt. 26.67–68; Mc. 14.65)*

⁶³Bărbații care Îl păzeau pe Isus au început să-și bată joc de El și să-L lovească. ⁶⁴Ei L-au legat la ochi, apoi L-au lovit, zicând: „Ești profet! Spune-ne: cine Te-a lovit?” ⁶⁵Și I-au spus multe alte lucruri ca să-L insulte.

Isus înaintea Sinedriului*(Mt. 26.59–66; Mc. 14.55–64; Ioan 18.19–24)*

⁶⁶A doua zi dimineață, a avut loc o întâlnire a bătrânilor, a conducătorilor preoților și a învățătorilor Legii. Ei L-au condus pe Isus la Consiliul lor, ⁶⁷zicând: „Dacă Tu ești Cristosul*, spune-ne.”

Isus le-a răspuns: „Dacă vă voi spune că Eu sunt Cristos, nu Mă veți crede. ⁶⁸Și dacă Eu vă voi pune întrebări, nu-Mi veți răspunde. ⁶⁹Dar de acum înainte Fiul omului* va sta la dreapta lui Dumnezeu Cel Atotputernic.”

⁷⁰Ei toți au spus: „Deci ești Fiul lui Dumnezeu?” Isus le-a răspuns: „Aveți dreptate când spuneți că sunt Fiul Lui.”

⁷¹Atunci ei au spus: „Ce altă mărturie ne mai trebuie? L-am auzit noi înșine, spunând-o cu gura Lui.”

Isus înaintea lui Pilat*(Mt. 27.1–2, 11–14; Mc. 15.1–5; Ioan 18.28–38)*

23 ¹Apoi tot grupul s-a ridicat și L-au dus pe Isus la Pilat*. ²Ei au început să-L acuze pe Isus, zicând: „L-am găsit pe acest om vinovat pentru că îndrumă greșit poporul nostru. El spune să nu plătim taxe Cezarului și pretinde că El este Cristos*, un împărat.”

³Pilat L-a întrebat: „Ești Tu Împăratul iudeilor?”

„Da”, i-a răspuns Isus, „sunt.”

⁴Atunci Pilat a spus marelui preot și mulțimii de oameni: „Nu găsec nici un motiv să-L condamnez pe acest om.”

⁵Dar ei insistau: „Cu învățătura Lui întărește poporul din toată Iudeea. A început în Galileea și a ajuns până aici.”

Isus înaintea lui Irod

⁶Când a auzit Pilat* de Galileea, a întrebat dacă Isus era galilean. ⁷Astfel Pilat a aflat că Isus era sub autoritatea lui Irod. Irod se afla în zilele acelea în Ierusalim, așa că

The Guards Treat Jesus Badly*(Mt. 26:67–68; Mk. 14:65)*

⁶³The men guarding Jesus made fun of him and beat him. ⁶⁴They covered his eyes so that he could not see them. Then they hit him and said, “Be a prophet^l and tell us who hit you!” ⁶⁵And they shouted all kinds of insults at him.

Jesus Before the Jewish Leaders*(Mt. 26:59–66; Mk. 14:55–64; Jn. 18:19–24)*

⁶⁶The next morning, the older leaders of the people, the leading priests, and the teachers of the law came together. They led Jesus away to their high council. ⁶⁷They said, “If you are the Christ,* then tell us that you are.”

Jesus said to them, “If I tell you I am the Christ, you will not believe me. ⁶⁸And if I ask you, you will not answer. ⁶⁹But beginning now, the Son of Man* will sit at the right side of God All-Powerful.”

⁷⁰They all said, “Then are you the Son of God?” Jesus said to them, “You are right in saying I am.”

⁷¹They said, “Why do we need witnesses now? We all heard what he said!”

Governor Pilate Questions Jesus*(Mt. 27:1–2, 11–14; Mk. 15:1–5; Jn. 18:28–38)*

23 ¹Then the whole group stood up and led Jesus away to Pilate.* ²They began to accuse Jesus and said to Pilate, “We caught this man trying to change the thinking of our people. He says we should not pay taxes to Caesar.* He calls himself the Christ,* a king.”

³Pilate asked Jesus, “Are you the king of the Jews?”

Jesus answered, “Yes, what you say is true.”

⁴Pilate said to the leading priests and the people, “I find nothing wrong with this man.”

⁵But they kept on saying, “His teaching is causing trouble all over Judea. He began in Galilee, and now he is here!”

Pilate Sends Jesus to Herod

⁶Pilate heard this and asked if Jesus was from Galilee. ⁷He learned that Jesus was under Herod’s* authority. Herod was in Jerusalem at that time, so Pilate sent Jesus to him.

^l 22:64 *prophet* A prophet often knows things that are hidden to other people.

Pilat L-a trimis pe Isus la el. ⁸Irod s-a bucurat foarte mult când L-a văzut pe Isus, pentru că de mult dorea să-L vadă. Irod auzise de El și spera să-L vadă făcând vreo minune. ⁹I-a pus multe întrebări, dar Isus nu i-a răspuns nimic. ¹⁰Conducătorii preoților și învățătorii Legii stăteau acolo și Îl acuzau cu vehemență. ¹¹Irod și soldații săi se purtau și ei cu dispreț și își băteau joc de El. Ei L-au îmbrăcat pe Isus cu o haină împărătească și L-au trimis înapoi la Pilat. ¹²Irod și Pilat s-au împrietenit în acea zi. Ei erau dușmani înainte ca acestea să se întâmple.

Condamnarea lui Isus

(Mt. 27.15–26; Mc. 15.6–15; Ioan 18.39–19.16)

¹³Pilat* i-a adunat pe preoții cei mai importanți, pe conducătorii iudei și pe alți oameni. ¹⁴El le-a spus: „L-ați adus pe acest om la mine, spunând că-i îndrumă greșit pe oameni. L-am cercetat aici, înaintea voastră și nu L-am găsit vinovat de lucrurile de care Îl acuzați. ¹⁵Nici Irod nu L-a găsit vinovat, căci L-a trimis înapoi la noi. După cum vedeți, nu a făcut nimic pentru a fi pasibil de moarte. ¹⁶Așa că voi pune să fie biciuit, apoi Îl voi lăsa să plece.” ^[17]

¹⁸Dar toți oamenii au strigat: „Ucide-L pe omul acesta! Eliberează-l pe Baraba!” ¹⁹(Baraba fusese închis pentru că pornise o răscoală în cetate și făcuse o crimă.)

²⁰Pilat vroia să-L elibereze pe Isus, așa că le-a spus din nou oamenilor că-I va da drumul. ²¹Dar ei au strigat din nou: „Răstignește-L, răstignește-L!”

²²Pentru a treia oară, Pilat a spus: „De ce? Ce rău a făcut acest om? Nu am găsit nici un motiv pentru a-L condamna la moarte. Așa că voi pune să fie biciuit și apoi Îl voi da drumul.”

²³Dar oamenii au strigat în continuare, cerând ca Isus să fie răstignit. Și au strigat atât de tare încât ²⁴Pilat a hotărât să le împlinescă cererea. ²⁵El l-a eliberat pe omul care fusese aruncat în închisoare pentru că pornise o răscoală și făcuse o crimă. Iar pe Isus, Pilat L-a dat să fie omorât. Așa ceruse mulțimea.

⁸When Herod saw Jesus, he was very happy. He had heard all about him and had wanted to meet him for a long time. Herod wanted to see a miracle,* so he was hoping that Jesus would do one. ⁹He asked him many questions, but Jesus said nothing. ¹⁰The leading priests and teachers of the law were standing there shouting things against Jesus. ¹¹Then Herod and his soldiers laughed at him. They made fun of him by dressing him in clothes like kings wear. Then Herod sent him back to Pilate. ¹²In the past, Pilate and Herod had always been enemies. But on that day they became friends.

Pilate Tries but Fails to Free Jesus

(Mt. 27:15–26; Mk. 15:6–15; Jn. 18:39–19:16)

¹³Pilate called all the people together with the leading priests and the Jewish leaders. ¹⁴He said to them, “You brought this man to me. You said he was trying to change the people. But I judged him before you all and have not found him guilty of the things you say he has done. ¹⁵Herod* didn’t find him guilty either. He sent him back to us. Look, he has done nothing bad enough for the death penalty. ¹⁶So, after I punish him a little, I will let him go free.” ^[17]

¹⁸But they all shouted, “Kill him! Let Barabbas go free!” ¹⁹(Barabbas was a man who was in jail for starting a riot in the city and for murder.)

²⁰Pilate wanted to let Jesus go free. So again Pilate told them that he would let him go. ²¹But they shouted again, “Kill him! Kill him on a cross!”

²²A third time Pilate said to the people, “Why? What wrong has he done? He is not guilty. I can find no reason to kill him. So I will let him go free after I punish him a little.”

²³But the people continued to shout. They demanded that Jesus be killed on a cross. Their shouting got so loud that ²⁴Pilate decided to give them what they wanted. ²⁵They wanted Barabbas to go free—the one who was in jail for starting a riot and for murder. Pilate let Barabbas go free. And he handed Jesus over to be killed. This is what the people wanted.

¹ 23.17 versetul 17 unele manuscrise adaugă versetul 17: „La fiecare sărbătoare de Paște, Pilat trebuia să elibereze un prizonier (la cererea poporului).”

¹ 23:17 A few Greek copies add verse 17: “Every year at the Passover festival, Pilate had to release one prisoner to the people.”

Răstignirea lui Isus

(Mt. 27:32–44; Mc. 15:21–32; Ioan 19:17–27)

²⁶Soldații L-au luat pe Isus și-L duceau să-L răstignească. Un om se întorcea de la câmp. Numele lui era Simon și era din Cirena. Soldații l-au prins pe Simon și l-au obligat să ducă în spinare crucea lui Isus și să meargă după El.

²⁷O mare mulțime de oameni îl urma. Câteva femei plângeau și îl jeleau. ²⁸Isus S-a întors spre ele și le-a spus: „Femei din Ierusalim, nu plângeți pentru Mine, ci plângeți pentru voi și pentru copiii voștri. ²⁹Vor veni vremuri când oamenii vor spune: «Binecuvântate sunt femeile care nu pot avea copii, femeile care nu au născut și nu au alăptat.» ³⁰Apoi ei vor spune munților: «Cădeți peste noi!» și vor spune dealurilor: «Acoperiți-ne!»¹ ³¹Dacă așa se va întâmpla cu cineva care este bun, ce se va întâmpla cu cei vinovați?²»

³²Împreună cu Isus erau duși să fie omorâți și doi tâlhari. ³³Când au ajuns la locul numit „Craniul“, i-au răstignit acolo pe Isus și pe cei doi tâlhari. Pe unul l-au pus la dreapta Lui, iar pe celălalt la stânga. ³⁴Atunci Isus a spus: „Tată, iartă-i pe acești oameni! Ei nu știu ce fac.“

Soldații au dat cu zarurile pentru a hotărî cum să împartă între ei hainele lui Isus. ³⁵Oamenii stăteau acolo și priveau, iar conducătorii își băteau joc de El. Ei spuneau: „I-a salvat pe alții; dacă El este Cristosul*, Alesul lui Dumnezeu, să Se salveze și pe Sine Însuși!“

³⁶Și soldații își băteau joc de El. Ei s-au apropiat, l-au dat să bea oțet ³⁷și au spus: „Dacă ești Împăratul iudeilor, atunci salvează-Te pe Tine Însuși!“ ³⁸Deasupra crucii erau scrise aceste cuvinte: „ACESTA ESTE ÎMPĂRATUL IUDEILOR.“

³⁹Unul dintre tâlharii atârnați alături de El îl insulta. El spunea: „Nu ești Tu Cristosul? Salvează-Te pe Tine Însuși și salvează-ne și pe noi!“

⁴⁰Dar celălalt tâlhar l-a certat și i-a spus: „Nu te temi de Dumnezeu? Toți trei urmează să murim. ⁴¹Doar că noi merităm să murim pentru ceea ce am făcut. Dar acest

Jesus Is Nailed to a Cross

(Mt. 27:32–44; Mk. 15:21–32; Jn. 19:17–19)

²⁶The soldiers led Jesus away. At that same time there was a man from Cyrene named Simon coming into the city from the fields. The soldiers forced him to carry Jesus' cross and walk behind him.

²⁷A large crowd followed Jesus. Some of the women were sad and crying. They felt sorry for him. ²⁸But Jesus turned and said to the women, “Women of Jerusalem, don't cry for me. Cry for yourselves and for your children too. ²⁹The time is coming when people will say, ‘The women who cannot have babies are the ones God has blessed. It's really a blessing that they have no children to care for.’ ³⁰Then the people will say to the mountains, ‘Fall on us!’ They will say to the hills, ‘Cover us!’¹ ³¹If this can happen to someone who is good, what will happen to those who are guilty?²”

³²There were also two criminals led out with Jesus to be killed. ³³They were led to a place called “The Skull.” There the soldiers nailed Jesus to the cross. They also nailed the criminals to crosses beside Jesus—one on the right and the other on the left.

³⁴Jesus said, “Father, forgive them. They don't know what they are doing.”³

The soldiers threw dice to divide Jesus' clothes between them. ³⁵The people stood there watching everything. The Jewish leaders laughed at Jesus. They said, “If he is God's Chosen One, the Christ,* then let him save himself. He saved others, didn't he?”

³⁶Even the soldiers laughed at Jesus and made fun of him. They came and offered him some wine. ³⁷They said, “If you are the king of the Jews, save yourself!” ³⁸(At the top of the cross these words were written: “THIS IS THE KING OF THE JEWS.”)

³⁹One of the criminals hanging there began to shout insults at Jesus: “Aren't you the Christ? Then save yourself, and save us too!”

⁴⁰But the other criminal stopped him. He said, “You should fear God. All of us will die soon. ⁴¹You and I are guilty. We deserve to die because we did wrong. But this man has done nothing

¹ 23:30 Citat din Osea 10:8. ² 23:31 „Dacă așa ... vinovați?” lit. „Dacă i se fac asemenea lucruri pomului verde, ce se va întâmpla cu cel uscat?”

¹ 23:30 Quote from Hos. 10:8. ² 23:31 *If this can happen ... guilty* Literally, “If they do these things in the green tree, what will happen in the dry?” ³ 23:34 *Jesus said, “Father ... doing”* Some early copies of Luke do not have these words.

om nu a făcut nimic rău.“ ⁴²Apoi el a spus: „Isuse, amintește-Ți de mine când vei veni în Împărăția Ta!”

⁴³Isus i-a răspuns: „Îți spun adevărul: astăzi vei fi cu Mine în Paradis.“

Moartea lui Isus

(Mt. 27:45–56; Mc. 15:33–41; Ioan 19:28–30)

⁴⁴Era amiază când s-a lăsat întuneric peste tot ținutul. A fost întuneric până la ora trei ⁴⁵și soarele nu s-a văzut deloc. Perdeaua* din Templu* s-a rupt în două. ⁴⁶Isus a strigat tare: „Tată, în mâinile Tale Îmi încredințez duhul!” Și după ce a spus aceste cuvinte, Și-a dat duhul.

⁴⁷Când centurionul* care stătea acolo a văzut ce se întâmplase, L-a lăudat pe Dumnezeu și a spus: „Cu siguranță acesta a fost un om drept!”

⁴⁸Mulți oameni s-au strâns să vadă acest lucru. Când au văzut cele întâmplate, ei au fost foarte îndurerați și au plecat bătându-se în piept. ⁴⁹Dar toți prietenii Lui stăteau acolo. Cu ei erau și niște femei care Îl urmașeră pe Isus din Galileea. Ei priveau aceste lucruri de la distanță.

Îngroparea lui Isus

(Mt. 27:57–61; Mc. 15:42–47; Ioan 19:38–42)

⁵⁰⁻⁵¹Era acolo un om pe nume Iosif, din Arimateea, o cetate din Iudeea. Iosif era un om bun și drept și dorea venirea Împărăției lui Dumnezeu. El era membru al Consiliului evreiesc. Dar el nu a fost de acord cu hotărârea Consiliului de a-L omorî pe Isus. ⁵²Iosif s-a dus la Pilat* și a cerut trupul lui Isus. ⁵³Iosif a coborât trupul lui Isus de pe cruce și l-a înfășurat într-o pânză de în. Apoi l-a pus într-un mormânt săpat în stâncă, în care nu mai fusese depus trupul nimănu. ⁵⁴Era sfârșitul zilei Pregătirii¹ și urma să înceapă ziua sabatului*.

⁵⁵Femeile care veniseră cu Isus din Galileea l-au urmat pe Iosif. Ele au văzut mormântul și cum a fost pus înăuntru trupul lui Isus. ⁵⁶Apoi s-au dus acasă și au pregătit miresme și uleiuri parfumate pentru a unge trupul lui Isus.

În ziua sabatului s-au odihnit, așa cum le poruncește Legea.

wrong.” ⁴²Then he said, “Jesus, remember me when you begin ruling as king!”

⁴³Then Jesus said to him, “I promise you, today you will be with me in paradise.*”

Jesus Dies

(Mt. 27:45–56; Mk. 15:33–41; Jn. 19:28–30)

⁴⁴It was about noon, but it turned dark throughout the land until three o'clock in the afternoon, ⁴⁵because the sun stopped shining. The curtain* in the Temple* was torn into two pieces. ⁴⁶Jesus shouted, “Father, I put my life in your hands!”¹ After Jesus said this, he died.

⁴⁷The army officer* there saw what happened. He praised God, saying, “I know this man was a good man!”

⁴⁸Many people had come out of the city to see all this. When they saw it, they felt very sorry and left. ⁴⁹The people who were close friends of Jesus were there. Also, there were some women who had followed Jesus from Galilee. They all stood far away from the cross and watched these things.

Jesus Is Buried

(Mt. 27:57–61; Mk. 15:42–47; Jn. 19:38–42)

⁵⁰⁻⁵¹A man named Joseph was there from the Jewish town of Arimathea. He was a good man, who lived the way God wanted. He was waiting for God's kingdom* to come. Joseph was a member of the Jewish council. But he did not agree when the other Jewish leaders decided to kill Jesus. ⁵²He went to Pilate and asked for the body of Jesus. ⁵³He took the body down from the cross and wrapped it in cloth. Then he put it in a tomb* that was dug in a wall of rock. This tomb had never been used before. ⁵⁴It was late on Preparation day.* When the sun went down, the Sabbath* day would begin.

⁵⁵The women who had come from Galilee with Jesus followed Joseph. They saw the tomb. Inside they saw where he put Jesus' body. ⁵⁶Then they left to prepare some sweet-smelling spices to put on the body.

On the Sabbath day they rested, as commanded in the law of Moses.*

¹23:54 ziua Pregătirii vineri, ziua dinaintea sabatului.

¹23:46 “I put ... hands” Literally, “I put my spirit in your hands.” Quote from Ps. 31:5.

Învierea lui Isus*(Mt. 28.1–10; Mc. 16.1–8; Ioan 20.1–10)*

24¹În prima zi a săptămânii, dis-de-dimineață, femeile au venit la mormânt și au adus miresmele pe care le pregătiseră. ²Ele au văzut că piatra care acoperea intrarea în mormânt fusese dată la o parte. ³Au intrat, dar nu au găsit trupul Domnului Isus. ⁴În timp ce femeile se întrebau ce se întâmplase, au apărut lângă ele doi bărbați în haine strălucitoare. ⁵Femeile s-au aplecat cu fața la pământ, pline de frică. Cei doi bărbați le-au spus: „De ce căutați printre morți pe Cel ce este viu? ⁶Isus nu este aici; a înviat! Amintiți-vă ce v-a spus când mai era încă în Galileea, ⁷atunci când spunea că Fiul omului* trebuie să fie dat pe mâna oamenilor păcătoși, să fie răstignit și că a treia zi va învia.“ ⁸Atunci femeile și-au adus aminte de cuvintele lui Isus.

⁹Ele s-au întors de la mormânt, s-au dus unde erau cei unsprezece și toți ceilalți ucenici și le-au spus tot ce se întâmplase. ¹⁰Aceste femei erau: Maria Magdalena, Ioana, Maria, mama lui Iacov și alte câteva femei. Ele le-au spus apostolilor* ce se întâmplase la mormânt. ¹¹Apostolilor li se părea că ele vorbeau fără înțeles și nu le-au crezut. ¹²Dar Petru s-a ridicat și a alergat la mormânt. S-a aplecat și s-a uitat înăuntru, însă nu a văzut decât pânza în care fusese înfășurat trupul lui Isus.

Pe drumul spre Emaus*(Mc. 16.12–13)*

¹³În aceeași zi, doi ucenici se duceau într-un sat, numit Emaus, cam la doisprezece kilometri de Ierusalim. ¹⁴Ei vorbeau despre tot ce se întâmplase. ¹⁵În timp ce vorbeau unul cu altul, Isus însuși s-a apropiat și a mers alături de ei. ¹⁶Dar ei nu erau lăsați să-L recunoască. ¹⁷Isus i-a întrebat: „Despre ce vorbiți cu atâta înflăcărare în timp ce mergeți pe drum?“

Cei doi oameni s-au oprit. Fețele lor erau foarte triste. ¹⁸Unul dintre ei, pe nume Cleopa, i-a spus: „Trebuie să fii singurul om din Ierusalim care nu știe ce s-a întâmplat aici în zilele acestea.“

News That Jesus Has Risen From Death*(Mt. 28:1–10; Mk. 16:1–8; Jn. 20:1–10)*

24¹Very early Sunday morning, the women came to the tomb* where Jesus' body was laid. They brought the sweet-smelling spices they had prepared. ²They saw that the heavy stone that covered the entrance had been rolled away. ³They went in, but they did not find the Lord Jesus' body. ⁴They did not understand this. While they were wondering about it, two men in shining clothes stood beside them. ⁵The women were very afraid. They bowed down with their faces to the ground. The men said to them, “Why are you looking for a living person here? This is a place for dead people. ⁶Jesus is not here. He has risen from death. Do you remember what he said in Galilee? ⁷He said the Son of Man* must be handed over to evil men, be killed on a cross, and rise from death on the third day.” ⁸Then the women remembered what Jesus had said.

⁹The women left the tomb and went to the eleven apostles* and the other followers. They told them everything that happened at the tomb. ¹⁰These women were Mary Magdalene, Joanna, Mary, the mother of James, and some others. They told the apostles everything that happened. ¹¹But the apostles did not believe what they said. It sounded like nonsense. ¹²But Peter got up and ran to the tomb to see. He looked in, but he saw only the cloth that Jesus' body had been wrapped in. It was just lying there. Peter went away to be alone, wondering what had happened.¹

On The Road to Emmaus*(Mk. 16:12–13)*

¹³That same day two of Jesus' followers were going to a town named Emmaus. It is about seven miles² from Jerusalem. ¹⁴They were talking about everything that had happened. ¹⁵While they were talking, discussing these things, Jesus himself came near and walked with them. ¹⁶(But the two men were not allowed to recognize Jesus.) ¹⁷He asked them, “What's this I hear you discussing with each other as you walk?”

The two men stopped, their faces looking very sad. ¹⁸The one named Cleopas said, “You must be the only person in Jerusalem who doesn't know what has just happened there.”

¹ 24:12 A few Greek copies do not have this verse. ² 24:13 seven miles Literally, “seven stadiou,” almost 12km.

¹⁹Isus i-a întrebat: „Ce s-a întâmplat?”

Ei I-au răspuns: „Vorbeam despre Isus din Nazaret. Prin ce a spus și a făcut, El a arătat, înaintea lui Dumnezeu și a tuturor oamenilor, că a fost un mare profet*.” ²⁰Și vorbeam despre cum preoții cei mai importanți și conducătorii noștri L-au dat să fie condamnat la moarte și răstignit. ²¹Noi speram ca Isus să fie Cel ce va elibera poporul evreu. Or, iată că toate acestea au avut loc acum trei zile. ²²În plus, câteva femei din grupul nostru ne-au spus ceva ce ne-a uluit: azi dimineată, devreme, s-au dus la mormântul Lui, ²³dar nu I-au găsit trupul. Ele au venit și ne-au spus că au avut o viziune în care au văzut doi îngeri. Îngerii le-au spus că Isus este viu. ²⁴Apoi câțiva dintre noi s-au dus la mormânt. Ei au găsit totul așa cum spusese ră femeile. Dar nu L-au văzut pe Isus.“

²⁵Atunci Isus le-a spus: „Sunteți niște nepricepuți și cu greu credeți tot ce au spus profeții!*” ²⁶Profeții au spus că Cristosul* trebuia să sufere aceste lucruri înainte de a intra în slava Sa.“ ²⁷Și Isus a început să le explice tot ce fusese scris despre El în toată Scriptura.* El a început cu Moise și apoi le-a vorbit despre ce au scris toți profeții cu privire la El. ²⁸Ei au ajuns aproape de Emaus, satul unde vroiau să ajungă. Isus S-a prefăcut că vrea să meargă mai departe. ²⁹Dar ei au insistat: „Rămâi cu noi! Este târziu, este aproape noapte.“ Așa că Isus a intrat înăuntru și a rămas cu ei.

³⁰Când S-a așezat să mănânce cu ei, Isus a luat pâine și I-a mulțumit lui Dumnezeu. Apoi le-a dat-o lor. ³¹Atunci li s-au deschis ochii și L-au recunoscut, dar Isus a dispărut din fața lor. ³²Ucenicii își spuneau unul altuia: „Cum nu s-a aprins inima în noi când mergeam cu Isus pe drum și El ne vorbea, explicându-ne înțelesul Scripturilor?”

³³Și chiar atunci s-au ridicat și s-au întors la Ierusalim. Acolo i-au găsit pe cei unsprezece apostoli* adunați în același loc și pe alți ucenici care erau împreună cu ei. ³⁴Apostolii și ceilalți au spus: „Domnul a înviat cu adevărat! El S-a arătat lui Simon.“

³⁵Atunci cei doi ucenici le-au povestit ce se întâmplase pe drum și le-au spus cum L-au recunoscut pe Isus când a împărțit pâinea.

¹⁹Jesus said, “What are you talking about?”

They said, “It’s about Jesus, the one from Nazareth. To God and to all the people he was a great prophet.* He said and did many powerful things. ²⁰But our leaders and the leading priests gave him away to be judged and killed. They nailed him to a cross. ²¹We were hoping that he would be the one to free Israel.* But then all this happened.

“And now something else: It has been three days since he was killed, ²²but today some of our women told us an amazing thing. Early this morning they went to the tomb* where the body of Jesus was laid. ²³But they did not find his body there. They came and told us they had seen some angels in a vision.* The angels told them Jesus was alive! ²⁴So some of our group went to the tomb too. It was just like the women said. They saw the tomb, but they did not see Jesus.”

²⁵Then Jesus said to the two men, “You are foolish and slow to realize what is true. You should believe everything the prophets said. ²⁶The prophets said the Christ* must suffer these things before he begins his time of glory.*” ²⁷Then he began to explain everything that had been written about himself in the Scriptures.* He started with the books of Moses* and then he talked about what the prophets had said about him.

²⁸They came near the town of Emmaus, and Jesus acted like he did not plan to stop there. ²⁹But they wanted him to stay. They begged him, “Stay with us. It’s almost night. There’s hardly any daylight left.” So he went in to stay with them.

³⁰Joining them at the supper table, Jesus took some bread and gave thanks. Then he broke some off and gave it to them. ³¹Just then the men were allowed to recognize him. But when they saw who he was, he disappeared. ³²They said to each other, “When he talked to us on the road, it felt like a fire burning in us. How exciting it was when he explained to us the true meaning of the Scriptures!”

³³So the two men got up then and went back to Jerusalem. There they found the followers of Jesus meeting together. The eleven apostles* and the people with them ³⁴said, “The Lord really has risen from death! He showed himself to Simon.”

³⁵Then the two men told what had happened on the road. They talked about how they recognized Jesus when he shared the bread with them.

Isus Se arată ucenicilor

(Mt. 28.16–20; Mc. 16.14–18; Ioan 20.19–23; F.A. 1.6–8)

³⁶În timp ce povesteau ei aceste lucruri, Isus Însuși a apărut între ei și le-a spus: „Pacea să fie cu voi!”

³⁷Ei au fost uluiți și foarte înspăimântați. Credeau că văd o stafie. ³⁸Dar Isus le-a spus: „De ce sunteți neliniștiți? Și de ce vă îndoiiți de ce vedeți? ³⁹Uitați-vă la mâinile și picioarele Mele! Sunt chiar Eu. Atingeți-Mă și vedeți că sunt Eu în carne și oase. O stafie nu are carne și oase.”

⁴⁰Și după ce a spus acestea, Isus le-a arătat mâinile și picioarele. ⁴¹Apostolii* erau atât de bucuroși și de uimiți, încât încă le venea greu să creadă că toate acestea erau adevărate. Isus i-a întrebat: „Aveți aici ceva de mâncare?” ⁴²Ei i-au dat o bucată de pește fript. ⁴³Isus a luat peștele și l-a mâncat sub privirile lor.

⁴⁴Apoi le-a spus: „Iată ce vă spuneam, pe când încă eram cu voi: tot ce este scris despre Mine în Legea lui Moise, în cărțile profeților* și în Psalmi trebuie să se întâmple.”

⁴⁵Apoi Isus le-a deschis mințile să înțeleagă Scripturile*. ⁴⁶Și le-a spus: „Scriptura spune că Cristosul* va suferi și va învia în a treia zi; ⁴⁷și că, prin autoritatea lui Isus, li se va spune oamenilor din toate popoarele, începând din Ierusalim, că trebuie să se întoarcă la Dumnezeu și să-și schimbe modul de a gândi și de a trăi, astfel ca păcatele lor să fie iertate. ⁴⁸Voi sunteți martori ai acestor lucruri. ⁴⁹Și acum vă voi trimite ceea ce a promis Tatăl Meu. Dar trebuie să rămâneți în Ierusalim până veți fi îmbrăcați cu putere din ceruri.”

Înălțarea la cer a lui Isus

(Mc. 16.19–20; F.A. 1.9–11)

⁵⁰Apoi Isus i-a condus în afara cetății, până aproape de Betania. El Și-a ridicat mâinile și i-a binecuvântat. ⁵¹În timp ce îi binecuvânta, Isus a fost luat de la ei și a fost înălțat la ceruri. ⁵²Ucenicii I s-au închinat, apoi s-au întors cu mare bucurie la Ierusalim. ⁵³Ei stăteau tot timpul la Templu* și Îl laudau pe Dumnezeu.

Jesus Appears to His Followers

(Mt. 28:16–20; Mk. 16:14–18; Jn. 20:19–23; Acts 1:6–8)

³⁶While the two men were saying these things to the other followers, Jesus himself came and stood among them. He said to them, “Peace be with you.”

³⁷This surprised the followers. They were afraid. They thought they were seeing a ghost. ³⁸But Jesus said, “Why are you troubled? Why do you doubt what you see? ³⁹Look at my hands and my feet. It’s really me. Touch me. You can see that I have a living body; a ghost does not have a body like this.”

⁴⁰After Jesus told them this, he showed them his hands and his feet. ⁴¹The followers were amazed and very, very happy to see that Jesus was alive. They still could not believe what they saw. He said to them, “Do you have any food here?” ⁴²They gave him a piece of cooked fish. ⁴³While the followers watched, he took the fish and ate it.

⁴⁴Jesus said to them, “Remember when I was with you before? I said that everything written about me must happen—everything written in the law of Moses,* the books of the prophets,* and the Psalms.”

⁴⁵Then Jesus helped the followers understand these Scriptures* about him. ⁴⁶Jesus said to them, “It is written that the Christ* would be killed and rise from death on the third day. ^{47–48}You saw these things happen—you are witnesses. You must go and tell people that they must change and turn to God, which will bring them his forgiveness. You must start from Jerusalem and tell this message in my name to the people of all nations. ⁴⁹Remember that I will send you the one my Father promised. Stay in the city until you are given that power from heaven.”

Jesus Goes Back to Heaven

(Mk. 16:19–20; Acts 1:9–11)

⁵⁰Jesus led his followers out of Jerusalem almost to Bethany. He raised his hands and blessed his followers. ⁵¹While he was blessing them, he was separated from them and carried into heaven. ⁵²They worshiped him and went back to Jerusalem very happy. ⁵³They stayed at the Temple* all the time, praising God.

License Agreement for Bible Texts

World Bible Translation Center

Last Updated: September 21, 2006

Copyright © 2006 by World Bible Translation Center

All rights reserved.

These Scriptures:

- Are copyrighted by World Bible Translation Center.
- Are not public domain.
- May not be altered or modified in any form.
- May not be sold or offered for sale in any form.
- May not be used for commercial purposes (including, but not limited to, use in advertising or Web banners used for the purpose of selling online ad space).
- May be distributed without modification in electronic form for non-commercial use. However, they may not be hosted on any kind of server (including a Web or ftp server) without written permission. A copy of this license (without modification) must also be included.
- May be quoted for any purpose, up to 1,000 verses, without written permission. However, the extent of quotation must not comprise a complete book nor should it amount to more than 50% of the work in which it is quoted. A copyright notice must appear on the title or copyright page using this pattern: "Taken from the HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™ © 2006 by World Bible Translation Center, Inc. and used by permission." If the text quoted is from one of WBTC's non-English versions, the printed title of the actual text quoted will be substituted for "HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™." The copyright notice must appear in English or be translated into another language. When quotations from WBTC's text are used in non-saleable media, such as church bulletins, orders of service, posters, transparencies or similar media, a complete copyright notice is not required, but the initials of the version (such as "ERV" for the Easy-to-Read Version™ in English) must appear at the end of each quotation.

Any use of these Scriptures other than those listed above is prohibited. For additional rights and permission for usage, such as the use of WBTC's text on a Web site, or for clarification of any of the above, please contact World Bible Translation Center in writing or by email at distribution@wbtc.com.

World Bible Translation Center

P.O. Box 820648

Fort Worth, Texas 76182, USA

Telephone: 1-817-595-1664

Toll-Free in US: 1-888-54-BIBLE

E-mail: info@wbtc.com

WBTC's web site – World Bible Translation Center's web site: <http://www.wbtc.org>

Order online – To order a copy of our texts online, go to: <http://www.wbtc.org>

Current license agreement – This license is subject to change without notice. The current license can be found at: <http://www.wbtc.org/downloads/biblelicense.htm>

Trouble viewing this file – If the text in this document does not display correctly, use Adobe Acrobat Reader 5.0 or higher. Download Adobe Acrobat Reader from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.html>

Viewing Chinese or Korean PDFs – To view the Chinese or Korean PDFs, it may be necessary to download the Chinese Simplified or Korean font pack from Adobe. Download the font packs from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/acrrasianfontpack.html>